STUDIJSKA KNJIŽNICA
POŠTNI PREDAL 47 N
NOVA GORICA

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale 1 gruppo - Cena 35 lir

Leta XVI. - Št. 307 (4770)

TRST, torek 27. decembra 1960

Nove demonstracije Alžircev v Oranu proti nasilju francoskih kolonizatorjev

Več mrtvih in ranjenih - Protestna stavka domačih trgovcev v Oranu
De Gaulle baje pripravlja za Alžirijo načrt po ciprskem vzorcu

Alžirska vlada poudarja, da ni srednje poti za rešitev spora

ORAN, 26. — Demonstracije Alžircev, ki so se bile začele v Oranu že v soboto, so se nadaljevale vso noč od sobote na nedeljo in vso noč od nedelje na ponedeljek. Vojaki in orožniki so obkolili arabski del mesta in začeli po ulicah napadati Alžirce. Vso noč se je slišalo streljanje. Alžirci so se zatekli na strehe, od koder so na vojake metali kamenje in tudi streljali ter so vzklikali osvobodilni fronti in mahali z alžirskimi zastavami.

Tudi danes je v mestu zelo napeto. Po ulicah krožijo močne policijske in vojaške patrulje. Spopadi so se ponoči končali okoli tretje ure zjutraj, ker se je vlila močna ploha.

Danes so arabski trgovci v Oranu začeli stavko. V predelih, kjer je v zadnjih 48 urah prišlo do neredov, je danes mirno, toda trgovine so zaprte, prav tako tudi vetrnice vseh oken.

Nocoj so Alžirci v Oranu obnovili demonstracije v predmestju «Cite Petite». Metali so kamenje in steklenice na francoske vojake in žandarje, vojaki pa so streljali na demonstrante. Tudi v drugih delih mesta je prišlo do demonstracij. Ni mogoče vedeti, ali je bilo kaj žrtev. Okoli arabskih predmestij so namestili še večje število vojakov. Kakor trdi francoska agencija, se je nekaj čez polnoči v mesto povrnil mir.

Od jutri dalje so določili policijsko uro od 21. ure do 4 zjutraj. Prepovedali so zbiranje v skupinah več ko deset ljudi. Nocoj je v mestu še vedno zelo napeto.

Francozi, ki živijo v predmestjih, so se začeli v velikem številu izseljevati; nameravajo jih začasno namestiti v šolah.

Kairski radio je nocoj oddajal izjavo alžirskega zunanjega ministrstva, v kateri je med drugim rečeno, da ni srednje poti med nadaljevanjem vojne v Alžiriji in pogajanji z alžirsko vlado na podlagi enakopravnosti. «Referendum, nadaljuje izjava, je nova ovira na poti mirne rešitve francosko-alžirskega spora. Zaman je misliti, da bo alžirsko ljudstvo po sedmih letih borbe prepustilo francoskemu ljudstvu skrb, da odloča o usodi Alžircev.»

Kakor običajno, ne dajejo francoske oblasti podatkov o žrtvah spopadov. Vendar pa pravijo, da so bile v zadnjih 48 urah ubite v Alžiriji tri osebe. V Blidi je pripadnik alžirske osvobodilne fronte ubil enega vojaka tujske legije. V Oranu so Alžirci izvršili napad na nekega Francoza. En mrtev in sedem ranjenih pa je bilo med včerajšnjimi incidenti. Policija pravi, da so domačini odnesli svoje mrtve in da je verjetno bilo več mrtvih.

Kakor so včeraj sporočili v Philippevillu, je v bližini tega mesta prišlo do spopada med francoskimi in alžirskimi vojaki. V Boni je bil ranjen en Francoz, ko so Alžirci izvršili atentat nanj.

Opazovalci v Parizu trdijo, da je de Gaulle pripravil celo vrsto programov, ki jih misli izvršiti v Alžiriji takoj po referendumu, če bo ta ugoden za vlado. Gre baje za neke vrste «ciprski načrt», ki naj bi zagotovil mirno sožitje med Alžirci in Francozi. Zatrjuje se, da bodo s posebnimi zakonskimi dekreti dali ločeno upravno avtonomijo Francozom in Alžircem. Politično sožitje teh dveh skupnosti pa bi prišlo do izraza v enem samem parlamentu, kjer bi poslanci Francozov predstavljali samo deveti del. Toda posebna ustavna določba bi onemogočila, da se večina vmešava v notranje zadeve druge skupnosti.

Nekateri menijo, da bo de Gaulle na jutrišnji seji vlade govoril o tem načrtu svojim ministrom. Zdi pa se, da se glede tega ni še dokončno odločil.

Po drugih vesteh pa vlada proučuje ne samo tako rešitev, kakršna velja na Cipru, temveč tudi posebne načrte po zgledu ustav Libanona, Belgije, Kanade in Švice, kjer živi več skupnosti, ki imajo različne običaje, jezik in kulturo.

Politične stranke pa se pripravljajo, da obrazložijo svoj program v zvezi z referendumom po radiu in televiziji.

Nocoj je govoril predstavnik neodvisnih Roger Duchet. Ta skupina je sklenila prepustiti svojim volivcem svobodo pri glasovanju. Po televiziji je nocoj govoril tudi bivši minister Gaillard v imenu radikalov, ki so se izrekli za «ne».

Francoska vlada je danes odklonila Soustellu vizum za odhod v Alžirijo, da bi tam vodil propagando za «francosko Alžirijo». Dovolili pa so, da alžirski radio oddaja njegov govor.

Predsednik vlade Debre je danes govoril v Amboisu, kjer je med drugim izjavil, da je francoska vlada pripravljena obnoviti pogajanja z Alžirci, toda z dvema pogojema: predvsem se morajo ustaviti sovražnosti, zatem pa se ne sme dovoliti alžirski osvobodilni fronti «ekskluzivnost» za rešitev alžirskega vprašanja.

Petletni načrt pred zvezno ljudsko skupščino FLRJ

Tito o Kongu, Alžiriji in Laosu
Odgovor na krivične obtožbe v Moskvi

«Ali je s stališča socialistične morale dopustno, da se z lažnivimi obtožbami sklepa gnili kompromis na račun male socialistične države?»

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 26. — Zvezna skupščina Jugoslavije je začela danes razpravo o petletnem načrtu gospodarskega razvoja Jugoslavije. Na skupni seji obeh domov je predsednik republike maršal Tito podal pregled dosedanjega in perspektivnega gospodarskega razvoja, pregled zunanjepolitičnega delovanja jugoslovanske vlade, posebno v Organizaciji združenih narodov in pregled odnosov z ostalimi državami

«Pričakujemo, da se bo spregledalo, je poudaril Tito, da predstavlja položaj veliko nevarnost za ves svet in da se bodo storili napori, da se brez naslanjanja na silo rešijo pereča mednarodna vprašanja. Vmešavanje kolonialističnih sil v Kongu ustvarja v Afriki nevarnost državljanske vojne in novo žarišče mednarodnih spopadov.» V zvezi z dogodki v Laosu je Tito dejal, da so reakcionarne sile pod vodstvom generala Nosavana dobile vojno pomoč iz Tajlandije in nekaterih zahodnih držav in da so na tem področju ustvarili žarišče, ki lahko pripelje do hudih posledic.

«Nas so globoko pretresli dogodki v Alžiriji, streljanje na ljudstvo, ki zahteva samo svobodo in neodvisnost.» Ko je govoril o vlogi izvenblokovskih držav, je Tito ugotovil, da so se izvenblokovske države na letošnjem zasedanju generalne skupščine uveljavile kot činitelj miru in mednarodnega sporazumevanja.

V svojem poročilu se je Tito posebej dotaknil tudi moskovske izjave in med drugim dejal, da je osnovna točka napadov na Jugoslavijo trditev, da so jugoslovanski komunisti revizionisti. «Toda tudi danes po dvanajstih letih ponavljanja te trditve ne morejo dati nobenih prepričljivih dokazov, v čem je ta revizionizem, ne morejo teoretično obrazložiti svojih obtožb, ki imajo značaj vmešavanja v notranje zadeve Jugoslavije in pačenja jugoslovanske stvarnosti. Trditev, da politika Zveze komunistov Jugoslavije ogroža pridobitve narodnoosvobodilne borbe, je ne le groba neresnica, temveč jalov poskus, da se razbije enotnost med komunisti in jugoslovanskim ljudstvom, kajti jugoslovansko ljudstvo dobro ve, da so se prav komunisti najbolj trudili pri graditvi države in da so prav takšni ljudje, ki so pobudniki in avtorji moskovske izjave, tisti, ki so po letu 1948 skušali ogrožati pridobitve jugoslovanske revolucije. Razume se, je poudaril Tito, da bo takšen poskus tudi v bodoče ostal brez uspeha pred enotnostjo jugoslovanskih narodov.»

«Prav tako nihče ne more verjeti obrekovanju, češ da jugoslovanska izvenblokovska politika škoduje enotnosti vseh miroljubnih sil na svetu, kajti ves svet danes ve, kakšne - gromne napore dela Jugoslavija prav na tem področju in da celo zapostavlja svoje interese. Na trditve moskovske izjave, da je ZKJ izdala in proglasila marksizem in leninizem za zastarel in da je moskovski izjavi iz leta 1957 zoperstavila svoj antileninističen in revizionističen program, ločila Jugoslavijo od držav socialističnega tabora in jo pripeljala v položaj odvisnosti od tako imenovane ameriške pomoči, je Tito ugotovil, da Jugoslavija dosledno ustvarjalno izvaja marksizem in leninizem v skladu s svojimi posebnimi pogoji in da je nasprotno res, da so tvorci napada na Jugoslavijo ločili Jugoslavijo od socialističnih držav z namenom, da bi onemogočili njen socialistični razvoj in na ta način povzročili razdor v vrstah komunistov in narodov Jugoslavije. «Točno je, je izjavil Tito, da mi nismo podpisali moskovskih izjav, temveč samo poziv za mir, in to zato, ker je izjava vsebovala neupravičene obtožbe proti Jugoslaviji».

Na obtožbe, da se je Jugoslavija ločila od socialističnih držav, je maršal Tito pripomnil: «Kdo je odpovedal gospodarske sporazume s socialističnimi državami? Kdo nam je prizadejal ogromno škodo, da smo se morali zaradi tega v najhujših pogojih obrniti na zahodne države? Vse to je dobro znano avtorjem napada na Jugoslavijo. Mar ni vse to v globokem nasprotju s socialistično moralo in nedostojno ljudi, ki zahtevajo, da bodo nosilci idej Marksa, Engelsa in Lenina in da bodo izvajali te ideje? Zgodovina odnosov teh ljudi do socialistične Jugoslavije najbolje dokazuje, do kakšnega absurda pripelje lahko nepravilno in neupravičeno stališče. Namesto da bi pomagali našim narodom, so jim prizadejali največje težave v njihovih naporih, da si zgladijo socialistično prihodnost. Mi vemo, da so bili tokrat glavni pobudniki kitajski delegati, torej zastopniki partije, katere voditelji marsikaj proglašajo za marksizem in leninizem. Toda: ali je s stališča socialistične morale dopustno, da se z lažnivimi obtožbami dela gnili kompromis na račun male socialistične države?».

Maršal Tito je poudaril, da v vsej tej gonji sploh ne gre za ideološko borbo, kakor se to želi prikazati, temveč za poskus vmešavanja v notranje zadeve Jugoslavije, njeno zunanjo politiko in njene mednarodne odnose, posebno pa še v odnose z miroljubnimi narodi na svetu. «Toda kljub temu, je poudaril Tito, bomo še nadalje skušali doseči normalne odnose s socialističnimi državami. Jugoslavije, prav tako kakor v preteklosti, nihče ne more odvrniti od njene socialistične poti. Gonja proti Jugoslaviji ne bo škodovala njej, temveč, kot tudi do sedaj, tistim, ki jo vodijo, in mednarodnemu delavskemu gibanju v celoti. Mi nikdar ne bomo izdali razredne borbe proletariata, ne bomo izdali borbe tlačenih narodov za svobodo in neodvisnost, toda istočasno ne bomo nikomur dovolili, da bi nas neupravičeno obrekoval, in na vsak takšen poskus bomo odgovorili!» Tito je poudaril, da se bo tudi v bodoče Jugoslavija dosledno držala dosedanjega načela in pogumno nadaljevala po poti, ki vodi k uresničenju velike prihodnosti sedanjih in bodočih generacij.

Jugoslavija je v svoji zunanji politiki dosledno izvajala načela miroljubne koeksistence in se zavzemala za globljtev stikov z vsemi državami socialističnega tabora, razen s Kitajsko in Albanijo. Jugoslavija je po državni liniji še bolj razširila sodelovanje posebno na gospodarskem in kulturnem področju. V OZN je Jugoslavija v najvažnejših vprašanjih imela podobne poglede s socialističnimi državami in v dvostranskih odnosih je z mnogimi socialističnimi državami sklenila letne in tudi dolgoročne sporazume. Glede gospodarskega sodelovanja Jugoslavije z vzhodnoevropskimi državami, članicami SEVA, je Jugoslavija dvakrat zaprosila, da se ji prizna status opazovalca v organizaciji, a je bila dvakrat njena zahteva odbita. Ok. tobra letos je Jugoslavija predlagala, da se kot opazovalec, oziroma kot polnopravni član sprejme v komisijo za transport SEVA zaradi skupnih interesov na področju transporta. Odgovora še ni prejela. Zaradi dejstva, da je razvoj dobrih sosedskih odnosov važen element v razvoju sodelovanja, je Jugoslavija predlagala sosednim socialističnim državam, Romuniji, Bolgariji in Madžarski, uvedbo malega obmejnega prometa in rešitev dvolastniških vprašanj. Tudi na ta predlog še ni prejela odgovora.

Z zahodnimi državami je Jugoslavija prav tako utrdila svoje sodelovanje na načelih miroljubne koeksistence. Sodelovanje s kapitalističnimi državami je bilo pretežno gospodarskega in kulturnega značaja. Tudi v nekaterih političnih vprašanjih splošnega in obojestranskega interesa je bilo sodelovanje z mnogimi državami plodno. «Na žalost, je poudaril Tito, v najvažnejših mednarodnih vprašanjih, kot je vprašanje razorožitve, likvidacija kolonializma, nevmešavanje v notranje zadeve drugih, v vprašanjih, ki so odločilna za usodo človeštva, ni prišlo do konstruktivnega sodelovanja. To povzroča včasi: razne težave v gospodarskih vprašanjih, kajti na Zahodu se ne morejo pomiriti z dejstvom, da se ne moremo odpovedati našim načelom zaradi trenutnih koristi», je poudaril Tito.

Gospodarsko sodelovanje z ZDA je vedno trdnejšega in realnejšega značaja. V odnosih z Italijo, Avstrijo, Grčijo in Turčijo je bil zabeležen pozitiven razvoj; sklenjena je bila vrsta koristnih sporazumov, rešena je bila vrsta dvostranskih vprašanj. Maršal Tito je z zadovoljstvom ugotovil, da so bili z Avstrijo, Italijo in Grčijo doseženi važni rezultati v malem obmejnem prometu in da posebno z Italijo dobiva gospodar-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Protestna stavka v Belgiji se vedno bolj širi

Belgijska vlada pripravlja vojaško zasedbo električnih central in drugih važnih objektov

Socialistična stranka zahteva takojšnje sklicanje parlamenta in izreka vso podporo stavkajočim - Poziv vojakom na solidarnost s stavkajočimi - Danes protestna zborovanja v večjih mestih - Nesoglasja v vladi in v vladni stranki - Valonske zastave

BRUSELJ, 26. — Vodstvo socialistične stranke je po svoji nocojšnji seji objavilo izjavo, s katero zahteva takojšnje sklicanje parlamenta, umik načrta zakona o varčevanju ter izreka vso podporo stavkajočim.

«Že dve leti, pravi izjava, vodi Eyskens deželo od neuspeha do neuspeha. Hotel bi vsiliti deželi «zakon nesreče». V nasprotju z izjavami ministrskega predsednika bi ta zakon hudo prizadel srednje sloje, davkoplačevalce s skromnimi dohodki in vse potrošnike. Delavci odgovarjajo s stavko na ta gospodarski in socialni prevrat; ni bolj zakonite stavke, kakor je ta.

S tem da je sklenil poslati zbornico na počitnice, potem ko je zahteval nujno diskusijo, nadaljuje izjava, si je ministrski predsednik prevzel veliko odgovornost prekinitve zakonitega postopka in s tem tudi odgovornost, da pripelje do skrajnosti odpor, ki se javlja v deželi. S tem da odklanja diskusijo, postavlja delavce pred prezkus sile.»

Socialistično vodstvo z zgrožanjem obsoja policijske ukrepe, grožnje s sankcijami in zaplembo časnikov.

«Ministrski predsednik, nadaljuje izjava, pravi, da ne bo popustil pred zunanjim pritiskom, toda on ta pritisk izziva. Razglaša, da je parlament tisti, ki odloča, toda preprečuje, da bi se parlament sestal. Vodstvo stranke zahteva takojšnje sklicanje parlamenta in umik osnutka enotnega zakona. Delavci, vodstvo stranke izreka vso solidarnost z vami. Obvezuje se, da bo, takoj ko bo imelo možnost, poskrbelo za neučinkovitost sankcij, ki bi bile sprejete proti stavkajočim.»

V zadnjih 24 urah se stanje v Belgiji praktično ni spremenilo. Zaradi stavk je še vedno vse gospodarsko življenje v zastoju in predvideva se poslabšanje sedanjega stanja, ker je socialistični sindikat za področje Bruslja kjer so bile do sedaj samo manjše stavke — sporočil, da bo razširil svojo akcijo, tako da pride do splošne stavke.

Protestno gibanje se je še bolj razširilo tudi na severu države in tudi v centru. Za pokrajinami Prabat (Bruselj), Hainaut (Charleroi) in Liege so sedaj tudi v pokrajini Namur uvedli omejitve v dobavljanju električnega toka.

S politične plati pa je stavka povzročila v vladi nesoglasja. Zmernejši člani vlade so pripravljeni popuščati pred zahtevami sindikatov glede vladnega programa. Tudi v krščansko-socialni stranki, ki je stranka predsednika vlade Eyskensa, je nastal spor med konservativnim in levim krilom. Levo krilo grozi, da bo pooblastilo krščanske sindikate, ki imajo 600.000 članov, da se pridružijo stavki. Spor, ki se je razširil v krščansko-socialni stranki, je razvideu tudi iz dnevnih komentarjev v tisku te stranke. Konservativni list «La Libre Belgique» se zavzema za odločen nastop proti stavkajočim, glasilo levih krščanskih socialcev «La Cite» pa objavlja uvodnik z naslovom «Potrebna je nladnokrvnost» in piše: «Okrepitev varnostnih določb vsebuje vedno tudi eksplozivne činitelje. Obravnavati je treba sedanje stanje previdno in prišel je čas, da se obvladamo sami sebe za vsakogar, da preceni svojo veliko odgovornost.»

Pretekla noč je v vsej državi potekla mirno. Toda socialistično glasilo «Le Peuple» piše, da gre za zatišje pred viharjem». Odločnost delavcev se je še povečala med božičnim premirjem in omrtvičenje v državi se je še povečalo,» piše list, in dodaja, da je predsednik vlade Eyskens mobiliziral žandarje, vojsko in padalce «z namenom, da stre delavski razred».

Glasilo komunistične stranke «Le Drapeau Rouge» objavlja članek pod velikim naslovom «Od jutri dalje bodo množična zborovanja v vsej deželi onemogočila Eyskensove spletke», in poudarja, da so množična zborovanja sklicali v številnih mestih

Policija je zaplenila današnjo izdajo socialističnega glasila «Le Peuple» v Liege, ker je ta list skupno z drugimi socialističnimi listi objavil poziv vojakom, naj ne delajo namesto stavkajočih. Ta poziv je že včeraj objavil socialistični list v Liege «La Wallonie», ki je bil tudi zaplenjen. V majhnih rudarskih mestih Haine St. Pierre in Haine St. Paul so stavkajoči porusili tlak na cestah, da preprečijo sleherni promet.

Vlada je danes umaknila vojake z ulic nekaterih mest. Davi so umaknili izpred vladnih poslopij vojaške patrulje. V Brugesu je policija napadla skupine demonstrantov, ki so se zbrali pred nekaterimi poštnimi uradi. Tudi v Gandu je prišlo do manjših spopadov med policijo in stavkajočimi. Na področju Verviersa so stavkajoči vdrli v poštni urad, ki je takoj prekinil delo. V Bruslju se po ulicah kopičijo smeti, ker nameščenci mestne čistoče stavkajo že od petka. V javnem prevozništvu se v Bruslju še ni začela stavka, toda socialistični sindikat bo imel jutri sestanek, da se sporazume o morebitni stavki.

Socialistični sindikati so za jutri napovedali stavko tudi v klavnicah področja Anderlecht, ki oskrbujejo področje Bruslja. Toda vlada je sklenila mobilizirati vse osebje v klavnicah.

V letalskem prometu ni bilo do sedaj motenj, toda socialistični sindikati so nocoj pozvali svoje člane, ki so zaposleni na bruseljskekm letališču, naj začnejo jutri zjutraj stavkati.

Vlada je posvarila državne nameščence, češ da nimajo pravice in možnosti do stavke. Notranji minister je izjavil na tiskovni konferenci, da so državni nameščenci že od leta 1920 vezani na postopek, ki so ga sprejeli in ki določa disciplinske sankcije za vsakogar, ki bi ga kršil. Stavkajoči tvegajo tudi odpustitev z dela.

V Borinage so se sinoči sestali socialistični župani in so po sestanku obsodili ukaz notranjega ministra, naj sporočijo imena svojih nameščencev, ki ne pridejo na delo. V svoji izjavi poudarjajo župani, da bi to nasprotovalo njihovemu poslanstvu, in so sklenili, da se ne bodo ozirali na ukaz ministra.

Sinoči so bili na železniški progi Charleroi - Bruselj in na progi Termonde - Gand razstreljeni z dinamitom nekateri drogovi električnih vodov, zaradi česar je bil železniški promet prekinjen.

Krščanski sindikati še vedno pozivajo svoje člane, naj se ne pridružujejo stavki, ki so jo razglasili socialistični sindikati, toda ogromna večina članov krščanskih sindikatov se na to ne ozira in se pridružuje ostalim delavcem. Jutri bo vodstvo teh sindikatov imelo izredno sejo. List «Le Soir» piše, da je vlada odpoklicala iz Zahodne Nemčije belgijske tehnike in padalce, ki so nameščeni pri NATO in kjer imajo nalogo nadzorovati železniške postaje in glavne železniške proge. List dodaja, da bo prihodnje dni vojska zasedla električne centrale in skrbela za njih delovanje. Ministrstvo za obrambo pa je sporočilo, da bodo morali vsi belgijski vojaki, ki so v Nemčiji in ki so sedaj na dopustu v Belgiji, ostati v svojih stanovanjih do novih ukazov.

Davi so v Liege zaplenili tudi socialistično glasilo «Le Monde du Travail», ki je ponovil poziv vojakom, naj bodo solidarni s stavkajočimi.

Zvedelo se je tudi, da od davi vihra na občinskih poslopjih in na ljudskih domovih industrijskega predmestja Liege valonska zastava — (rdeč petelin na modrem dnu). Na področju Seraing, kjer socialistični sindikati skupno s 50.000 kovinarji obvladuje vse področje, vihra rdeči petelin povsod. V Seraingu ni odprta niti ena trgovina in nobena tovarna ne posluje. Liege živi v pričakovanju dveh velikih demonstracij, ki sta napovedani za jutri: eno so napovedali nameščenci javnih ustanov in bo pred ljudskim domom zjutraj, drugo pa so organizirali kovinarji in bo ob 13. uri na eni glavnih ulic.

Današnji dan, ki je praznik, je potekel mirno. Vendar pa je napetost zelo velika. Na cestah, ki vodijo iz Nemčije proti Liege, so orožniki postavili cestne bloke in nadzorujejo vsa vozila. Okoli mesta Liege pa nadzorujejo vojaški oddelki in orožniki vse poti, železniške postaje in mostove. Stavkajoči so danes razdrosili na tisoče letakov, s katerimi pozivajo vojake na solidarnost s stavkajočimi.

—«»—

Kralj Saud razglasil novo ustavo

RIAD, 26. — Radio Meka je sporočil, da je kralj Saud uvedel v Arabiji parlamentarno ustavo. Ta ustava pravi med drugim, da je Saudova Arabija «suverena islamska država, ki je sestavni del arabskega naroda»; da je njeno ozemlje nedeljivo in da je njen režim «ustavna monarhija».

Na podlagi nove ustave, ki bo stopila takoj v veljavo, je kralj postal ustavni vladar, ki mora priseči pred narodno skupščino. Vladal bo s pomočjo ministrskega sveta, ki je odgovoren pred narodno skupščino. Kralj imenuje in odstavlja ministre na predlog ministrskega predsednika. Narodna skupščina, ki bo izvoljena za štiri leta, bo sestavljena iz najmanj 90, največ pa 120 poslancev. Dve tretjini poslancev bosta izvoljeni, eno tretjino pa bo imenovala posebna komisija, ki bo imenovana na podlagi kraljevega dekreta.

Pobuda za zakone pripada kralju z dekretom in poslancem. Vendar pa se finančni zakoni ali zakoni, ki spreminjajo državne dohodke, lahko predlagajo samo s kraljevim dekretom, ali pa jih lahko predlaga vsaj 20 poslancev.

Ustava pravi, da je islam državna vera in da je muslimansko pravo temeljni vir vse zakonodaje. Ustava določa tudi nasledstvo ter potrjuje glede tega sklep pokojnega Ibn Sauda, očeta sedanjega kralja. Na podlagi tega sklepa ostane emir Fejsal, ki ga je kralj odstavil s položaja predsednika vlade, še dalje prestolonaslednik.

V političnem življenju vlada popolno zatišje

VODITELJI SINDIKALNIH ORGANIZACIJ o borbah v letošnjem in prihodnjem letu

V Milanu svečan pogreb Guida Mazzalija, bivšega glavnega urednika glasila PSI «Avanti», tajnika milanske federacije, člana vodstva stranke in poslanca

(Od našega dopisnika)

RIM, 26. — V političnem življenju vlada popolno zatišje, ki se je začelo na večer pred božičnimi prazniki in ki se bo nadaljevalo še po Novem letu, ko se bo 4. januarja ponovno sestalo vodstvo Krščanske demokracije, 8. in 9. januarja centralni odbor socialistične stranke, po Treh kraljih pa bo seja ministrskega sveta.

Pred koncem letošnjega leta so voditelji vseh štirih sindikalnih organizacij naravili bilanco sindikalne borbe v letu, ki je za nami, in na televiziji nakazali cilje prihodnjih borb ter podčrtali glavna vprašanja, ki so ostala do danes še nerešena.

Generalni tajnik Italijanske splošne konfederacije dela (CGIL) poslanec Novella je najprej izrazil željo, da bi bilo novo leto miru, dela in nepretganega izboljševanja življenjskih pogojev vseh Italijanov. Kljub znatnim uspehom na področju sindikalne borbe v letu 1960 — je nadaljeval Novella — so najvažnejši problemi ostali nerešeni. Delo še ni zagotovljeno vsem, mezde in plače še vedno ne ustrezajo potrebam, pokojnine so prenizke in sto tisoči mladih ljudi muči pogled v negotovo prihodnost. CGIL si želi, da bi vsi delavci imeli zaupanje v lastno moč, v pravičnost svoje stvari. Vprašanja bo moč rešiti, če bodo delavci znali združiti svoje sile in prispevati svojo enotnost in borbenost sindikalnim organizacijam, predvsem sindikalni organizaciji CGIL. Delavske in sindikalne sile se že prebujajo; toda treba je napredovati, napredovati pa je moč le z enotnostjo, z demokratično akcijo, s krepitvijo sindikata, ki mora biti močno orodje obrambe in pridobivanja delavskih pravic. Na koncu je Novella izrazil željo, da naj bo 1961. leto še večjih uspehov od onih, ki so jih dosegli v preteklem letu, leto novih uspehov v borbi za pravično stvar delovnega ljudstva, za demokratični razvoj dežele in za miroljubno rešitev vseh mednarodnih nasprotij.

Po mnenju generalnega tajnika demokristjanskih sindikatov (CISL) Stortija kaže preteklo leto protislovne značilnosti: po tej strani pozitivna dejstva (razvoj gospodarstva; nekateri važni sindikalni spori rešeni ali na tem, da jih rešijo; nekatere programske napovedi vlade); po drugi plati pa negativna dejstva: zaostritev krize v poljedelstvu; zaostritev polemike v zvezi z določenimi usmeritvami na področju mezdne politike; neko določeno pomanjkanje jasnosti glede točnega mesta, vloge in narave sindikata v demokratični družbeni ureditvi in končno še delna nejasnost v borbi za «razširitev demokracije». Kljub tem protislovjem pa CISL smatra bilanco preteklega leta za pozitivno, predvsem zato, ker nudi koristne elemente za politiko in dejavnost, ki jo CISL namerava voditi in razviti v naslednjih smereh: sodelovanje delavcev pri gospodarskem razvoju prek tripartitne konference, na katero je vlada pristala, da bi rešili predvsem se obe preostali naravnovesji italijanskega gospodarstva, namreč neravnovesje med industrijo in poljedelstvom ter med Severom in Jugom; proučitev stanja v poljedelstvu; odločno obrambo avtonomije sindikata: diferencirano pogodbeno politiko CISL na vseh stopnjah in, končno, obrambo demokracije kot življenjsko važnega elementa za sindikat sam.

Po mnenju tajnika socialdemokratske sindikalne organizacije (UIL) Viglianesija je najbolj zanimiv pojav preteklega leta ekspanzija proizvodnje, povečanje industrijskega profita in stopnjevanje borbe delavcev, da bi bili tudi oni deležni koristi povečane proizvodnje in bogastva. Ta pojav je povzročil konservativno ofenzivo gospodarske desnice in protiakcijo delavskega razreda, da bi se zoperstavil tej ofenzivi. Na področju sindikalne borbe bo UIL nadaljevala svojo bitko za dvig življenjske ravni delavcev, da bi bili tudi delavci soudeleženi v vedno večji meri pri razdelitvi naraščajočega bogastva.

Končno je govoril še tajnik neofašistične sindikalne organizacije (CISNAL) Landi, ki je dejal, da so v preteklem letu nastala nova «nevarna nasprotja med ideološkimi bloki in državami», ki so imela svoj «nujen vpliv na politično in socialno borbo znotraj dežele».

V Milanu se je vršil slovesen pogreb pokojnega Guida Mazzalija, bivšega glavnega urednika socialističnega glasila «Avanti», člana vodstva PSI, tajnika milanske federacije ter poslanca, katerega se je udeležila ogromna množica ljudi, predstavnika poslanske zbornice in senata, župan Ferrari, številni parlamentarci, novinarji in predstavniki mestnih oblasti. Na pokopališč so se od pokojnika poslovili Nenni, Mosca, Cossutta (PCI) in Bucalossi (PSDI)

A. P.

Božično presenečenje Stanleyvilla Mobutujevemu režimu v Leopoldvillu

Vojaki generala Lundule so prišli v prestolnico pokrajine Kivu in tam aretirali predsednika pokrajinske vlade, dva ministra in poveljnika vojaške garnizije - Spor med Mobutujem in Kasavubujem?

LEOPOLDVILLE, 26. — Stanleyville je priredil veliko presenečenje vsem antilumumbistom v Kongu, posebno pa Mobutujevemu režimu v Leopoldvillu. Medtem ko so Kasavubu, Mobutu in ostali praznovali božične praznike, so vojaki generala Lundule odšli v Bukavu, v prestolnico pokrajine Kivu, in tam aretirali predsednika pokrajine Miru, ha, dva pokrajinska ministra in poveljnika tamkajšnje garnizije, ki so bili naklonjeni Mobutuju. Vse aretirane funkcionarje so vojaki generala odpeljali v Stanleyville. Pri tej akciji je sodelovalo okoli 50 vojakov. Med akcijo je bilo v mestu zelo mirno in ni prišlo do incidentov. To je dokaz, da Mobutujevi vojaki v tej pokrajini ne podpirajo njegovega režima, kakor on trdi. Predstavnik OZN v Leopoldvillu je tudi izjavil, da je akcija Lundulovih vojakov potekla brez prelivanja krvi in da se tamkajšnja posadka sploh ni upirala ter je pokazala «neko simpatijo» do Lundulovih vojakov. Vse to kaže, da se vpliv stanleyvillske vlade širi izven meja zahodne pokrajine. Ta vlada ima pravzaprav stike tudi z oblastmi v drugih pokrajinah.

Mobutujevi komisarji so se danes sestali na posvetovanje skupno z bivšim Kasavubujevim ministrskim predsednikom Ileom v prizadevanju, da bi rešili krizo pred 31. decembrom. Ponovno se bodo sestali v sredo. Skušali bodo najti sporazum z Ileom, ki bi hotel 1. januarja sestaviti svojo vlado, dočim hočejo Mobutu in njegovi komisarji še dalje obdržati začasno izvršilno oblast v pričakovanju, da bi se politične stranke sporazumele.

V Leopoldvillu zatrjujejo, da se Mobutu pripravlja na nov vojaški udar, da bi vsilil svoj režim. Na to možnost je opozoril kongoške politike član skupine Mobutujevih komisarjev na sestanku teh komisarjev z Ileom in z drugimi, ki se potegujejo za ministrska mesta. Kasavubu je namreč dal Lihauu nalogo, naj sestavi novo vlado.

Na drugi strani pa so poslanci stranke Abako (Kasavubujeva tranka) v pokrajinski skupščini pokrajine Leopoldville poslali pismo predsedniku komisarjev Bamboku v katerem pravijo, da nimajo nobenega namena odcepitve. Vendar pa pripominjajo, da nista niti izvršilna oblast, niti zakonodajna oblast v državi izvršili učinkovitega dela zaradi «ideološkega spora», ki loči Abako od stranke afriške solidarnosti, ki ji predseduje Kamitatu, predsednik pokrajinske vlade. Baje so nekateri poslanci stranke Kasavubuju zahtevali ustanovitev avtonomne vlade plemena Bakongo, katere vpliv naj bi segal od Leopoldvilla do morja in kjer prebiva milijon prebivalcev. Če bo prišlo do take akcije, ki jo podpira stranka Abako, ki je stranka predsednika republike, bi to bil še en argument več za Čombeja in za južni del pokrajine Kasaj.

Včeraj so sporočili, da predsednik pokrajinske vlade v Leopoldvillu Kamitatu ni zapustil Leopoldvilla, kakor so pred nekaj dnevi poročali. Kamitatu je še vedno v svoji rezidenci v Leopoldvillu, toda ne sprejema časnikarjev. Pred dvema dnevoma je glavni odbor njegove stranke afriške solidarnosti objavil izjavo, v kateri potrjuje svoje dosedanje politično stališče. Mobutujevo glasilo je pred tednom dni namreč pisalo, da bodo nekateri člani te stranke vstopili v vlado Ilea. Glavni odbor zanikuje trditve tega lista in poudarja, da se politika stranke ni spremenila. Stranka podpira predsednika vlade Lumumbo, njen voditelj Gizenga pa je vršilec dolžnosti predsednika vlade v Stanleyvillu.

Agencija TASS je sporočila, da je predsednik sovjetske vlade Hruščev poslal Gizengi brzojavko, v kateri poudarja, da bo sovjetska vlada skupno z drugimi vladami, ki podpirajo osrednjo kongoško vlado, še dalje nudila pomoč kongoškemu ljudstvu in njegovi zakoniti vladi v borbi proti kolonizatorjem. Brzojavka Hruščeva je odgovor na brzojavko Lumumbovega namestnika sovjetski vladi, s katero obvešča o nevarnosti napada Mobutujevih vojakov na vzhodno pokrajino in sporoča, da se je bila osrednja kongoška vlada preselila v Stanleyville.

Poslovni ljudje ZDA za razorožitev

MOSKVA, 26. — Predsednik sovjetske vlade Hruščev je izjavil ameriškemu finančniku Cyrusu Eatonu, da upa, da bodo med predstavniki poslovnih ljudi kapitalističnih držav in predstavniki socialističnih držav mogoči sestanki, ki bodo lahko prispevali k pripravi predlogov za razorožitev.

Hruščev je s tem odgovoril na pismo, ki mu ga je bil poslal Eaton in v katerem ta pravi, da se najvplivnejši ameriški poslovni ljudje želijo sestati s predstavniki socialističnih držav, da pripravijo predloge o razorožitvi.

V svojem odgovoru dodaja Hruščev, da upa, da bodo ti sestanki dejansko pomagali vladam, da dosežejo sporazum o splošni in popolni razorožitvi.

—«»—

Nova zarota v Turčiji

ANKARA, 26. — V Turčiji so preprečili nov upor. V sami Ankari so aretirali 65 ljudi, med katerimi dva univerzitetna profesorja, 6 advokatov, 2 ženski in več malih trgovcev, funkcionarjev in kmetov.

Predstavnik odbora narodne enotnosti, ki je sporočil te podatke, je izjavil, da gre za «člane bivše Menderesove demokratske stranke in za verske fanatike».

«Zarota božične noči», kakor jo imenujejo v diplomatskih krogih, se zdi, da je imela večji obseg, kakor vlada priznava. Če so samo v Ankari aretirali 65 ljudi, domnevajo, da so aretirali veliko število ljudi tudi v drugih krajih. V majhnem kraju Etimesu so aretirali 37 ljudi, med katerimi je tudi podprefekt.

V zadnjem času so v Ankari trosili letak, ki je obtoževal odbor narodne enotnosti in generala Gursela šibkosti do članov republikanske stranke. Povsod po državi pa je bilo opaziti večjo dejavnost reakcionarnih verskih sekt, za katere je Menderes še vedno «Mohamedov odposlanec, ki ima nalogo kaznovati brezbožneže».

—«»—

TUNIS, 26. — Tunizijski predsednik Burgiba se je danes razgovarjal poldrugo uro s sovjetskim poslanikom Kuljevom. Kakor je znano, sta SZ in Tunizija navezali diplomatske odnose 3. maja letos.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 9.5, najnižja 3.4, ob 19. uri 6.2, zračni tlak 1018, veter 8 km jugovzhodnik, vlage 52 odst., nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 12.4 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 27. decembra
Janez
Sonce vzide ob 7.45 in zatone ob 16.26. Dolžina dneva 8.42. Luna vzide ob 13.19 in zatone ob 2.05
Jutri, SREDA, 28. decembra
Ned. otr.

Ob objavi občinskih davčnih seznamov

Občina bo prejela leta 1961 606 milijonov družinskega davka

Plačalo ga bo 37.000 družin, katerih obdavčljivi dohodki znašajo skupno 14 milijard 597 milijonov

Kot vsako leto je pripravila občina tudi letos na Stefanovo občanom poseben «dar», to je seznam družinskega davka, ki ga objavljamo na drugem mestu; k temu je treba dodati še nekatere druge, manj pomembne davke.

Po tem seznamu, ki velja za prihodnje leto, bodo plačali davkoplačevalci 606.273.843 lir družinskega davka. Junija pa bodo izdali še en seznam za zastarele davčne obveznosti družinskega davka za 28.136.234 lir; tako da bo znašala skupna vsota okrog 634 milijonov. V primerjavi z lani se ni vsota občutno zvišala. Takrat so bili davkoplačevalci dolžni po prvem seznamu na Štefanovo 561.581.550 lir, skupno pa je občina z zastarelimi davki vred dobila 602 milijona. Ta povišek okrog 32 milijonov lir v primerjavi z lani je treba po besedah dr. Rinaldija, načelnika občinskega oddelka za davke in takse, pripisati predvsem bolj spopolnjenemu ugotavljanju davčne osnove družin, ki imajo velike dohodke in so manj prijavile, kot zaslužijo v resnici. Temu bi se reklo bolj pravična porazdelitev davčnega vijaka. Dr. Rinaldi je tudi poudaril, da se torej sam davčni pritisk ni nič povečal, saj je ostala obremenitev enaka. Seveda pa pri prebiranju omenjenega seznama opažamo, da so davčne osnove nekaterih zelo premožnih davkovplačevalcev še vedno nekam prenizke. Po drugi strani pa so tudi težkoče pri ugotavljanju dohodkov vseh svobodnih poklicev, industrijcev, trgovcev itd., medtem ko jih ljudem, ki so v odvisnem delovnem razmerju, lahko ugotovijo do zadnje lire. Vsekakor pa je 32 milijonov lir več, ki jih plačajo petičniki, pozitivna stvar, čeprav so utaje še nedvomno občutne.

Družinske davke bo prihodnje leto plačevalo 37.014 družin, to je nekaj več kot tretjina vseh družin tržaške občine. To pomeni, da je okrog 60.000 družin prostih družinskega davka, ki ga na splošno plačujejo le družine, ki imajo skupno vsaj 1 milijon dohodka na leto. Skupna davčna obnova, to je vsota obdavčljivega dohodka vseh davkoplačevalcev, pa znaša 14 milijard in 597 milijonov lir.

Občina pa nalaga še druge davke in takse ter trošarino, ki pa pri tem ne pride v poštev. Brez davka na industrijo bo imela občina prihodnje leto od davkov 1 milijardo in 6 milijonov lir dohodka, v teh seznamih pa znaša skupna vsota 958 milijonov. Takso za odnašanje smeti bo plačevalo 76.996 davkoplačevalcev, ki so jim naložili okrog 200 milijonov lir, to je približno 4 milijone več kot lani, kar pa gre na račun povečanega števila stanovanj. Seveda je družin več kot 76.996, ker živita marsikje tudi po dve v istem stanovanju, poleg tega pa so tudi posamezne hiše, iz katerih mestna služba za čistočo ne odnaša smeti.

Za prispevek za greznice (kanalizacijo) bodo plačali občani okrog 28 milijonov, za pse 13 milijonov, za razne licence okrog 28 milijonov, za ekspresne stroje za kuhanje kave 12 milijonov in pol, za napise n napisne table okrog 31 milijonov, za dovozne vhode 3 milijone in pol itd. Razen tega nalaga občina še 25 odstotkov dodatnega davka na davek na stanovanjsko prostornino, pse, licence, ekspresne stroje in napise. Ukinili pa so davke na klavirje, biljarde in hišne pomočnice in postrežnike.

Končno naj omenimo, da je še okrog 140 davkoplačevalcev, ki so prejšnja leta vložili proti odmeri družinskega davka prvi priziv, 69 pa jih je vložilo priziv druge stopnje. Te davkoplačevalce bodo vpisali v sezname v juniju.

Kulturno-zabavni prireditvi na Kontovelu in v Boljuncu

Prosvetno društvo Prosek-Kontovel je priredilo veseli popoldan, glasbena skupina iz Boljunca pa zabavni večer

Kot vsako leto na 26. decembra so člani prosvetnega društva Prosek-Kontovel priredili tudi včeraj kulturno-zabavno prireditev. Prireditev, ki je zelo dobro uspela, je bila v dvorani Gospodarskega društva na Kontovelu, ki je bila ob tej priliki polna vaščanov do zadnjega kotička.

Pester in bogat program se je začel z nastopom domačega tamburaškega zbora, ki je pod vodstvom prof. Karla Boštjančiča mojstrsko zaigral Intermezzo Mascagnijeve opere «Cavalleria Rusticana». Nato je član prosvetnega društva in tamburaškega zbora Emil Cibic podaril v imenu društva prof. Boštjančiču za njegov trud in v zahvalo lep šopek rdečih nageljnov.

Na letošnjo prireditev so Prosečani in Kontovelci povabili tudi mladinski ansambel PD Albert Sirk iz Križa, ki je dvakrat nastopil z nekaj pesmimi, katere so zapeli Neva, Lučko in Sergij.

Vaščan in član PD Marijan Pertot je priredil in pripravil za oder trodejanko «Pavliha in razbojnik Cefizelj», katero so kar dobro podali domači otroci, in sicer: Neva in Vojka Kocman v vlogi, prva kot teta Metka, druga pa kot prašiček, Vojko Bukavec v vlogi Pavliha, Vojko Pahor — Jakec, Boris Milič — policaj, Livij Trampuš — Cefizelj, Lucijan Regent pa kot kmet Blažon.

Po trodejanki so se pojavili na odru člani mladinske dramske skupine, ki so uprizorili enodejanko «Generalka», ki jo je pripravila domačinka Ljuba Ukmar. S to enodejanko so mladi igralci zares dobro zabavali navzoče, ki so se od srca nasmejali, ker so jo igralci podali v domačem narečju. V tej enodejanki so nastopili Ljuba Ukmar, Anica Brišček, Emil Cibic, Bruno Rupel, Aldo Colja, Silvester Umek, Silvan Frasinelli, Darij Starc in Edvin Sosič.

V zadnji točki programa so nastopili še mladi tamburaši, ki so zaigrali «Venček dalmatinskih pesmi» in «Herkules» — valček. Na koncu je član PD Mario Puntar, ki je napovedoval vsako točko programa, pozdravil in se zahvalil navzočim za tako veliko udeležbo ter želel vsem polno sreče in uspeha v novem letu.

Vsi navzoči so zadovoljni zapustili dvorano, ker so jim njihovi mladi igralci pripravili s to prireditvijo zares lepo božično darilo, z upanjem, da se bodo take prireditve še v kratkem ponovile.

***

V Boljuncu je vaška mladina priredila poleg tradicionalnega «lučanja» lepo uspelo prireditev «Zabavni večer».

Kino dvorana je bila včeraj premajhna za vse domačine in vaščane iz okoliških vasi, ki so hoteli videti in poslušati mlade izvajalce. Domačin Rino Kuret je napovedoval program, ki se je začel z boljunsko himno «Barčica». Nato so sledile še razne pesmi in polke, ki so jih prav dobro podali mladi igralci. Omeniti moramo pesmi «Dragi spomin» in «Tika toka tok». Za prvo je besedilo in glasbo priredil domačin Stanko Žerjal, za drugo pa Drago Žerjal. Nekatere pesmi je zapel domači duet Drago Žerjal in Nini Bandi.

Vanek in Drejček sta prisrčno zabavala navzoče z raznimi šaljivimi točkami.

V drugem delu sporeda sta nastopila pevski in tamburaški zbor, ki sta podala nekaj dalmatinskih in narodnih pesmi. Nastopil je še vaški sekstet, ki je prav dobro zaigral dve Avsenikovi pesmi, Adamičevo «Spomin» in «Ljub'ca moja» v priredbi domačina Draga Žerjala. Na koncu programa je pevski zbor zapel še staro domačo pesem «Živi torej», ki je pozdrav in voščilo vsem vaščanom za novo leto.

Tudi Boljunčani so bili s to prireditvijo zelo zadovoljni ter so nagradili vse nastopajoče z burnim ploskanjem.

M. M.

Kupite si slovenski namizni koledar, ki ga je izdala Dijaška Matica. S tem boste podprli šolanje naših revnih dijakov.

Slovensko gledališče v Trstu

V sredo 28. t. m. ob 21. uri v AVDITORIJU v TRSTU premiera Eugène Ionesco

STOLI

tragična farsa

Slavnostna predstava ob slovesu Eme Starčeve od tržaškega gledališča.

Režiser: BALBINA BARANOVIČ - BATTELINO

Prevedla: LELJA REHARJEVA - SANCIN

Scenograf in kostumograf: MARIJA VOGELNIK

Osebe: Starka - Ema Starčeva; Starček Rado Nakrst; Govornik - Alojz Milič.

Prodaja vstopnic v torek 27. t. m. v Tržaški knjigarni, Trst, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61-792, ter eno uro pred pričetkom predstave v Caffè V. Moscolin, Ul. Teatro Romano 2 (nasproti Avditorija)

V nedeljo 1. januarja 1961 ob 17. uri v zadružni dvorani na KONTOVELU

koncert priljubljenih popevk

Sodelujejo KVINTET AVSENIK in DUET DANA FILIPLIČ in FRANC KOREN

V GOSTILNI **KRIŽMAN** VELIKI REPEN tel. 21361, pripravljamo

veselo silvestrovanje

IGRAL BO PRIZNANI ORKESTER IZ DOLINE

Opozarjamo na pravočasna rezerviranja

Vabimo vse svoje goste, prijatelje in znance in jim želimo dobrega in veselja v novem letu 1961

Silvestrovanje

ob zvokih KVINTETA AVSENIK ter dueta Dana Filiplič in Franc Koren

PRIREDI V PROSTORIH STADIONA «PRVI MAJ»

od 21. do 4. ure

GLASBENA MATICA

Rezerviranje miz in prodaja vstopnic od četrtka 29 t. m. dalje v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61792 ter dve uri pred pričetkom prireditve pri blagajni dvorane.

KINO

Fenice 15.30 «Crimen», Alberto Sordi, Vittorio Gassman, Nino Manfredi, Silvana Mangano.
Excelsior 16.00 «Ljubiva se», barve de Luxe, Marilyn Monroe, Yves Montand.
Filodrammatico 16.00 «Gusar Morgan», technicolor, Valerie Lagrange, Chelo Alonso.
Grattacielo 16.00 «La ciociara», De Sicov film. Sophia Loren.
Arcobaleno 16.00 «Veliki plen», Frank Sinatra, Dean Martin, technicolor.
Supercinema 16.00 «Silvester neroden maček», technicolor.
Alabarda 15.30 «Nam ugaja mraz» Zabaven film. Tognazzi in Vianello.
Aurora 16.00 «Marsovec na Zemlji».
Capitol 16.00 «S terase», technicolor. Paul Newman, Mirna Loy. Prepovedano mladini.
Garibaldi 16.30 «Zadnja karavana», technicolor, Richard Widmark.
Cristallo 16.30 «Midva neznanca» technicolor, Kim Novak.
Impero 16.30 21.45 «Ekstaza».
Italia 16.00 «Zmenek na Ischiji», scopecolor, Antonella Lualdi, Mina, Domenico Modugno.
Massimo 15.30 «Obleganje Sirakuze», technicolor, Rossano Brazzi, Tina Louise.
Moderno 16.30 Nino Terzo v reviji «Zelo zelo sexy». Na platnu «Princ lepotec», Maurizio Arena. Zadnji dan.
Astra 16.30 «Veliki cirkus», technicolor, Victor Mature.
Astoria 15.00 18.00 21.00 «Drevo življenja», Montgomery Clift, scopecolor.
Vittorio Veneto 15.15 «Stanovanje», Jack Lemon.
Marconi 16.00 «Sapho, Venera z Lezbosa», technicolor, Tina Louise.
Ideale 16.00 «Sissi, carjeva izvoljenka», technicolor.
Savona 16.00 «Cirkus s tremi arenami», technicolor, Jerry Lewis, Zsa Zsa Gabor.
Odeon 16.00 «Prepovedane ljubezenske zgodbe», technicolor, Gabrielle Ferzetti.
Skedenj 16.00 «Notre Dame de Paris», technicolor, Gina Lollobrigida, Anthony Quinn.

STE VIDELI NOVE TELEVIZORJE pri **Radio Trevisan** ULICA S. NICOLO 21

LJUDSKA PROSVETA

PROSVETNO DRUSTVO V SEMPOLAJU

Clan Slovenskega fotokluba iz Trsta, Srečko Merlak, bo predvajal barvne filme: Slap pri Savici, Vintgar, Bled, Plitvička jezera in bohinjsko kmečko ohcet v četrtek 29. t.m. ob 20.30 uri. Vstop prost članom in prijateljem društva.

IZLETI

SPD — Trst priredi 15. januarja 1961 smučarski izlet v Kranjsko goro. Informacije in vpisovanje v Ul. Geppa 9-II. ob uradnih urah.

MALI OGLASI

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Battisti 20, prodaja gospodinjske električne predmete — štedilnike na drva, premog, plin, elektriko — trajno goreče peči «ARGO» ter na plin in elektriko. Olajšave pri plačilu. Postrežba plina na dom. — Tel. 29-041.

DAROVI IN PRISPEVKI

V spomin na pok. Jožeta Biteznika daruje družina Tončič 1000 lir za Dijaško Matico in 1000 lir za Sklad Sergija Tončiča.

Namesto cvetja na grob pokojne Jože Pertot-Majer daruje Marija Treo-Rebek 1000 lir za Dijaško Matico.

RAZNA OBVESTILA

Tržaški filatelistični klub «L. Košira. V sredo 28. t.m. redni sestanek v novih prostorih kluba, Ul. Geppa 9-II., ob 20. uri. Dospele so zadnje novitete, ki se bodo delile vsem članom.

***

Sestanek Slovenskega fotokluba bo v sredo 28. t.m. ob 20.30 na sedežu v Ul. Geppa 9. Priporočamo točnost in polnoštevilno udeležbo.

Umetniška NOVOLETNA VOSCILA mladega slikarja K. Palčiča s tržaškimi in kraškimi motivi vam nudi TRŽAŠKA KNJIGARNA Trst — Ul. sv. Frančiška 20 tel. 61-792

V vseh prostorih hotela **TRIGLAV** KOPER *se pripravlja veliko* **silvestrovanje**

Vabimo goste in prijatelje, da si pravočasno rezervirajo mesta po želji

Priporočamo: NOČNI BAR, kavarno, restavracijo in sodobno opremljene sobe

Hotel **CENTRAL** PORTOROŽ *prireja veliko* **silvestrovanje**

na katero vljudno vabi svoje goste, prijatelje in znance ter priporoča pravočasno rezerviranje

Cenjenim gostom želi uprava hotela mnogo lepih uspehov v novem letu!

KNJIGA najlepši dar! TRŽAŠKA KNJIGARNA *vam nudi* **10% popust** *na vse knjige, ki jih ima v zalogi. Ta popust velja samo za sedanje praznike*

Božični prazniki v znamenju lepega vremena

Mnogo Tržačanov na izletu v okolici Tradicionalno «lučanje» v Boljuncu

Zlasti včeraj so bile okoliške gostilne polne gostov - Računajo, da so v Boljuncu med «lučanjem» porabili kakih 250 kg pomaranč in jabolk

Za letošnje božične praznike lahko rečemo, da so šli mimo v znamenju lepega vremena, ki se je vzdržalo v nedeljo in včerajšnji dan. Po tednih, in rekli bi po mesecih dežja ter oblačnega vremena, se je nebo zvedrilo in čeprav je pritisnil zlasti v nedeljo precejšen mraz, smo bili vsi zadovoljni: toliko sonca, pa še dva dni zaporedoma!...

V nedeljo ni bilo nič takega, kar bi bilo vredno zabeležiti v kroniki o božičnih praznikih. Za dan prej lahko napišemo, da je mnogo Tržačanov odpotovalo v Kanalsko dolino ter v Dolomite na smučanje, in sinoči smo jih videli, kako so se s smučmi na strehah avtomobilov ter avtobusov vračali po obalni cesti proti domu. Na splošno pa je navada, da so ljudje za božič najraje doma in če se že kam odpravijo, jih pot zanese do sorodnikov in prijateljev, da jim voščijo vesele praznike.

Vse drugače pa je bilo včeraj. Že dopoldne je bilo po vseh okoliških cestah videti kolone avtomobilov, katerih lastniki so si za cilj izbrali eno od toliko vasi naše tržaške okolice. Zlasti kraške gostilne so bile že opoldne polno zasedene in marsikje so kosila trajala tja do štirih popoldne. Mraz je popustil in tako so se številni Tržačani v zgodnjem popoldnevu porazgubili po gozdovih in gmajnah, da si nekoliko razgibajo kosti... in pospešijo prebavo. Do večera so bile več ali manj vse gostilne polne gostov in šele po večerji so se začele polagoma prazniti.

Mnogo Tržačanov in okoličanov je pot zanesla v Breg, zlasti pa v Boljunec, kjer je bilo tradicionalno «lučanje». Na Gorici se je okoli 15. ure zbrala velika množica ljudi, ki so nestrpno čakali, kdaj bo na trg priletela prva pomaranča. Dekleta so se medtem razpostavila na «strateške» točke ter pripravila zavoje pomaranč in jabolk. Ko je bilo vse nared, so segle v vrečke in prvi sladki sadeži so zleteli po zraku. Toda dosti škode niso napravili: ljudje so se hitro umaknili v varno razdaljo, kamor jih šibki meti dekliških rok niso mogli doseči.

Toda že so se na «bojišču» pojavili otroci in moška mladina. Pobrali so cela jabolka in pomaranče, ko pa teh ni bilo več, tudi ostanke, in jih metali proti ljudem, ki so se vse bolj umikali. Marsikomu se je pomaranča ali jabolko razletelo prav na glavi, seveda v splošno veselje vseh, ki so stali v bližini.

Zvonovi v vaškem zvoniku so dali znak, da je «lučanje» končano, a ljudje, zlasti pa mladina, se za zvonjenje niso zmenili. Kar naprej je frčalo po zraku in sadeži so se še vedno razletavali bodisi na gledalcih bodisi ob stenah nad njihovimi glavami.

No, končno je «municije» zmanjkalo in ljudje so se spet zgrnili na trg, ki je bil poln jabolčnih in pomarančnih ostankov. Računajo, da so med «lučanjem» porabili kakih 250 kg «municije».

Mnogo ljudi je ostalo po «lučanju» kar v vasi, kjer so napolnili domače gostilne, drugi pa so se odpravili v druge vasi Brega: Boršt, Rocmanje, Dolino, Mačkovlje in Prebeneg. Na gostilniških dvoriščih ali na cesti pred njimi so bile dolge vrste motornih vozil, medtem ko so njih lastniki sedeli za mizami in hvalili dobro domačo kapljico.

In tako so tudi božični prazniki za nami. Se nekaj dni — pa bo tu Silvestrovo in za njim prvi dan novega leta 1961. Se en praznik, ki ga Tržačani tako cenijo in radi praznujejo. Potem... potem bomo pa videli, kako in kaj!

48-urna stavka pristaniških delavcev

V soboto in nedeljo je bilo vse delo v pristanišču ustavljeno

Od 8. ure v soboto do 8. ure včeraj je bila v tržaškem pristanišču 48-urna splošna stavka pristaniških delavcev (CGIL). V teh dveh dneh je bilo vse delo v pristanišču ustavljeno.

Pristaniški delavci so proglasili stavko, da bi z njo dosegli čimprejšnjo rešitev številnih vprašanj, o katerih so že preteklega oktobra razpravljali na uradu za delo. Obenem pa zahtevajo, da se začnejo razgovori o plačilnih tarifah, ki so zelo nizke.

Poleg tega zahtevajo tudi, da se pooblastijo pristaniške družbe, da odtegnejo od plače članom sindikata 0.5 odstotka na račun sindikalne organizacije, kateri delavci pripadajo, in sicer na osnovi pooblastila zainteresiranih delavcev.

—«—

Reševanje ladje v nevarnosti na Jadranu

Vodstvo pomorske družbe «Fratelli Cosulich» je včeraj dobilo sporočilo, da je vlačilcu «Città di Trieste» uspelo priklopiti petrolejsko ladjo «Wang Importer», ki je bila v veliki nevarnosti, ker je v nedeljo zjutraj izbruhnil na njej požar v strojnem oddelku. Omenjeno petrolejsko ladjo je vlekel proti Trstu francoski vlačilec «Abeille», pa jo je moral pustiti nedaleč od Barija zaradi požara. Tako sta bila v nevarnosti vlačilec in petrolejska ladja, ker je bilo morje zelo razburkano. Zdaj sta izven nevarnosti.

—«—

Na ortopedski oddelek so včeraj popoldne sprejeli Lucio Potrata por. Stok iz Ulice Bosco 18, ki se bo morala zdraviti od 10 do 40 dni. Ženska se je peljala s tramvajem štev. 6 in se je držala za ročaj. Zaradi nenadnega sunka pa jo je zaneslo in si je spahnila desno ramo.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNISTVO
TRST - UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

NAROCNINA
V Italiji: za vse leto 4900 lir. FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din. — Nedeljska letno 1440, polletno 720, četrtletno 360 din. — Poštni tek. račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374. — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., telefon 21-928, tekoči račun pri 600-70/3-375

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

Velika božična jelka v pokritem trgu

Kakor že nekaj let, so na pobudo prodajalk sadja in zelenjave ter ravnateljstva pokritega trga tudi letos postavili v notranjosti pokritega trga veliko jelko, pod katero se kopičijo darila in prispevki za slepe otroke, ki so v zavodu Rittmeyer. Med prvimi so poslali svoja darila trgovci, ki imajo trgovine po pokritem trgu in v sosednih ulicah, kramarji, prodajalke sadja in stalni obiskovalci trga. Pričakuje se, da bodo te dni nabrali še več daril in prispevkov, ki jih bodo 8. januarja razdelili med uboge slepe otroke.

Dva mlada roparja v rokah policije

Zmenila sta se, da bosta oropala 86 let staro Angelo Kazun - Eden od njiju jo je napadel v stanovanju in je nato zbežal, ker je ženska začela kričati

Leteči oddelek tržaške kvesture je v dveh dneh prišel na sled dvema mladima izprijencema, ki sta 21. decembra popoldne organizirala roparski napad na 86 let staro jugoslovansko državljanko Angelo Kazun vd. Vukojević iz Ulice Romagna 11. Listi so dan po dogodku objavili vest, da so žensko odpeljali v splošno bolnišnico in jo sprejeli na II. kirurški oddelek s prognozo okrevanja v enem tednu, ker je imela rano na glavi in desnem sencu. Takrat se je sicer govorilo o morebitnem roparskem napadu, vendar niso izključili tudi možnosti navadnega padca.

Policija je pa dobro vedela, da gre za pravi roparski napad, kajti ženska, čeprav v letih, je izredno natančno opisala svojega napadalca. Ob prevozu v bolnišnico je policistom, ki so jo spremljali, povedala, da je okoli 16.50 nekdo pozvonil na vrata njenega stanovanja. Odprla je in zagledala pred seboj visokega, kakih 20 let starega mladeniča, ki se je predstavil za kontrolorja Acegata in dejal, da mora pogledati števec električnega toka. Stopil je v stanovanje, se nekajkrat ozrl naokoli, potem pa je izpod suknjiča potegnil neki predmet in udaril starko po glavi. Ženska je padla, vendar ni izgubila zavesti in je začela na vso moč kričati na pomoč. Njeno vpitje je preplašilo napadalca, ki jo je naglo pobrisal iz stanovanja, potem pa so prišli k ženski drugi stanovalci, ki so o dogodku obvestili policijo.

Kvestor je takoj odredil obširno policijsko akcijo, tako da so policisti še istega večera med drugim pregledali vse bare v mestnem središču, da bi morda v njih izsledili napadalca. Leteči oddelek policije pod vodstvom inšpektorja Fertza in marešala Ricattija pa je zaslišal bližnje stanovalce, kajti policisti so prišli do prepričanja, da je napadalec človek, ki je dobro poznal razmere v Ul. Romagna 11. Hiša je namreč polna hodnikov in stopnišč, tako da se je v njej le težko znajti.

Tako so policisti letečega oddelka mimogrede zvedeli, da sta v hiši do pred nekaj meseci stanovala mati in sin, ki sta se morala potem izseliti. Policisti so se začeli zanimati za sina — 20 let starega Fulvia Radinovicha brez stalnega bivališča, vendar ga niso mogli nikjer najti. 23. tega meseca pa so ga odkrili v nekem baru mestnega središča ter ga odpeljali v urade letečega oddelka, kjer so ga zaslišali. Ko so ga vprašali, kje je bil zadnje tri dni, je odgovoril, da je šel iz Trsta, in sicer zato, ker se je bal, da ga ne bi zaprli. V začetku tega leta je bil namreč zaradi sodelovanja pri neki tatvini obsojen in ker se mu je zdelo, da ga bodo sedaj na osnovi razsodbe zaprli, je pobegnil. Toda policisti mu niso verjeli, kajti vedeli so, da razsodba še ni postala pravomočna in da je bil torej beg neutemeljen. Po dolgem zaslišavanju je Radinovich dejal, da je zadnje dni bil z nekim Boschinom.

Ko je Radinovich to povedal, so policisti odšli v Boschinovo stanovanje na Rojanski trg 2, kjer so 18 let starega Andrea našli doma. Tudi njega so odpeljali na leteči oddelek in po kratkem zaslišavanju je Boschin priznal, da je on napadel žensko, seveda v dogovoru z Radinovichem. Radinovich mu je namreč povedal, da hrani ženska v svojem stanovanju kup milijonov in da je to edinstvena prilika, da bi se teh milijonov polastila. Pripravila sta kakih 40 cm dolg pendrek, s katerim je Boschin udaril starko po glavi.

Resnica je potem kmalu prišla v celoti na dan. Po neuspelem roparskem napadu sta se Boschin in Radovich sešla v nekem baru in se najprej sprehodila, kajti Radovich je prijatelju očital, zakaj ni svoje naloge izpeljal do konca. Končno pa sta se pobotala, najela taksi ter se z njim odpeljala v Tržič, da bi se tako izognila morebitni aretaciji. Iz Tržiča sta potem nadaljevala z vlakom pot v Videm, kjer sta pendrek odvrgla v mestnem parku.

Drugi dan sta v nekem lokalnem listu brala, da je napadena starka v bolnišnici izven nevarnosti in da je njeno rano pripisati nesrečnemu padcu. Mislila sta, da je zadeva rešena, in pomirjena sta se 23. t.m. zvečer vrnila v Trst. Boschin je odšel domov, Radinovich pa je šel v neki bar, kjer so ga takoj spoznali in ga odpeljali na leteči oddelek.

Oba mlada nepridiprava sta sedaj v koronejskih zaporih, kjer bosta počakala sodno razpravo. Sodili ju bodo pred porotnim sodiščem, in sicer zaradi poskusnega roparskega napada.

—«—

Nerodna padca

Včeraj ob 13. so sprejeli s pridržano prognozo na ortopedski oddelek 74-letno Marije Bersan por. Bertok iz Ul. Žanella 19. Ženska je nerodno padla, ker se ji je spodtaknilo na cesti blizu doma. Pri padcu si je zlomila kolk leve noge.

V nedeljo popoldne pa je nerodno padla tudi na cesti blizu svojega stanovanja 49-letna Marija Rezletti vd. Colombetta iz Drevoreda d'Amicis 6. Pri padcu se je pobila po čelu in si zlomila kolk leve noge, zaradi česar so jo sprejeli s pridržano prognozo na ortopedski oddelek.

—«—

Ni znala povedati kako se je ponesrečila

Na ortopedski oddelek so včeraj popoldne sprejeli 70-letno Antonio Petrib vd. Tauri s Scoglietta št. 30. Ko so jo sprejeli v bolnišnico ni znala točno povedati, kako se je ponesrečila. Pravijo pa, da jo je na cesti blizu njenega doma verjetno povozil neki lambretist, ki se sploh ni ustavil in je naglo zbežal. Ženska se je pobila in ranila po levi nogi in si verjetno zlomila gleženj. Zdraviti se bo morala od 10 do 40 dni.

—«—

Zastrupitev z gobami

V neki gostilni v Ul. Brunner je včeraj popoldne 25-letna Saza Basich por. Borcich iz Ul. Crispi 42 pojedla juho, nato pa še gobice, ki jih je prej kupila v bližnjem bifeju. Kmalu nato pa jo je začelo zvijati po trebuhu in je odšla v bolnišnico. Sprejeli so jo na opazovalni oddelek in se bo morala zdraviti nekaj dni zaradi zastrupitve.

—«—

Obnovitev izkaznic NSZ za leto 1961

Tajništvo Neodvisne socialistične zveze sporoča, da so se začele obnavljati članske izkaznice NSZ za leto 1961. Vsi člani NSZ so vabljeni, da obnovijo in prevzamejo novo izkaznico na sedežih sekcij, ali pa na sedežih rajonskih in vaških skupin.

Tovariši iz mesta pa lahko dobijo novo izkaznico na tajništvu NSZ v Ulici sv. Frančiška 20.

Tovariši simpatizerji, ki hočejo postati člani Neodvisne socialistične zveze, pa dobe na zgoraj omenjenih sedežih posebne obrazce za vpis v NSZ.

TAJNISTVO

—«—

NOCNA SLUZBA LEKARN

All'Alabarda, Istrska ulica 7; de Leitemburg, Trg sv. Ivana 5; dr. Praxmarer, Trg Unità 4; Predini, Ul. T. Vecellio 24.

Sporočilo bivšim političnim deportirancem v nemških taboriščih

Zveza partizanov Tržaškega ozemlja vabi vse bivše politične deportirance in svojce umrlih ali izginulih v nemških (zahodnih) koncentracijskih taboriščih, ki niso še predložili vloge za odškodnino, naj se zglasijo na sedežu zveze v Ulici Montecchi 6-III. nad. v delavnikih od 15. do 18. ure glede važnih sporočil.

Pretep na ulici

V nedeljo pozno zvečer sta se v Ul. sv. Frančiška srečala 62-letni Matteo De Judicibus iz Ul. Rapiccio 5 in njegov 40-letni znanec Bruno. Skraja sta se mirno pogovarjala, nato pa je nastal prepir. Dajala sta si jih, največ pa jih je dobil De Judicibus, ki si je zlomil rebro in opraskal po čelu. Moral je v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na II. kirurški oddelek. Zdraviti se bo moral skoraj tri tedne.

—«—

Poskus samomora mlade študentke

Kdo ve, kaj se ji je zgodilo tako hudega, da je bila na božični praznik 21-letna študentka Francesca Di Pinto s Trga Da Vinci zelo potrta in obupana? Šla je v park Villa Revoltella ko je bila že tema in je tam zaužila več tablet nato pa si je z brivno kritvico narahlo urezala zapestja. Morda je tam tavala in padla, ker se je tudi opraskala po nogah, stegnih in kolenih; bila pa je tudi precej premražena. Nekdo jo je zapazil in poklical rešilni avto, da so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na IV. medicinski oddelek. Zdraviti se bo morala dober teden.

—«—

Z vespo v avto

Po Ul. Commerciale se je včeraj dopoldne peljal z vespo 36-letni Libero Benevoli s Kon. konela 436, pa je trčil ob avto, ki ga je vozil 27-letni Gino Biscani iz Ul. Sara Davis 99. Vespist je zletel na tla in se pri tem pobil ter ranil po čelu in zgubil spomin. Sprejeli so ga na I. kirurški oddelek in se bo moral zdraviti 10 dni.

—«—

Nezgoda mladega nogometaša

Na športnem igrišču salezijancev so imeli včeraj popoldne dečki nogometno tekmo. Med njimi je bil tudi 14-letni Giancarlo Francia iz Ul. Cattaneo 4. Spodrsnilo se mu je in je padel ter si zlomil zapestje leve roke. Z zasebnim avtomobilom so ga nemudoma odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Pokvaril si je počitnice in se bo moral zdraviti 40 dni.

Kino na Opčinah

predvaja danes 27. t. m. z začetkom ob 18. uri film:

JEAN MARAIS BOURVIL ELSA MARTINELLI ANDRE HUNEBELLE

«KRALJEVI KAPETAN»

ARNOLDO FOÀ - EASTMANCOLOR DYALISCOPE

Tri značilne spremembe v politiki Španije

Alžirski problem zadeva tudi španske «interese»

Sestanki bivšega Francovega zunanjega ministra s francoskimi begunci - «turisti» - De Gaullovo «priporočilo» diktatorju

MADRID, konec decembra. — Sestali so se v hotelski sobi. Gostitelj je sedel na postelji, gost v fotelju, njegovi spremljevalci pa pri vratih. Pred vrati so čakali novinarji. Čakali pa so zaman. «Nobenih izjav ni», je kratko presekal radovedna vprašanja general Salan, ki je zaključil svoj madridski razgovor s Lagaillardom. Novinarji slednjega niso niti videli. Kljub temu je enemu od njih uspelo zvedeti, da Salan in Lagaillarde poskušata «najeti helikopterje za tajni polet v Alžirijo».

Španska policija, se je govorilo, bi bila zatisnila ali eno ali celo obe očesi in ju pustila, da napravita, kar hočeta. Odstavljeni general, ki je bil pognan iz Alžirije, in odvetnik, ki je pobegnil iz Francije, pa že preveč kvarita odnose med Parizom in Madridom, vsekakor več kot bi bilo v tem trenutku pogodu generalu de Gaullu in generalissimu Francu. Španska politika nasproti Franciji, Alžiriji in arabskemu svetu je namreč v zadnjih časih doživela kar tri zanimive in nepričakovane spremembe.

«Madrid postaja čedalje bolj izrazita prestolnica francoske Alžirije» je pisal pariški «Le Monde». Skoraj nesramno aktivni, le pod blago kontrolo falangistične policije, so francoski ultrasi in desničarski nasprotniki de Gaulla naleteli v začetku v Španiji na pozorna ušesa, ki so njihove grandiozne načrte rade volje poslušala. Morda je šlo celo za kaj več. Podpiral jih je, kot se je tu pravilo, sam generalissimo Franco. Toda le do pred kratkim.

Podpiral jih je zato, ker mu je to v tem trenutku ustrezalo, ker mu je ustrezalo sodelovanje z ljudmi, ki so — kot on — nasprotovali de Gaullovi alžirski politiki. Tu so bili v strahu, tako trdijo, da bi uspeh te politike spravil v nevarnost tudi Španijo in njen «položaj» v Afriki. In nenadoma, kar preko noči, se je vse spremenilo. Salan, Lagaillarde in drugi «ultrasi» niso bili več «cenjeni zavezniki» in «dragi prijatelji», pač pa le gosti, ki jih je gostitelj trpel, ker ni mogel drugače.

Kaj se je bilo zgodilo?

V času četrte republike je Španija, pa čeprav v alžirsko-francoskem sporu nevtralna dežela, podpirala vse nasprotnike uradne alžirske politike pariških vlad. To je delala zaradi svojih tradicionalnih zvez z arabskim svetom, ki ga je iz lastnih interesov podpirala Hkrati pa tudi zato, da bi ustvarila protiutež Parizu zaradi delovanja številnih španskih emigrantov na francoski strani Pirenejev.

Ko pa je prišel na oblast de Gaulle, so se razmere spremenile. Do tedaj zelo slabi odnosi s Francijo so se začeli normalizirati. Omejevanje antifrankističnemu delovanju španskih emigrantov v Južni Franciji je naletelo pri Francu na simpatije. V istem času se je prenehala tudi izrazita naklonjenost nasproti alžirskemu svetu in iz španskih listov so izginili komentarji, kjer se je med vrsticami mogla prečitati tudi določena simpatija za alžirske upornike.

Druga sprememba v francosko-španskih odnosih in v stališču Španije do vojne v Alžiriji se je opazila potem, ko je de Gaulle predložil, naj bi se alžirski problem rešil z referendumom, ki Alžircem — pa čeprav le teoretično — omogoča tudi neodvisnost. V Španiji, ki je — kot je v decembru pisal «Neue Zuricher Zeitung» — za dogodke v Alžiriji bolj zainteresirana kot bi se na prvi pogled zdelo, je «nova politika de Gaulla izzvala zaskrbljenost».

Ta Francova zaskrbljenost se tolmači s strahom, da bi «alžirska Alžirija» mogla priti pod «komunistični vpliv» in kot taka — dejansko le neodvisna in neangažirana dežela — mogla ogrožati falangistični in blokovsko angažirani sistem na sosedni obali Sredozemskega morja. In v tem trenutku so se uradne španske simpatije obrnile k desničarjem, k «ultrasom», torej k nasprotnikom de Gaullove alžirske politike in to ne le v teoriji, pač pa tudi v praksi.

V strahu, da bi osvoboditev Alžirije mogla vzbuditi v Španiji opozicijske sile proti režimu, je Franco začel več ali manj odkrito sodelovati z zagovorniki politike «francoske Alžirije». Iniciatorju ultrakolonialističnega alžirskega puča od januarja Josephu Ortizu je Španija dala zatočišče, ki ga Ortiz izkorišča živeč ali na otoku Majorci ali v Barceloni. Toda Ortiz ni edini, ki je v Španiji užival tolikšno svobodo.

Kot «turist» je pretekli mesec prišel v Španijo tudi bivši poveljnik in generalni delegat Francije v Alžiriji general Salan. Kot begunec pred procesom je mejo na Pirenejih prekoračil tudi glavni obtoženec tam pariškem «procesu barikad» Pierre Lagaillarde, ki so mu velikodušno dovolili, da se brani na svobodi. Družba je torej postala popolna in akcija se je lahko začela. Cilj te akcije pa je bil in ostal ustanovitev «francoske Alžirije» in to «za vsako ceno».

Sestajali so se v Madridu, v stanovanju Ramona Serana Sunera, to je Francovega svaka in bivšega španskega ministra za zunanje zadeve v dobi druge svetovne vojne. Hitlerjev prijatelj Suner, ki je danes odvetnik v Madridu, je Franca prepričal, o «komunistični nevarnosti», v katero bi Španija prišla v primeru, če bi se de Gaullovi načrti o Alžiriji uresničili. Takšna gledišča je zastopal tudi list «ABC», ki ni skrival svojih simpatij do Salana in na vidnih mestih objavljal vse izjave Ortiza in Lagaillarda.

Na stanovanju Sunera se je «turistični» begunec Salan sestajal tudi z nekaterimi svojimi kolegi — generali iz francoske armade, med katerimi tudi z odstranjenim generalom inšpektorjem tujske legije Gardyem. V tem stanovanju se je Lagaillarde sestajal s svojim pariškim odvetnikom Tixierom-Vignacourom. V tem stanovanju, ki se je spremenilo v pravi center francoske «ultrasov», je pod pokroviteljstvom lastnika stanovanja bivšega Francovega ministra Sunera nastal tudi načrt o ustanovitvi «alžirske vlade».

Begunska «alžirska vlada» naj bi iz svojega sedeža v Madridu vodila in organizirala odkrito borbo proti de Gaullu v Alžiriji. Načrti teh emigrantov, ki so uživali podporo najvišjih španskih obla-

Z. B.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Repentabor skozi veje

Pred jutrišnjo premiero SG v Avditoriju

Nekaj o režiserki - gostu Balbini Battelino-Baranovič

Edina poklicna gledališka režiserka v Sloveniji - Za seboj ima okrog 60 režij

Nepredvidene ovire (stavka novinarjev) so tudi propagandnemu oddelku našega gledališča povzročile majhne neprilike.

Komaj da smo utegnili napisati nekaj o delu, katerega premiera je bila v soboto v Avditoriju in o naši rojakinji Elviri Kraljevi. Pri tem pa je bila najbolj oškodovana režiserka Balbina Battelino Baranovič, ki je prav tako naš dragi gost. Danes bomo skušali to nadoknaditi. Premiera, ki je po sodbi vseh dobro izpadla, je za nami, režiserka se je nekoliko oddahnila, zavihtela rokave in dalje... na izglajevanje nove, prav tako ali še bolj zahtevne premiere Ionescovih «Stolov», ki jo pripravlja za poslovitveno predstavo Eme Starčeve.

Vpisala se je na ljubljansko Akademijo za igralsko umetnost leta 1946—47 v oddelek za režijo. Ze med šolanjem je postala asistentka režije dr. B. Gavelle ter bila tako že angažirana v ljubljansko Dramo SNG.

Leta 1950 je Balbina diplomirala. Postala je tako prva diplomirana režiserka novoustanovljene Akademije za igralsko umetnost v Ljubljani ter obenem prva diplomirana režiserka v vsej Jugoslaviji.

Za vse tiste, ki od blizu sledijo življenju gledališč ne bo nova ugotovitev, da opravlja aktivno vlogo režiserk zelo omejeno število žensk. Ne izvira to samo iz dejstva, kakor bi hoteli prikazati nekateri, da je režiserka, kot ženska podvržena bolj čustvenim prijemom, ki večkrat s svojo solzavostjo pokvarijo še tako dobro delo, temveč (in to je moje osebno mnenje) ker zahteva naš poklic poleg širokega znanja tudi naglih refleksov, ter precejšnje tehnično znanje, da si lahko kos raznim vprašanjem, ki ti padejo večkrat nepričakovano. Da ne omenim koliko fizičnih moči zahteva od slehernega režiserja postavitev vsakega odrskega dela.

Ni torej čudno če ponovno podčrtam veliko energijo, ki jo kaže režiserka Battelinova kot, menim, edina aktivna predstavnica žensk na tem področju v Sloveniji.

Če pa so še kakšni drugi taki primeri (ne vključujem sem radia ali TV) si gotovo nobena od teh ne more lastiti takih organizacijskih sposobnosti, kot jih ima Battelinova.

Leta 1950, kmalu po opravljeni diplomi, jo najdemo kot direktorja Prešernovega gledališča v Kranju. To mesto je ohranila do leta 1953. Naslednje leto je angažirana v Celju.

Med eno režijo in drugo je v tem času dozorela v Balbini kolosalna ideja — ustanovitev Eksperimentalnega gledališča ter Mladinskega gledališča v Ljubljani. Zamisel je bila silno drzna, če pomislimo, da so delovala v Ljubljani že takrat, kar štiri čledališča: Drama, Mestno gledališče, Šentjakobsko in Obrtniško gledališče. Zamisel je bila sprejeta. Po njenih napotkih so bile izdelane dvorane in po njenih umetniških smernicah se obe gledališči z velikim uspehom uveljavljata.

Naj omenim samo tri dela, ki pričajo o veliki umetniški moči naše režiserke. «Poslednji dnevi Sokrata» (za glavno vlogo je L. Potokar dobil Prešernovo nagrado) «Requiem za vlačugo», katero je naše občinstvo imelo priliko gledali ter «Faust», delo, ki je doživelo na festivalu eksperimentalnih gledališč v Sarajevu veliko priznanje publike in kritike. Tri dela — trije veliki uspehi!

Ob tem delu ni pozabila na mladino. Z Mladinskim gledališčem v Ljubljani vrši režiserka Battelinova veliko pedagoško misijo. Z uprizorjenimi deli skuša vzgajati tako otroke v vseh fazah odraščanja kot starše, katerim nudi v dramski obliki tiste elemente, ki jih lahko sami koristno uporabljajo doma za pravilno vzgojo otrok.

Za obe gledališči nima Battelinova stalnega ansambla. Povečini tvorijo igralsko ekipo člani raznih gledališč, ki se po vsaki predstavi razidejo. Prav v zadnjem času se govori o nekakšni osamosvojitvi Mladinskega gledališča s stalnim ansamblom. To bo veliko prispevalo k uresničenju raznih skritih želja naše režiserke, ko bo na ta način lahko svobodneje razpolagala s svojimi sodelavci.

Danes ima Battelinova v svoji aktivi okrog 60 režij, da ne omenim dela na radiu ter TV. Opravila jih je nekako vsepovsod. V Trstu bo v kratkem opravila svojo tretjo režijo. V teh obiskih se je že privadila na naš kraj, katerega zelo ljubi, na naše težke razmere, čeprav je večkrat nad marsičem obupala.

Čitaš ji to včasih z obraza, a le hipno, čez nekaj sekund se stvar sprevrže. Spet stoji pred tabo odločna režiserka, ki ve kaj hoče, ki se zaveda svoje odgovornosti, ki lahko izjavi: «Vaš ansambel je izredno prizadeven s tako ljubeznijo do gledališča, da jo zaman iščemo drugod. Prav zaradi tega in neštetih težav, ki spremljajo vaše delo, čutim do vas vseh tako veliko spoštovanje!»

Ob tej izjavi me režiserka ponovno opozarja, da bi ne zgledalo konvencionalno. Upam da ni! Naš ansambel je bil večkrat deležen takih izjav in vendar je ostal «tihi ustvarjalec ob obrežjih Jadrana» hvaležen vsakemu, ki je pokazal, da ga hoče s pravilnimi napotki vzgajati in napotili k še večjim uspehom. Želi si dela z vsemi ter razume se, štel si bo v čast, da vas bo lahko še imel v svoji sredi.

ADRIJAN RUSTJA

Fantastična vizija niti ne tako daljne bodočnosti

Vsemirski potniki - «remek dela» kirurgov, biologov in nevrologov

Namesto, da bi mu dali zaščitno obleko proti neprimernim življenjskim pogojem na drugih planetih, ga nameravajo za te razmere - prilagoditi

Kaže, da nam bo prihodnje leto, ono ki se bo začelo že čez nekaj dni, prineslo izredni zgodovinski dogodek, ko se bo človek «odlepil» od Zemlje in zaplul po vsemirju. Dogodek bo izreden, kljub temu pa ponavljamo, da se bo človek le «odlepil» od Zemlje, kajti o dejanskem poletu v vsemirje pri tem še ne moremo govoriti, ker bo prvi človekov polet vodil le skozi ozračje, pa čeprav visoko ozračje našega planeta. Da bi se človek dejansko povzpel v vsemirje, v oni teoretično brezzračni prostov, ki loči svetove in ozvezdja, bo minilo še veliko let. Verjetno še več časa bo minilo preden se bo mogel človek spustiti na Luno, na Mars ali kak drugi planet, kajti za ta podvig bodo potrebne še vse bolj komplicirane priprave. Dokler bo namreč človek letel po vsemirju, bo mogel živeti v razmerah, ki si jih bo v svoji vsemirski ladji sam ustvaril. Ko pa bo hotel nekoč stopiti na kak planet, bo sebi primerno ustvarjeno ozračje v vsemirski ladji moral zapustiti in stopiti «v prirodo», ki pa ni taka, da bi mogel v njej živeti kar tako, kajti v milijonih let človekovega razvoja na Zemlji se je človekov organizem «prikrojil» na razmere, kakršne so na Zemlji in ne za razmere, kakršne vladajo na planetih.

Danes nas je «vsemirska mrzlica» pripeljala že tako daleč, da je tudi vsakemu laiku več ali manj znano, da so atmosferske razmere na raznih planetih različne, veliko drugačne kot na Zemlji, kljub temu bomo ponovili, kako je tu ali tam. Najdlje se bomo ustavili pri razmerah na Luni, ker nam je ta najbližja in bo človek skušal najprej pristati na njej.

Pred obilnimi tremi stoletji je italijanski astronom Giovanni Battista Riccioli v svoji knjigi «Almagestum novum» zapisal, da Luna nima atmosfere. Po najnovejših trditvah pa ima tudi Luna svojo atmosfero, le da se z našo ne more niti primerjati. Lunino atmosfero tvorijo razni «plemeniti» in «redki» plini, in sicer helij, neon, argon, kripton, senon in radon. Predolga bi bila razlaga kakšni so ti plini, vendar nam že sama njihova imena povejo, da gre za pline, ki jih človek na Zemlji ne imenuje nikoli, ko našteva pline, ki sestavljajo «zrak», ki ga človek vdihuje in od njega živi. Ti plini so izredno redki in jih na Zemlji pogosto izdelujemo umetno, kajti v ozračju jih je izredno malo. In še teh plinov je na Luni tako malo, da računajo, da znaša višina Lunine atmosfere le nekaj milimetrov ali kvečjemu centimetrov, dočim obdaja našo Zemljo plašč nekaj tisoč kilometrov debele atmosfere.

Tudi laiku bo jasno, da človek, ki uporablja kisik, tu na Luni normalno ne bo mogel živeti. Kaj pa Mars? Kaj Venera? Na Marsu in na Veneri so strokovnjaki prav tako ugotovili «atmosfero». Toda tudi ta ima kaj malo zveze z zemeljskim ozračjem in je sestavljena iz strupenih, celo smrtonosnih plinov.

Na planetih — velikanih Jupitru in Saturnu računajo, da je atmosfera nekoliko boljša in da je v atmosferi teh dveh planetov tudi nekaj kisika. Toda gravitacijska sila na teh dveh planetih je tolikšna, da bo človek, če mu bo nekoč uspelo prispeti tja, potreboval posebne motorje, da se bo sploh premikal.

Da ne bi naštevali še drugih planetov, bomo dodali le to, da je ponekod ozračje skrajno neprimerno, kjer se o kisiku niti ne govori, drugod pa da je tega človeku nujnega plina tako malo, da mu ga ne bo nikoli dovolj. Pa še nekaj: Na planetih so tudi temperature različne in poleg strupenih plinov se bo moral človek ali točneje človeški organizem boriti tudi proti izredno visokim oziroma izredno nizkim temperaturam, proti previsokemu ali prenizkemu pritisku, na katerega njegov organizem ni navajen. To pomeni, da bo problem prometnih sredstev za ta podvig razmeroma lažja zadeva kot bodo priprave za prilagoditev človeškega organizma na razmere na teh svetovih.

Da bi človek vendarle mogel pogledati tudi v ta svet, si znanstveniki razbijajo glave, kako bi mu prikrojili primerno zaščitno obleko. V glavnem računajo, s hermetično zaprtimi tutami in jeklenkami kisika, ali pa s posebnimi kabinami oziroma vozili, ki naj bi tudi na teh novih svetovih nudili človeku življenjske razmere, na kakršne je navajen organizem na Zemlji.

Tej že več ali manj sprejeti teoriji se je pred kratkim pridružila nova revolucionarna teorija dveh ameriških znanstvenikov. Ameriška strokovnjaka povsem upravičeno trdita, da bi bil človek v zaščitni obleki, ki bi ga dejansko varovala pred vsemi nevarnostmi na teh tujih svetovih, zelo neokreten. Se manjšo možnost premikanja in dela pa bi imel, če bi moral živeti v ustrezno napravljenih vozilih ali nepremičnih bivališčih, iz katerih bi dobesedno ne smel izstopiti «v prirodo». Zato sta si umislila rešitev, ki sta jo prikazala na konferenci za astronavtiko. Gre za referat inž. Manfreda Clynesa in fiziologa Nathana Klineja, ki delujeta v «Rockland State Hospitalu» v New Yorku.

Njun referat je pravzaprav že predlog, znanstven načrt. Na prvi pogled se zdi fantastičen, toda s tehnične plati in v smislu dejanskih perspektiv povsem uresničljiv. Gre za načrt daljne bodočnosti, vendar pa ne tako daljne, da bi ne bil ali da ne bi mogel biti aktualen v smislu uresničljivosti tedaj, ko bo prišel čas za dejansko in konkretno osvajanje drugih svetov v našem sončnem sistemu, to se pravi v prihodnjih dvajsetih, morda tridesetih letih.

Problema zaščite človeka pred nevarnostmi, ki jih predstavljajo atmosfere na drugih planetih, se ameriška znanstvenika Clynes in Kline lotevata s povsem druge vsekakov revolucionarne in izvirne plati. Namesto, da bi človeka zaščitili pred strupenimi plini z zaščitnimi oblekami, menita ameriška strokovnjaka, čemu ne bi človeški organizem tamkajšnjim razmeram prilagodili, tako da bi živel tudi tam, kot živi sedaj na Zemlji. V tem smislu bi bodoči astronavt postal nekakšen robot, v katerega bi vgradili nove ustrezne organe, ki bi fiziološko ustrezali tamkajšnjim razmeram. Temu bodočemu človeku sta Clynes in Kline dala ime Kiborg. Kiborgi bodo «remek dela» strokovnjakov za kirurgijo, biologijo, fiziologijo in nevrologijo.

Načrt se zdi fantastičen, vendar je uresničljiv. Tehnično medicinski pogoji to omogočajo. Clynes in Kline predlagata, naj bi vsemirskim potnikom vgradili v organizem «umetne organe» in «umetne žleze». Ze danes imamo na pr. «umetna pljuča», «umetna srca», «umetna jetra». Toda v tem primeru ne gre za takšne umetne organe, pač pa za nekaj povsem drugega. Clynes in Kline predlagata na pr. za človeka, ki bi šel na planet, kjer je za človeka atmosfera strupena, vgraditev v njegov organizem «organa», ki bi mu nadomestil pljuča. V telo vgrajen nov organ bi posredoval krvi potrebne kolikine kisika in to popolnoma avtomatično. Bodoči Kiborgi bi imeli vgrajene «termostate», ki bi kontrolirali delovanje avtomatiziranih «organov», ki bi reagirali na spremembe telesne temperature in na določenih «ključnih» mestih regulirali temperaturo krvi.

Eden izmed programov omenjenih dveh Američanov kar jemlje sapo. In vendar je logičen. Gre za načrt, ki predvideva, da bodo Kiborgu usta in nosnice kirurško hermetič-

(Nadaljevanje na 5. strani)

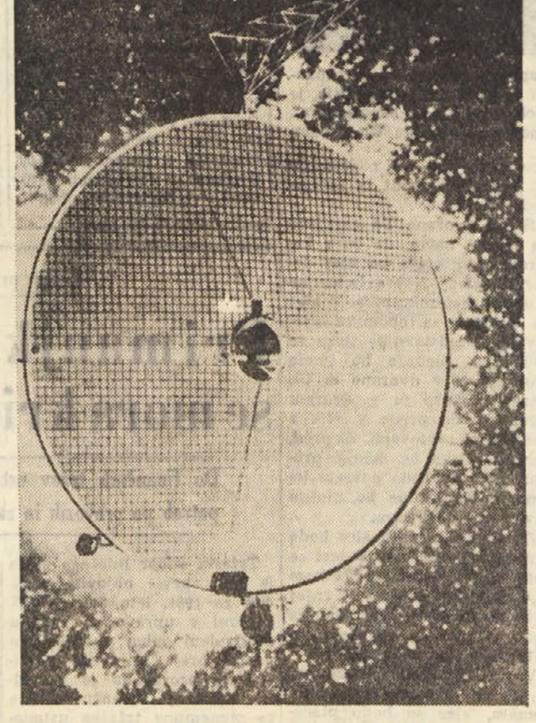

Za svoje polete v pravo vsemirje, posebno izven našega osončja, bo človek potreboval vse drugačne rakete. Znanstveniki računajo s fotonskimi raketami, ki bi jih poganjala «sončna sila» in bi imele brzino 300.000 km na uro

Kulturne drobtine od tu in tam

Priprave za kongres bizantologov

V Ohridi v Makedoniji bo v prvi polovici septembra prihodnjega leta XII. mednarodni kongres bizantologov. Računajo, da se ga bodo udeležili strokovnjaki iz vsega sveta. Glavne referate bodo imeli verjetno bizantologi iz Sovjetske zveze, ZDA, Velike Britanije, Francije, Avstrije, Grčije, Italije, Bolgarije, Madžarske in Jugoslavije.

Tuji umetniki v Ljubljani

Ljubljana bo v prihodnjih dneh sprejela v goste številne tuje umetnike. Poleg sovjetskih baletnih umetnikov Tatjane Zimine in Germana Jansona ter francoskega čelista Navare bo do konca letošnjega leta gostovala še prvakinja sofijske opere Kača Popova. 6. januarja bo gostoval pianist Aldo Ciccolini, 16. januarja nemški dirigent Efrem Kurz, 30. januarja pihalni kvintet iz Leipziga, med 17. in 20. januarjem bo gostoval belgijski ansambel «Pro Musica Antica», nato pa še romunska sopranistka Arte Florescu, ki bo pela v «Trubadurju».

Calderonovo odrsko delo

Pred kratkim so v arhivu kuenberškega gradu v Mladi Vozici v bližini Prage našli doslej neznano odrsko delo slavnega španskega dramatika, Petra Calderona de la Barca (1600-1681), avtorja številnih odrskih del. Najdena drama, ki jo v svojih spisih sicer omenja a o njej doslej ni bilo sledu, je bila napisana za neke dvorske slovesnosti. Češka akademija znanosti bo delo izdala v izvirniku.

Slovenski oktet se je vrnil

Po štirinajstdnevni turneji po Nemčiji, Danski in Franciji, se je slovenski oktet vrnil v domovino. Slovenski umetniki so doživeli povsod izreden uspeh. Nastopali so v koncertnih dvoranah in po televizijah. Posebno velik uspeh so dosegli v Tousu, kjer so dobili povabilo, naj se kot vokalna skupina udeležijo mednarodnega filmskega festivala, ki bo v tem mestu prihodnje leto.

Prvo gostovanje britanskega gledališca v Sovjetski zvezi

Na povabilo Ministrstva za kulturo Sovjetske zveze bo prišla v začetku januarja na gostovanje v SZ skupina znanega londonskega gledališca Old Week. Od 5. januarja dalje bodo imeli britanski umetniki nekaj predstav v Moskvi, nato pa bodo odpotovali v Leningrad. To bo prvo gostovanje britanskega gledališca v Sovjetski zvezi.

Vrnitev sovjetskih književnikov

Po enomesečni turneji po ZDA se je vrnila v Moskvo delegacija sovjetskih pisateljev, ki jo je vodil Konstantin Simonov. Med bivanjem v ZDA so se sovjetski književniki pogovarjali z ameriškimi pisatelji, umetniki, založniki in kulturnimi delavci. Po sporazumu o kulturnem sodelovanju med ZDA in SZ bo marca prihodnjega leta obiskala Sovjetsko zvezo skupina ameriških književnikov.

Quasimodo v slovenščini

Pri Državni založbi v Ljubljani so izšle pesmi italijanskega pesnika Salvatora Quasimoda, ki je lani dobil Nobelovo nagrado za književnost. Knjiga predstavlja prerez skozi pesnikovo življenjsko delo. Prevod je oskrbel Ciril Zlobec, ki je tudi napisal spremno besedo. Domiselno je zbirko opremil Jože Brumen. Knjiga bo nedvomno pritegnila slovenskega bralca, predvsem zaradi aktualne in humanistične vsebine Quasimodovih pesmi.

Jugoslovani v antologiji moderne poezije

V reprezentativni antologiji «Muzej moderne poezije», ki je pred dnevi izšla v Frankfurtu, so objavljene tudi po dve pesmi sodobnih jugoslovanskih pesnikov Miroslava Krleže, Oskarja Daviča in Dusana Matića. Hkrati s prevodom so v antologiji natisnjeni tudi originalni testi pesmi. Knjigo so hkrati natisnili v šestnajst jezikih, pesmi v njih pa so po tematiki razdeljene v deset oddelkov. Razen uvodnega eseja o sodobnem pesništvu v svetu so v knjigi biografsko - bibliografski podatki o vseh pesnikih, ki so zastopani v antologiji.

Reportaža iz 21. stoletja

V Ljubljani je izšla v slovenskem prevodu knjiga sovjetskih avtorjev Mihaila Vasiljeva in Sergeja Guščeva «Reportaža iz 21. stoletja». Knjiga ne sodi v običajno zvrst fantastičnosti. Nastala je na podlagi intervjujev z znanstveniki najrazličnejših ved in nam slikovito kaže možnosti dosežkov naše civilizacije. Avtorja sanjarita po nekakšni logiki verjetnostnega računa in upoštevata kombinacije že znanih znanstvenih dogajanj.

Zbrana dela iz 20. stoletja

Tri velika jugoslovanska založniška podjetja, beograjska «Prosveta», sarajevska «Svijetlost» in zagrebški «Naprijed» se bodo prihodnjega leta pripravila na začetek izdajanja reprezentativne izdaje, ki naj bi v sto knjigah zajela vsa pomembnejša dela jugoslovanskih piscev 20. stoletja s področja srbohrvaškega jezika. Ta serija knjig bo izhajala deset ali pa še več let.

Prejeli smo

Krásna literatura. Bulletin slovenského vydatelstva krásnej literatúry. Literatura. Hudba. Umenie. Júl - august - september 1960. Bratislava.

Nové knihy. November - October 1960. Praha.

RADIO VELEVIZIJA

Torek, 27. decembra 1960

Radio Trst A

7,30: Jutranja glasba; 11,45: Vrtiljak — pisani odmevi naših dni; 12,30: Za vsakogar nekaj; 13,30: Glasba po želji; 17,20: Pesem in ples; 18,00: Radijska univerza; 18,15: V svetu kulture; 18,30: Samospevi Franza Schuberta, Petra Cornelliusa in Maksa Regerja; 19,00: Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše; 19,30: Parada glasbil; 20,00: Sport; 20,30: Melodije iz preteklosti v sodobni izvedbi; 21,00: Tvornica sanj — Obzornik filmskega sveta; 21,30: Koncert pianistke Blanke Pelius Haydn: Sonata v Es-duru, Prokofjev: Tretja sonata, op. 28; 22,00: Italijansko sodobno pesništvo v delih sedmih predstavnikov mlajšega rodu; 22,20: Plesna glasba; 23,00: Solisti Stana Kentona.

Trst

12,25: Tretja stran; 14,20: Eno uro v diskoteki; 15,25: Franco Russo pri klavirju in ritmih; 15,40: Značilni furlanski orkestri.

Koper

7,15: Glasba za dobro jutro; 11,00: Otroški kotiček; 11,30: Tri uverture; 12,00: Glasba za vas; 13,40: V zabavnem ritmu; 14,00: S popevkami doma in na tujem; 14,30: Šola in življenje; 14,50: Poje mladinski zbor iz Sežane; 15,10: Zabavna glasba; 16,00: Orkestri Alfred Hause, Helmuth Zacharias in Armando De La Trinidad; 16,45: Iz opernega sveta; 17,40: Melodije s francoskimi orkestri in pevci; 18,00: Prenos RL; 19,00: Ritmi z orkestrom Barimar; 19,30: Prenos RL; 22,15: Bix Beiderbecke s svojimi «Volverines»; 22,35: Pastoralna suita E. Chabriera; 23,00: Prenos RL.

Nacionalni program

6,30: Vreme na italijanskih morjih; 7,00: Jutranje melodije; 9,00: Koncertni valčki; 9,30: Jutranji koncert; 11,30: Pesmi v izložbi; 13,30: Iz opernega gledališča; 16,00: Tednik za otroke; 16,30: Raziskovalci pripovedujejo; 17,20: Zgodovina glasbe; 18,30: Orkestra Francisa Baya in Michela Legranda; 19,00: Glasba delavcev; 19,30: Gledališke novosti; 21,00: Tolstoj: «Novi ljudje» — satira v petih dejanjih; 23,15: Plesna glasba.

II. program

9,00: Jutranje melodije; 11,00: Glasba za vas, ki delate; 14,05: Pevci na mostičku; 15,40: Kratek koncert; 16,30: Operni pevci; 17,00: Pesmi za ameh; 17,30: Nastop novih talentov; 18,30: Glasba v roza; 20,30: Dobro srečo s sedmimi notami (glasbena nagradna igra); 21,45: Večerna glasba.

III. program

17,00: Simfonija Franza Josepha Haydna; 18,45: Skladbi Dariusa Milhauda in Oliviera Messiana; 20,00: Vsakovečerni koncert; 21,30: Italijanske novele Ottocenta; 22,10: Življenje in umetnost Alessandra Scarlattija; 22,50: Radijske priviljice; 23,10: Poslovilni koncert (Franz Schubert).

Slovenija

8,05: Glasba ob delu; 8,30: Odlomki iz opere Glumači; 8,55: Radijska šola za srednjo stopnjo; 9,25: Stanojlo Rajičić: Listje rumeni (Miroslav Cangalović, orkester Beograjske filharmonije); 9,40: Obrtniški moški pevski zbor «Enakost» iz Kranja; 10,15: Izberite melodijo tedna! 11,00: Iz solistične glasbe Johannesa Brahmsa; 11,40: Ruski zabavni vokalni kvartet Cejanda; 12,00: Veseli planšarji; 12,15: Kmetijski nasveti; 12,25: Klaviatura v ritmu; 12,40: Pisani zvoki z Dravskega polja; 13,30: Slavne baritonske arije; 14,35: Panorama zabavnih zvokov; 15,40: Listi iz domače književnosti; 16,00: Lepe melodije; 17,25: Modest Musorgski: Slike z razstave; 18,15: Vedri intermezzo; 18,20: Kotiček z mlade ljubitelje glasbe; 20,00: Poje zbor Ukrajinske SSR; 20,30: Radijska igra Michael Brett: Uporna stoletnica; 21,35: William Walton: Scapino, uvertura; 21,45: Plesni orkester in zbor Ray Conniff; 22,15: Komorni večeri pri W. A. Mozartu; 23:05: Po svetu jazza; 23,35: Melodije iz ameriškega filma Carmen Jones.

imate pokvarjen televizor?
TELEFONIRAJTE na 24018
Specializirani tehniki tvrdke
«Radio TREVISAN»
Vam zagotavljajo takojšnjo intervencijo

Ital. televizija

13,00: TV šola; 17,00: TV za otroke; 18,30: Dnevnik; 18,45: Simfonični koncert; 19,35: Dogodivščine velikih del; 20,30: Dnevnik; 21,15: Film «Osvajuoča guvernantka»; 22,35: Dolgo božično potovanje; 23,05: Dnevnik.

Jug. televizija

Od 20.00 dalje eventualni prenos tujega sporeda ali celovečerni umetniški film.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Vaši načrti imajo vse možnosti za dober uspeh. Zaradi vaše dovzetnosti niso izključene komplikacije. Zdravje dobro.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Zaradi vašega zdravja bo koristno če pustite za nekaj dni vse dnevne skrbi. Odlično sporazumevanje z ljubljeno osebo.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Lahko sprejmete ponudbo, ki se vam zdi zanimiva. Nič resnega v sentimentalnih odnosih kljub vašemu prizadevanju. Prehodni glavobol.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Ne vstopajte v združenja, ki ne nudijo dovolj jamstva. Ugodno okolje za mirno življenje. Zdravje zadovoljivo.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Kljub prazničnemu razpoloženju vas mučijo hude skrbi. Razvedrilo boste našli v družinskem okolju. Presenečenje proti koncu leta.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Neko srečanje vam bo omogočilo spoznanje vplivnih oseb. Zelo verjetno se boste podali na krajše, toda prijetno potovanje.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Vaše lastnosti bodo zelo cenjene. Potrebna bo žrtev z vaše strani za dosego sprave s starim znancem. Zdravje se bo izboljšalo.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Vse se bo končalo kot ste predvidevali. Prijetna in zanimiva potovanja v družbi. Odlična moralna kondicija.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) S previdnostjo se boste lahko izognili veliki napaki. V družinskem krogu bo vladalo še boljše vzdušje. Zdravje brez posebnosti.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Za konec leta pozabite na spore in sovraštva. Spoznali boste osebo, ki vam bo vsestransko ugajala. Zdravje mirno.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Rešiti boste morali probleme v krogu prijateljev in sorodnikov. Osebi, ki vas ljubi lahko bolj zaupate. Bolečine v prsih.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Novi načrti v krogu nove poslovne skupine. Otresite se lažnih upov in težkih spominov. Omejite kajenje.

Goriško-beneški dnevnik

Po volitvah v Beneški Sloveniji

Kdo so novi župani v benečanskih občinah

Novi župani so v občinah Grmek, Srednje, Sv. Lenart, Špeter Slovenov, Podbonesec in Sovodnje

Lahko rečemo, da še nikoli v preteklosti niso bili tako obnovljeni v pravem pomenu besede, občinski sveti kot po teh zadnjih volitvah v Beneški Sloveniji. Stare občinske svetovalce se jih lahko našteje na prste po vseh vaseh naših občin. Tudi župane, šindike, imamo vse nove v nadiških dolinah, če izvzamemo Dreko. V Dreki je bil potrjen dosedanji župan gospod Cičigoj Humbert.

Torej stari administratorji naših komunov so odstopili ali pa so bili odpravljeni, odstranjeni. Na njihovo mesto so prišli novi ljudje. Kaj to pomeni? Naravno bi bilo, da se začne z novimi ljudmi nova politika, da se pretrga z vsem onim, ki veže na dosedanjo staro politiko, politiko hlapčevanja, vdanosti in ponižanja. Za politično spremembo v upravljanju naših občin so najbolj poklicni novi župani in upati je, da so zamenjali stare prav zato, ker je splošna želja, da bi se nekaj spremenilo tudi pri nas. Znano je, da so bili dosedanji župani le podrepce občinskih tajnikov, da so ubogali samo nje, ki so direktno podvrženi prefekturi in ki delajo interese prefekture in rimske vlade, namesto pravih ljudskih interesov. Sodeč pri govoricah, ki so prišle na luč iz «zanesljivih» krogov, so nekateri novi župani odločno pripravljeni pretrgati tradicionalno podrepštvo do občinskih tajnikov. Ali naj verjamemo tem govoricam? Ker poznamo naše razmere, smo skeptični, zato bomo rajše pričakovali dejanj.

To samo za uvod. Zdaj pa nekaj o naših starih in novih županih.

Vsak človek, ki ima neke določene funkcije, ki je na nekem odgovornem mestu, ima svoje prijatelje in sovražnike, nasprotnike in zaščitnike, ki ga podpirajo. Vemo tudi, da je takšnim ljudem težko in nemogoče vsem uslužiti. Kadar župan usluži in zadovolji večino svojih občanov, svojih ljudi, se lahko reče, da je dober, da je res napravil svojo dolžnost. Če vprašamo naše dosedanje župane, ali so zadovoljili večino svojih ljudi, ne vemo, če bi nam lahko z roko na vesti, pozitivno odgovorili.

Kakšni so bili stari in kakšni so ti novi naši župani.

V Dreki, kot povedano, je bil potrjen dosedanji župan, g. Cičigoj. Kot drugi župani ima tudi ta svoje sovražnike in prijatelje, vendar je mnogo takšnih ljudi, ki govorijo o njem, da je nepristranski, da z vsemi enako ravna in postopa.

V Grmeku, kakor pravijo domačini, je bil dosedanji župan, Anton Pavletič, poslan v «penzion», saj je vodil celih petnajst let občinsko upravo. Kot vsak človek je imel tudi on svoje šibkosti, a pod njegovo upravo je bilo mnogo napravljenega v Grmeku. Na njegovo mesto je bil izvoljen Jožef Klodič, človek poštenega in resnega značaja, od katerega si ljudje tudi mnogo pričakujejo in obetajo.

V Srednjem je zamenjal Antona Simončiča, Bernjak Nadalin iz Gnidovice. V tej zamenjavi ne vidijo domačini nobene spremembe, če ne v tem, da bodo imeli sedaj župana v drugem delu, v drugem kraju občine in je sedanji župan le sad domačega kampanilizma. Na splošno se govori, da sta bivši in sedanji župan oba poštenjaka.

V Sv. Lenartu pa je zasedel županovo mesto učitelj Skavnik Egidij. Pred njim je bil za župana Makorič Franc, učitelj tudi ta. Makorič služi kot občinski tajnik v neki furlanski občini in ker je bil tam zaposlen, mu očitajo, da je zanemarjal interese svoje občine. O Skavniku pa govorijo, da je kot «archiatra» papeža Pija XII. žejen časti, ambiciozen naslovov, «titolnov» in res ima že celo vrsto «titolnov» in funkcij. Od 1945. leta dalje je že večkrat menjal svoj politični kožuh. Sedaj pa, ko je «poročil stvar demokracije kristijane» je končno prišel do cilja, do šindikovega stolčka. Mi mu želimo, da bi imel, kot se pravi po italijansko, «nella raccolta e caccia dei titoli» še dosti sreče in uspehov.

V Spetru Slovenov je prevzel krmilo občine v roke dosedanji občinski ekonom, geometer Alojz Kručil. Ta je nadomestil prof. Cirila Juša, kateri se je umaknil z županskega stolčka takoj, ko je prišel do kavalirskega križa. Od Kručila pričakujejo, da bo kot «ekonomist» izboljšal ekonomijo špetrskega komuna.

Tudi v Podbonescu imamo novega šindika. Namesto dosedanjega mesarja, Blazutiča Dina, imamo mladega učitelja, Juša Karla. O Blazutiču pravijo, da se je več brigal za krave kot za ljudi, ker takšen je njegov poklic. Od sedanjega mladega učitelja pričakujejo več dinamičnosti v občinski upravi.

Končno imamo novega šindika tudi v Sovodnjah in lahko rečemo, da sedaj ga niso zbirali po teži, po «pezu», saj so izvolili mladega Antona Vogriča, namesto Jožefa Trinka.

IZIDOR PREDAN
(Iz «Matajurja»)

Problemi, ki nastajajo z motorizacijo

Zaradi gredic in dreves je Ul. 24. maja preozka

Ker bodo promet uredili tudi na križišču pred Garibaldijevo kavarno (v kratkem bodo tudi na tem križišču pričeli delovati enaki semafori kot pred Verdijevem gledališčem), nam je prišlo na misel, ko smo opazovali promet, da bi se moralo še marsikaj urediti, preden bi lahko rekli, da bo vprašanje prometa v tem kraju urejeno.

Kot je Ul. 24. maja, tako je bila tudi Ul. 9. avgusta na obeh straneh zasajena z drevjem. Ker pa je v tej ulici Ribijeva avtobusna postaja, so drevje odstranili, ker se vozila v drugače zelo ozki ulici niso mogla obračati.

V Ul. 24. maja pa je ostalo pri starem. Dasiravno je tudi ta ulica zelo ozka, je na vsaki strani ceste več kot meter prostora za gredico in drevje. Nihče ne podvomi v to, da dajejo gredice in drevje tej ulici zelo prijazno lice, da občinski delavci zelo skrbijo za gredice, ki jih negujejo, in za drevje, ki ga vsako leto sproti obrezujejo, da imajo krošnje lepe okrogle oblike.

Vse to je bilo zelo na mestu, dokler je bil promet šele v povojih, ko so se ljudje sprehajali po pločnikih in v prijetni senci drevesnih krošenj.

Napredek motorizacije zahteva vse bolj široke ceste, zahteva svoje žrtve, med katerimi so na prvem mestu navadno drevoredi in gredice na ozkih prometnih cestah.

Prav gotovo ne pretiravamo, če izrazimo naše prepričanje, da je Ul. 24. maja med najprometnejšimi stranskimi cestami Korza Italia. Po njej vozijo številni osebni avtomobili, mnogi tovorniki, ki prihajajo z mednarodnega prehoda Rdeča hiša in so namenjeni po Ul. 9. avgusta v Ul. Leoni in dalje v smeri proti Vidmu. Po tej ulici prihajajo iz Trsta Ribijevi avtobusi, po njej pa vozijo tudi mestni avtobusi k bolnišnici. V neposredni bližini križišča je Cusolinova garaža in mehanična delavnica, nekoliko dalje pa Bramovo skledišče lesa. Zaradi tolikšnega prometa v začetnem delu te ulice do križišča z Ul. Codelli ni dovoljeno parkiranje vozil niti na desni strani, medtem ko je na desni strani od Ul. Codelli dalje do Ul. Duca d'Aosta parkiranje dovoljeno, ker je na tem odseku nekoliko manj prometa.

Ker se že pripravlja namestitev semaforov, bi morala občinska uprava po našem mnenju rešiti tudi to vprašanje, ker je zelo nujno. Če ne skozi in skozi, pa vsaj v začetnem delu, do križišča z Ul. Codelli, bi morali odstraniti gredice in drevje, da bi imela vozila nekoliko več prostora, ker so zelo na tesnem, kadar se srečajo, zlasti če so večja.

Novo krilo županstva bo stalo 70 milijonov

Načrt je napravil inž. Fornasari - V njem bo sejna dvorana obč. sveta

Takole bo izgledalo novo krilo županstva na trgu pred županstvom, ko bo dograjeno. Načrt, ki ga kaže naša fotografija, je izdelal inž. Renato Fornasari, odobril pa ga je občinski svet. Z deli bodo pričeli spomladi, gradnja pa bo stala 70 milijonov

Kakor smo že poročali v našem listu, je goriški občinski svet sprejel načrt inž. Fornasarija Renata o novem poslopju županstva, ki ga bodo zgradili ob desnem krilu zgradbe, če jo gledamo s trga, v katerem bo dvorana za seje občinskega sveta. Potreba po tej dvorani se je pokazala že pred časom, ker morajo za vsako sejo občinskega sveta prevažati akte iz županstva v prostore v Ul. Crispi in ker je dvorana, kjer je bil včasih oficirski krožek, postala za seje neprimerna tudi zaradi tega, ker omet vedno pogosteje popušča in ga bo treba popraviti.

Zgradba bo iz treh oddelkov: V enem bo sejna dvorana, ki bo zavzemala največji obseg; v pritličju bo čakalnica za občinstvo z okenci; v prvem in drugem nadstropju pa bosta ekonomat in knjigovodstvo.

Sejna dvorana bo zgrajena na takšen način, da bo s katerega koli kraja po njej dober razgled. Napravljena bo v obliki šesterokotnika. V njej bo prostor za občinske svetovalce, predstavnike tiska in občinstvo. Slednje bo imelo svoj dohod v dvorano iz Ul. Nazario Sauro in v dvorani sploh ne bo prišlo v stik z občinskimi svetovalci. Za predstavnike tiska bo manjši prostor, tako da bodo povsem ločeni in da jih ne bo motilo govorjenje občinstva.

Za občinske svetovalce bodo zgradili čakalnico, v kateri se bodo sestajali pred pričetkom seje in med odmori. V njej bodo razstavljeni grafikoni, ki bodo v zvezi z vprašanji, o katerih se bo razpravljalo.

V pritličju bodo na površini 240 kv. metrov okenca ekonomata, kjer se bodo plačevale razne pristojbine. V tem prostoru bo 35 metrov dolg pult, ki bo uradnike ločil od občinstva. Dohod bo neposredno z dvorišča.

Vsa zgradba se bo skladala z arhitektonskimi linijami glavnega občinskega poslopja, ki je prenovljena Ritterjeva palača, medtem ko je stopnišče na dvorišču še iz Pacassijevih časov; fasada je v neoklasičnem stilu.

Z gradnjo bodo pričeli spomladi, stala pa bo okoli 70 milijonov.

—«»—

Vozni red vlakov

2. oktobra je stopil v veljavo naslednji vozni red vlakov:

ODHODI

Za Trst: 0.11 (D), 5.50 (A), 6.44 (A), 7.43 (D), 8.05 (A), 8.36 (D), 10.52 (A), 14.02 (A), 15.51 (A), 17.12 (DD), 18.37 (A), 20.05 (A), 21.35 (D), 22.24 (A).

Za Videm: 4.32 (A), 6.25 (A), 6.59 (D), 7.30 (A), 8.35 (D), 10.53 (A), 13.00 (D), 13.42 (A), 15.34 (A), 17.26 (A), 18.55 (A), 19.51 (D), 21.03 (D), 21.36 (A), 22.39 (A).

Gorica - Nova Gorica: 7.20, 14.11, 20.20.

PRIHODI

Iz Trsta: 4.31 (A), 6.23 (A), 6.57 (D), 7.28 (A), 8.34 (D), 10.49 (A), 12.59 (D), 13.39 (A), 15.32 (A), 17.24 (A), 18.51 (A), 19.49 (D), 21.02 (D), 21.32 (A), 22.36 (A).

Iz Vidma: 0.10 (D), 5.46 (A), 6.42 (A), 7.41 (D), 8.02 (A), 8.23 (D), 10.50 (A), 13.59 (A), 15.49 (A), 17.10 (DD), 18.35 (A), 20.03 (A), 21.34 (D), 22.22 (A).

Nova Gorica - Gorica: 8.18, 15.08, 21.13.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Cristofoletti, Travnik št. 14, tel. 29-72.

Koristne telefonske številke

Zeleni križ v Gorici 26-48.
Bolnišnica v Gorici 39-91.
Prometna policija v Gorici 30-82.
Gasilci v Gorici 21-20.
Leteči oddelek (Squadra mobile) na kvesturi 21-51.
Rdeči križ v Ronkah 7-26-89.
Rdeči križ v Tržiču 7-22-49.
Orožniki v Steverjanu 46-75.
Orožniki v Podgori 20-22.
Orožniki v Štandrežu 38-09.
Orožniki v Sovodnjah 80-07.
Orož. v Doberdobu 7-36-71.

—«»—

Urnik trgovin za novoletne praznike

Zveza goriških trgovcev sporoča, da bo za novoletne praznike veljal za vse trgovske obrate v naši pokrajini naslednji urnik:

SOBOTA, 31. decembra: vsi trgovski obrati lahko zaprejo zvečer ob poljubni uri; mesnice bodo odprte od 16. ure dalje. V pekarnah in mlekarnah bodo prodajali kruh oziroma mleko tudi za naslednji dan.

NEDELJA, 1 januarja 1961: v dopoldanskih urah bodo odprte samo cvetličarne; vse ostale trgovine, vštevši pekarne in mlekarne, bodo zaprte cel dan.

Goriški kvestor je nadalje določil, da bodo lahko 31. decembra ter 1. januarja odprti javni lokali celo noč.

Od torka 27. decembra dalje
je v trgovini
PITASSI
GORICA — Korzo Verdi — GORICA
VELIKA RAZPRODAJA
OSTANKOV
vse zimske proizvodnje 1960
Vsak nakup pomeni prihranek
ŽENSKI IN MOŠKI DEŽNI PLAŠČI LILION 4.200 LIR
Nekaj naših cen:
ZA MOŠKE
Suknje od 8.900 lir dalje
Obleke „ 8.500 „ „
Hlače „ 1.000 „ „
Suknjiči „ 3.900 „ „
Srajce „ 900 „ „
ZA ŽENSKE
Suknje od 8.500 lir dalje
Obleke „ 2.500 „ „
Tailleurs „ 4.700 „ „
Krila „ 1.000 „ „
ZA OTROKE
Suknje od 4.900 lir dalje
Obleke „ 3.800 „ „
Suknjiči „ 2.500 „ „
Hlače „ 580 „ „

Letos prvič objavljen proračun tržaškega RK

Primanjkljaj Rdečega križa se mora kriti iz državnih sredstev

Do finančnih težav ustanove je prišlo zaradi vedno številnejših nesreč in potreb po prevozih in zato, ker je vladni gen. komisariat znižal letni prispevek

Tržaški odbor Rdečega križa je letos prvič objavil proračun za 1961. leto, ker je RK prevzel v upravo po zakonu predvideni odbor, medtem ko ga je preje upravljal komisar. Iz proračuna je razvidno, da se je finančno stanje te pomembne tržaške ustanove občutno poslabšalo, saj so za prihodnje leto predvideni izdatki in dohodki v višini 95 milijonov lir, medtem ko so bili lani v višini 112 milijonov lir. Iz tega razloga se bo moral odbor tudi odpovedati organizaciji počitniških kolonij RK, na katere so vsako leto poslali okoli 1.200 otrok.

Do tega poslabšanja finančnega stanja je prišlo iz dveh razlogov. Po eni plati se stalno znižuje prispevek vladnega generalnega komisariata v korist tržaškega odbora Rdečega križa, saj ta prispevek ne dodeljujejo na osnovi dejanskih potreb ustanove, temveč odraža stalno nižja sredstva, s katerimi razpolaga vladni generalni komisariat. Tako je v letošnjem proračunu predvidenih 36 milijonov in pol lir prispevka, medtem ko je bilo lani 41 milijonov lir, povrh pa že napovedujejo predstavniki prefekture, da ne bo mogoče dodeliti niti teh sredstev in da so prispevek za RK znižali verjetno na samo 35 milijonov lir.

Po drugi plati pa so potrebe vedno večje. Tržaški Rdeči križ se namreč prvenstveno ukvarja z naglo pomočjo in s prevozom bolnikov in podatki kažejo, da je nesreč vedno več, prevozi vedno bolj potrebni in končno, da tudi ni mogoče znižati kvalitete teh uslug, ki so zelo važne za vse prebivalce.

V prvi vrsti gre torej za prevoze, ki jih nujno mora opraviti na našem področju prav RK, ker bi drugačen, sistem bil neprimeren in ne bi odgovarjal zdravstvenim ter higienskim zahtevam. Tu gre za kritično stanje nekega bolnika, ki ne dopuščajo nobenega odlašanja in lahko samo izredno hitra pomoč zdravnika RK mnogokrat reši življenje bolniku na domu, ponesrečenem v tovarni, na cesti ali drugod. V večini takih primerov odredi zdravnik RK (pa tudi zdravnik bolniškega zavarovanja ali privatni zdravnik), da na domu ni mogoče bolnika primerno zdraviti in ga je zato treba nujno prepeljati v bolnišnico. Prav ti hitri prevozi pa predstavljajo glavno nalogo tržaškega RK in so jih opravili rešilni avtomobili v preteklem letu ob zdravniškem spremstvu 6.524, brez zdravniškega spremstva pa 2.826.

Nič manj pomembni pa niso tudi prevozi drugačne vrste, ko ne gre za nek nujni primer temveč, ko je treba bolnika prepeljati iz enega v drug zavod, ali okrevanca na dom, na železnico, čez mejo in podobno. Tudi v teh primerih bi bili prevozi s taksiji, ali zasebnimi avtomobili, povsem neprimerni in je tržaški RK opravil pomembno delo, s tem da je lani opravil 7.894 takih prevozov.

Končno pride na vrsto še ambulantna hitra pomoč, ki so jo opravili bolničarji in zdravniki RK v 7.252 primerih.

Dejali smo že, da so potrebe vedno večje in to tudi dokazujejo številke, saj se je število nujnih prevozov letos povečalo v primerjavi z lanskim letom za 874, število drugih prevozov za 1.080 in končno število ambulatne pomoči za 1.144.

Prav tako smo tudi omenili, da bi bilo nedopustno poslabšati kvaliteto te pomoči, pa čeprav se lahko samo Trst v Italiji ponaša z urejenim sistemom rešilnih avtomobilov, katere v skoro vedno spremlja zdravnik, ki je tako na primer na mestu neke prometne nesreče že nekaj minut po telefonskem pozivu. Bolnike prenašajo usposobljeni bolničarji in ne bi bilo prav, da bi jih zamenjala nekvalificirana delovna sila, na veliko škodo vseh obolelih.

Nemogoče so tudi rešitve, kot jih je uporabljala komisarska uprava, da so znižali število zaposlenih, in da so preostali bili prisiljeni delati številne nadure, s katerimi so krili dejanske potrebe ustanove. Pravilno je stališče, da lahko nadure služijo samo za izjemne potrebe in da je treba zato tudi primerno povečati število osebja. Iz tega razloga pa se bodo seveda izdatki za osebje povečali od 59,9 milijonov lir na 68,1 milijonov lir.

Iz proračuna torej izhaja, da je tržaški Rdeči križ v finančnih težavah in se zato tudi odbor obrača na javnost za pomoč, ker opravlja Rdeči križ nedvomno zelo koristno in visoko človečansko delo za vse. Po našem mnenju gre za delo v korist vse skupnosti in bi bila zato država v prvi vrsti poklicana, da krije primanjkljaje in omogoči RK strokovno usposobljeno in redno poslovanje.

Seznam davkoplačevalcev družinskega davka z dohodki do 2 milijona lir

Največ davka plača industrijec dr. Pier Mario Tognella, in sicer 8 milijonov 19.120 lir na davčno osnovo 48.500.000 lir

Včeraj so na oddelku za davke in takse tržaške občine razstavili sezname davkoplačevalcev z označbo posameznih davkov, obdavčljivih vsot in čistega davka. Ti seznami so občinstvu na vpogled do 30 t. m.

V naslednjem seznamu objavljamo imena davkoplačevalcev družinskega davka, ki imajo do najmanj 2.000.000 lir davčne osnove, to je čistega obdavčljivega dohodka. Na prvem mestu je kot prejšnja leta industrijec dr. Piermario Tognella z obdavčljivo osnovo 48.500.000 lir, čistega davka pa bo plačal 8.019.120 lir; sledijo mu dr. Roberto Hausbrandt z 38 milijoni osnove in 6.283.000 davka, Luisa Doria s 26 milijoni davčne osnove in 4.298.910 davka, Carlo Martinolli s 26 milijoni davčne osnove in 4.298.910 davka, Alberto Casali s 25 milijoni davčne osnove in 4.133.568 lir davka, Carlo Wagner s 25 milijoni osnove in 4.133.568 davka, Gino Baroncini 22.000.000 (3.637.542 davka), dr. Ermanno Hausbrandt 19.000.000 (3 milijone 141.510 davka), Ernesto Illy 15.000.000 (2.480.142 lir davka), dr. Antonio Martinolli 15.000.000 (2.480.142 davka).

Colombin Bruno 12 milijonov, kap. Martinolli Matteo 12 milijonov, Mann Giovanni 11.200.000, inž. Faccanoni Francesco 11 milijonov, Melchiori Alberto 10.778.100, Flaschner Attilia vd. Stock 10.500.000 lir, Godina Giuseppe 10 milijonov, Kropf Giorgio 10 milijonov, Spodiglieri Italo 10 milijonov.

De Dottori Anna vd. Vianello 9 milijonov, Bufano Giuseppe 8.906.000, Alessi Gioacchino 8.500.000, Lanari Aldo, 8.500.000, Modiano Giacomo 8 milijonov 500.000, Canova Umberto 8.400.000, Bassani Renzo 8.331.400, Berger Vittoria vd. Illy 8 milijonov, dr. Brunner Leone 8 milijonov, Trevisan Diogene 8 milijonov.

Antonini Guido 7.800.000, Fragiacomo Fausto 7.800.000, Bisotto Giuseppe 7.500.000, inž. Canarutto Guglielmo 7.500.000, Ferro Giorgio 7.500.000, Gropaiz Riccardo 7.500.000, Laccisaglia Antonietta 7.500.00 lir, dr. Tagliaferro Enrico 7.378.900, Alberi Narciso 7 milijonov, Bacichi Giorgio 7 milijonov, Brussi Aurelio 7 milijonov, Dukcevich Stefano 7 milijonov, Obersnel Mario 7 milijonov, Vitas Romano 7 milijonov, dr. Tecilazio Francesco 7 milijonov.

Szalai Ladislao 6.985.700, Froglia Mario 6.636.521, Fonda-Savio Antonio 6.500.000, Tuillier Luigi 6.500.000, Mezzari Antonio 6.400.000, dr. Puhali Raoul 6.400.000, D'Angelo Giuseppe 6.300.000, Audoly Ernesto 6 milijonov, Brovedani Osiride 6 milijonov, Crismani Giuseppe Carlo 6 milijonov, inž. Fonda Umberto 6 milijonov, Geiringer Riccardo 6 milijonov, dr. Irneri Ugo 6 milijonov, Koch Emma vd. Donauer 6 milijonov, dr. Martinolli Carlo 6 milijonov, Melzi Elda vd. Segre 6 milijonov, Morpurgo Mario 6 milijonov, Sessi Marcello 6 milijonov, Vatta Eugenio 6 milijonov, Vatta Rinaldo 6 milijonov.

Dr. Graziano Rosario 5 milijonov 978.400, dr. Lovisato Luciano 5.900.000, Zaffiropulo Dario 5.852.400, Prioglio Giovanni 5.800.000, Reifner Federico 5.800.000, Castiglioni Mameli 5.600.000, Gerolimich Paolo 5.600.000, dr. Scabar Arturo 5.600.000, Ghersiach Giorgio 5.518.300, Helmreichen de Maria Federico 5.500.000, Ierich Ermanno 5.500.000, Lorenzi Milano 5.500.000, Luciani Felice 5.500.000, Muratti Emilia vd. Brunner 5.500.000, Rovis Primo 5.500.000, Slataper Guido 5 milijonov 500.000, inž. Sospisio Ernesto 5.500.000, dr. Tomasi Giovanni 5.500.000, dr. Cortini Armando 4.424.700, Frandoli Carlo 5.400.000, Doria Dario 5.300.000, Pacor Bruno 5.300.000, Crovetti Ugo 5.200.000, Giugia Matteo 5.200.000, Cagli Giuseppe 5 milijonov, Cividin Mario 5 milijonov, Ferrari Enrico 5 milijonov, Ferrucci Alberto 5 milijonov, Giacomelli Carlo 5 milijonov, Gianni Aldo 5 milijonov, Iantset Anastasio 5 milijonov, dr. Klugmann Giuseppe 5 milijonov, dr. Manzutto Girolamo 5 milijonov, dr. Parisi Gianni 5 milijonov, Pastrovich Livio 5 milijonov, Rossenwasser Alberto 5 milijonov, Toffaloni Alessandro 5 milijonov, Vitas Romano 5 milijonov, dr. Weiss Aldo 5 milijonov.

Windisch Graetz Guglielmina 4.950.000, Frandoli Giovanni 4.900.000, de Albori Aldo 4.830.000, dr. de Nardo Guido 4.800.000, Miotto Ferruccio 4 milijone 800.000, Zanardi Giorgio Giovanni 4.800.000, Urero Francesco 4.754.655, Brunetti Renato 4.750.000, Economo Giovanni 4.750.000, Doratti Edoardo 4.700.000, Duma Angela 4 milijone 700.000, Luciani Arturo 4.700.000, Wildaner Federico 4.700.000, Pitassi Ermes 4 milijone 650.000, Laboranti Luigi 4.600.000, Lager Ermanno 4 milijone 600.000, Marco Demetrio 4.600.000, Schwagel Ettore 4.600.000, Ianousek Ladislao 4.600.000, Ventrame Maria vd. Boschian 4.600.000, dr. Campos Raffaele 4.528.000, dr. Artelli Filippo 4.500.000, dr. Bodria Arnaldo 4.500.000, dr. Gabrielli Giuliano 4.500.000, Muratti Giusto 4.500.000, Ralli Penelope 4.500.000, Rozzo Oreste 4 milijone 500.000, Siega Giuseppe 4.500.000, dr. Slavich Valdemaro 4.500.000, Stefani Giuseppe 4.500.000, Sticco Bruno 4 milijone 500.000, Turilli Luigi 4.500.000, inž. Zelco Marco 4 milijone 500.000, Bonazza Alfredo 4.435.400, Bartoli Giuseppe 4.400.000, Cirrincione Salvatore 4.400.000, Guli Ottavio 4 milijone 400.000, Mussinano Mario 4.400.000, inž. Stuparich Plinio 4.400.000, dr. Valentinuzzi Attilio 4.400.000, Zandegiacomo Stelio 4.400.000, dr. Longo Vittorio 4.399.000, Scaramangà Elisa 4.350.000, Cassini Antonio 4.336.600, Bonetti Antonio vd. De Giacomi 4.300.000, Cardea Ugo. 4.300.000, Frilli Mario 4 milijone 300.000, Mari Riccardo 4.300.000, Ralli Pietro 4.300.000, Rossoni Luigi 4.300.000, Rostirolla Renato 4.300.000, Zennaro Ettore in Mario 4.300.000, dr. Martinico Ezio 4.233.700, Bertocchi Giorgio 4.200.000, Buttignoni Ferruccio 4.200.000 lir, Cuccagna Libero 4.200.000 lir, Lampe Marcello 4.200.000, Mancini Giulio Cesare 4.200.000, Riboli Vittorio 4.200.000, Stern Ferdinando 4.200.000, dr. Stock Mario 4.200.000, Vizzini Giuseppe 4.200.000, prof. Macchioro Gino 4.105.900, dr. Oberti Valnera Gius. 4.100.000, De Dottori Giuseppe 4.100.000, Moncini Gino 4.100.000, dr. Tamburini Bortolo 4.100.000, dr. Dandri Giovanni 4.077.600, Brandolin Aldo 4.050.000, Alberti Bruno 4.033.200, Canal Antonio 4.000.000, Dudan Gino 4.000.000, Comelli Angelo 4 milijone, Cullino Guido 4 milijone, dr. Gallinotti Ottavio 4 milijone, Giacomelli Angelo 4 milijone, Gonelli Renzo 4 milijone, Haas Federico 4 milijone, dr. Iegher Alfredo 4 milijone, dr. Lanieri Franco 4 milijone, Luzzatto Fegiz Pierpaolo 4 milijone, Marzari Antonio 4 milijone, Melzi Carlo 4 milijone, Pasini Umberto 4 milijone, Peria Francesco 4 milijone, Pertot Luigi 4 milijone, Petronio Raimondo 4 milijone, odv. Pollucci Camillo 4 milijone, Seppilli Ada vd. Lekner 4 milijone, Tarabocchia Eustacchio 4 milijone, Valli Antonio 4 milijone, Varadi Massimiliano 4 milijone, Zaccaria Corrado 4 milijone, inž. Zammattio Carlo 4 milijone, Zucchi Alcide 4 milijone.

Botta Osvaldo 3.999.800, Alberti Steno 3.996.300, Mottoni Alessandro 3.969.000, Beltrame Bortolo 3.900.000, dr. Cumin Sergio 3.900.000, Gerosa Enea 3.900.000, Glessi Anna 3.900.000, inž. Muzio Antonio 3.900.000, Schott Edoardo 3.900.000, Zampolli Giovanni 3.900.000, Talkner Umberto 3.885.100, Spanio Pietro 3.835.600, prof. Grandi Giulio 3.820.200, Artico Gottardo 3.800.000, Bak Carlo 3 milijone 800.000, Boscolo Angelo 3.800.000, dr. Paschi Leo 3.800.000, dr. Pelliciani Michele 3.800.000, Poggi Lorenzo 3 milijone 800.000, inž. Polli Alberto 3.800.000, Santinello Domenico 3.800.000, Serri Luciano 3.800.000, Hiltj Attilio 3 milijone 793.700, Maniori Raimondo 3.789.300, dr. Apollonio Bruno 3.700.000, Gallico Bruno 3.700.000, Moretti Mario 3 milijone 700.000, Polese Antonio 3.700.000, Scabar Antonio 3.700.000, Tartarelli Piero 3 milijone 700.000, Zollia Giuseppe 3.700.000, dr. Catolla Ettore 3.698.900, Lodes Antonio 3 milijone 675.700, Ancona Cesare 3.651.700, Gattegno Silvio 3.615.600, prof. Donini Francesco 3.605.800, Rossi Alberto 3.601.500, dr. Brunetti Lodovico 3.600.000, Cescutti Mario 3.600.000, Drioli Benno 3.600.000, Frausin Giulio 3.600.000, arh. Marsi Francesco 3.600.000, Preda Domenico 3.600.000, Sadar Guido 3.600.000, Sinigaglia Edoardo 3.600.000, Sivi Carlo 3.600.000, Abbiati Giuseppe 3 milijone 500.000 dr. Battigelli Giacomo 3.500.000, Bevilacqua Pietro 3.500.000, Carniel Luisa vd. Slataper 3.500.000, Colummi Tristano 3.500.000, De Corti Glauco 3.500.000, Giusti Ermenegildo 3.500.000, Hosak Guglielmo 3.500.000, Osvaldella Nora por. Baldi 3.500.000, Reggente Luigi 3.500.000, Sare Stefano 3.500.000, Sereni Enzo 3.500.000, Serti Elda vd. Casale 3.500.000, Sorina Virgilio 3.500.000, Tusset Angelo 3 milijone 500.000, Zampieri Claudio 3.500.000.

Turitto Nicola 3.491.00, Zeller Ottone 3.466.200, Didic Stanislao 3.405.500, Cibin Giorgio 3.402.300, Gidoni Maria por. Artelli 3.400.000, Gradiscar Giuseppe 3.400.000, Lekner Eleonora vd. Hiers 3.400.000, dr. Manni Giorgio 3.400.000, Zanetti Attilio 3.400.000, Spogliarich Oscar 3.387.800, Padoa Fabio 3.340.000, Baschiera Pietro 3 milijone 300.000, Cavallar Alfonso 3.300.000, Moser Umberto 3.300.000, Sare Antonio 3 milijone 300.000, Sare Francesco 3.300.000, Sponza Nicolo 3.300.000, Stenta Claudio 3 milijone 300.000, Stibiel Vladimiro 3.300.000, Verzegnassi Giuseppe 3.300.000, Zammattio Maria Lia 3.300.000, dr. Zay Livio 3.275.200, Garbassi Mario 3.233.500, Lipanje Francesco 3 milijone 202.500, Alkalay Alberto 3.200.000, odv. Benedetti Nicolò 3.200.000, Boschian Marcello 3.200.000, Camus Odilio 3.200.000, Cerlenizza Antonio 3.200.000, Chermetz Guido 3.200.000, Chicco Mario 3 milijone 200.000, odv. Cuzzi Paolo 3.200.000, Facchin Ruggero 3.200.000, dr. Forti Bruno 3.200.000, dr. Iaut Giorgio 3.200.000, Israel Felice 3.200.000, Merk Ernesto 3.200.000, Navarra Umberto 3.200.000, Polojaz Gioacchino 3.200.000 Sussland Walter 3.200.000, Suttora Giovanni 3.200.000, Verozzi Mario 3.200.000, inž. Luciani Luciano 3.195.900, Ghersiach Bruno 3.187.100, dr. Pestian Ettore 3.184.800, Privitiellio De Pietro 3.153.400, Salvi Costantino 3.151.600, Carovino Giuseppe 3.125.000, inž. Zambler Giovanni 3.110.500, Conti Giuseppe 3.100.000, dr. Ercolessi Adolfo 3.100.000, Huszak Irma vd. Cossutta 3.100.000, Levi Matteo 3.100.000, Sergas Vittorio 3.100.000, Buffa Armando 3.099.000, Buffa Mario 3.099.000, Crismani Romeo 3.086.700, Enneri Corrado 3.050.000, Silvano Rosario 3.049.800, Samero Aldo 3.041.500, dr. Boccassini Flavio 3.040.000.

(Nadaljevanje sledi)

Bogat božični plen malopridnežev v mesnici

Tudi tatovi motornih vozil niso počivali - Tat v trgovini ni imel sreče

Nekateri so božični večer preživeli v krogu svoje družine, drugi v prijetni družbi ali na snegu; božični večer pa so izrabili tudi malopridneži, ki so vdrli v mesnico, ki jo ima 24-letni Stellio Lovrich iz Ul. Gambini 12 v Ul. Parenzo 1. Tu so si nabrali 13 kg telečjega mesa, 13 kg svinjskega mesa, 3 kg klobas ter 8 puranov in kokoši. Razen tega so pogledali tudi v blagajno ter odnesli 4.000 lir v gotovini. Prav gotovo niso imeli s seboj vreče in so vzeli tudi belo haljo, v katero so spravili ves plen ter ga nemoteno odnesli.

Počivali niso niti tatovi motornih vozil. Tako so ukradli lambreto, ki jo je 25-letni Pietro Ferluga iz Ul. Fontana 4 pustil na cesti blizu svojega stanovanja. Ukradli so lambreto, ki jo je 25-letni Enrico Coretta iz Ul. Revoltella 27 pustil v Ul. Pindemonte; ukradli lambreto, ki jo je 30-letni Giorgio Girardi iz Ul. Castagnetto 96 pustil na cesti v Drevoredu D'Annunzio.

V trgovini jestvin na trgu v Rojanu, katere lastnik je 40-letni Camillo Magnan, pa je v soboto pozno popoldne 24-letni Lucio Carluzzo iz Ul. San Cilino ukradel 25.000 lir. Ni imel sreče, ker je lastnik zapazil primanjkljaj v blagajni in takoj obvestil policijo. Na podlagi podatkov in sumničenj so agenti javne varnosti poiskali Carluzza in ga zaslišali. Priznal je svojo krivdo, vrnil denar in povedal, da je vzel denar, ko je bil za hip sam v trgovini.

—«»—

Samomor na božični dan

V nedeljo dopoldne je tragičen dogodek presunil vaščane v Šempolaju. Okrog 6. ure zjutraj je šla iz hiše 63-letna Viktorija Perič vd. Vodopivec iz Šempolaja št. 31. Njeni svojci so to zapazili in si mislili, da se bo kmalu vrnila, toda čez dobre pol ure so bili že zaskrbljeni. Pogledali so okrog hiše in zagledali njene čevlje pri vodnjaku. To jih je zelo presunilo in so si takoj mislili, da se je zgodilo nekaj hudega. Nemudoma so obvestili komisariat javne varnosti v Devinu ter gasilce na Opčinah.

Gasilci so pogledali v vodnjak in našli truplo nesrečne ženske, ki si je prav na božični dan vzela življenje zaradi živčnega zloma.

—«»—

Nista se dolgo vozila z ukradeno vespo

Malo časa pa sta se vozila s tujo vespo 19-letni Tullio Mioni iz Ul. delle Docce 15 ter 19-letni Silvano Bilinca iz Ul. Isella 18. Na božični večer je 31-letni Renato Sodnik iz Stramarja 891 zapazil, da mu je nekdo ukradel vespo, ki jo je bil pustil pred vhodom v plesno dvorano Paradiso v Ul. Flavia. Nemudoma je obvestil komisariat javne varnosti v Miljah, ki je takoj sporočil zadevo svojim agentom. Začel se je lov, ki je trajal do 4. ure zjutraj v nedeljo. Tedaj je izvidnica agentov javne varnosti v neki ulici v Miljah zapazila dva mladeniča, ki sta se peljala s tako vespo, kakor jo je opisal Sodnik. Ustavili so ju in legitimirali. Ko je Mioni zavohal nevarnost je naglo zbežal peš, toda ne daleč, ker so ga kmalu dohiteli. Zaslišali so ju, nato pa odpeljali v koronejske zapore, ter prijavili sodišču zaradi tatvine.

—«»—

Hudo sta se poškodovala pri trčenju z vespo v drog

Nekoliko po 12. uri sta se včeraj peljala z vespo po Ul. F. Severo proti središču mesta 20-letni Bruno Plisco in 17-letni Lorenzo Dagri, ki stanujeta v begunskem taborišču v Padričah. Na zadnjem sedežu je sedel Dagri. Plisco pa je nenadoma in sunkoma krenil, da ne bi trčil ob avto, ki je privozil iz Ul. dello Scoglio. Izognil se je avtu, toda treščil je ob železni drog in oba vespista sta zletela na tla.

Dagri si je zlomil stegnenico desne noge, se pobil po čelu ter se bo moral zdraviti dva meseca, Plisco pa si je zlomil piščal desne noge in se bo moral zdraviti 40 dni.

—«»—

Na cesti se je ponesrečila

Ko je včeraj pozno popoldne 82-letna Francesca Pauletich vd. Braicovich iz Ulice Madonnina 24 šla po pločniku Ul. Alfieri, se ji je spodtaknilo in je padla na tla. Pri tem si je verjetno zlomila kolk leve noge. Z rešilnim avtom so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedski oddelek. Pravijo, da se bo morala zdraviti od 8 do 60 dni.

Z razdeljevanja darilnih zavojev predsednika republike revnim otrokom, ki je bilo v soboto v Avditoriju

«Uganka» razvoja Latinske Amerike

HAVANA, decembra. — V političnih in gospodarskih krogih več dežel Centralne Amerike in Antilov so poudarjali te dni zahteve po obsežnejših in naglih akcijah za splošen gospodarski in zlasti industrijski razvoj. Ta ključni problem vse Latinske Amerike z njenimi 220 milijoni prebivalcev je že dolgo predmet mnogih razpravljanj tako na medameriškem področju, kakor tudi v vrstah vladajočih in opozicijskih političnih strank «Zelenega kontinenta».

Nedavna uradna ugotovitev, da gospodarske ustanove Organizacije ameriških držav (OAS) niso doslej dosegle nič pomembnega v poskusih za odstranitev protislovij in neenakosti med ameriškim severom in jugom, je spodbudila sedaj vlade in strankarske prvake k novim razmišljanjem o poteh in sredstvih za obračun z zaostalostjo. Oktualnost tega vprašanja je bila povečana s splošnim soglasjem, da mrtvilo in pomanjkanje pomembnejših prizadevanj za industrializacijo — razen v določenem obsegu Brazilije, Mehike in Kube — povzročata nestabilnost in stalno zaostrovanje notranjih socialnih spopadov.

Po uradnih podatkih izvaža 20 latinsko-ameriških republik surovine in uvaža končne izdelke. Bogastvo Cila je na primer v bakru, Bolivije v svincu, Venezuele v petroleju, Brazilije in Kolumbije v kavi, Kube v sladkorju, Paname, Hondurasa in Salvadorja v bananah itd. Odvisnost gospodarstva teh dežel od enega, dveh ali treh predmetov je pravzaprav izraz nerazvitosti, obenem pa tudi odvisnosti od enega samega trga. Večina teh republik prodaja svoje kmetijske pridelke in surovine v ZDA. Izvoz na trg se giblje med 60 in 90 odstotki celotne trgovinske menjave. To in dejstvo, da imajo ameriški poslovni krogi investiranih nad 11 milijard dolarjev v gospodarstvu teh dežel, kažeta na izredno odvisnost ameriškega juga od severa.

Medtem ko presega dohodek na posameznega prebivalca v ZDA 2400 dolarjev na leto se v republikah južno od Ria Grande giblje ta vsota med 50 in 450 dolarji. Po podatkih gospodarske komisije OZN za Latinsko Ameriko presegajo samo tri dežele — Venezuela, Urugvaj in Argentina — vsoto 400 dolarjev, medtem ko se Čile in Kuba približujeta tej vsoti.

Kar se tiče ostalih republik, so razmere po istem viru naslednje: Brazilija, Kolumbija, Kostarika, Panama, in Mehika imajo dohodek od 200 do 300 dolarjev na prebivalca. Ekvador, Salvador, Honduras, Nikaragua, Peru in Dominikanska republika od 100 do 200 dolarjev, in končno Paragvaj, Bolivija in Haiti izpod 100 dolarjev. Menijo pa, da dajejo ta povprečja nekoliko napačno sliko dejanskega stanja, razen nekaterih izjem, ker prevladujejo v gospodarskem življenju teh dežel maloštevilne domače in tuje firme ter privatne organizacije, kar zamegljuje pravo stanje dohodkov.

«Uganka» razvoja Latinske Amerike je bila na dnevnem redu ekonomske konference ministrov 20 latinsko-ameriških republik in ZDA preteklega septembra v Bogoti. Tri mesece po tem zborovanju se lahko vidijo učinki sicer mršavih rezultatov, toda v vseh krogih od Washingtona do Ognjene zemlje na skrajnem ameriškem jugu so mnenja, da so tudi po posvetovanju v Bogoti ostali bistveni problemi na mrtvi točki.

«Dillonov načrt» o 500 milijonih dolarjev ameriške pomoči za «socialni razvoj» je bil sprejet bolj kot taktična politična poteza medtem ko je odklonitev, da bi razpravljali o načrtu Fidela Castra glede 30 milijard dolarjev investicij za industrijski razvoj v desetletni dobi in praktično odlašanje Kubičkove «Panameriške operacije» dovelo dejansko do dozorevanja mnenja o «nemoči» OAS, da bi spodbudila količkaj pomembnejše gibanje za odstranitev gospodarskih neenakosti in spopadov.

Zato je bila bržkone sedaj tudi na sedežu OAS objavljena uradna študija o «neadekvatnosti» tega medameriškega telesa in so začeli nato razpravljati o «reorganizaciji». V latinsko-ameriških glavnih mestih je to spoznanje o «neadekvatnosti» OAS razmeroma staro, sedaj pa so se začele kristalizirati končne presoje in mnenja.

Predsednik Venezuele Romulo Betancourt, ki je načrt Fidela Castra ocenil kot «neprimernega, ker določa določeno vsoto in rok investicij», je zahteval določitev latinsko-ameriškega «Marshallovega načrta». Betancourtovo zamisel sta podprla predsednik Kolumbije in Kostarike Alberto Lleras in Mario Echandi kakor tudi še nekateri predsedniki vlad. Zastopniki Brazilije še nadalje vztrajajo pri Kubičkovi «Panameriški operaciji» v kombiniranju zunanjih in domačih virov. Zamisel o «maršalizaciji» pomoči ZDA republikam na jugu so imenovali v drugih deželah kot «zelo sramežljivo zahtevo» in jo ocenili bolj kot indirektno kritiko na račun severa zaradi velikih sredstev, ki jih je dal v zadnjih petnajstih letih Zahodni Evropi in deželam v nekaterih drugih delih sveta, medtem ko je «Zeleni rezervoar» v zaledju stopical na mestu, dobavljal poceni surovine in uvažal drage končne izdelke.

Po vesteh iz Washingtona je na sedežu OAS dobila skupina uglednih ekonomistov nalogo, naj v sodelovanju z aparatom ekonomske komisije OZN za Latinsko Ameriko prouči probleme gospodarskega razvoja delež južno od Ria Grande. Razen zamisli o ustanovitvi «skupne visoke oblasti za gospodarskega razvoja dežel še niso znani rezultati teh proučevanj. Vendar pa je bil namen o «reorganizaciji» po pisanju listov sprejet na jugu brez izrednega vznemirjanja in pozornosti.

Te pridržke spravljajo v vrstah opazovalcev v zvezo tudi z izraženimi upanji v «novo latinsko-ameriško politiko» Johna Kennedyja, o katerem govore, da misli na večjo pomoč. Na drugi strani temelji vzdržljivost, da bi se odločil za eno ali drugo rešitev, na pričakovanju, kaj bo napravil «dinamični» Janio Quadros, ko bo ob koncu januarja prevzel predsedniško krmilo največje latinsko-ameriške republike Brazilije. Vsi udeleženci v sedanjih razpravljanjih tako v Washingtonu, kakor tudi v latinsko-ameriških prestolnicah se strinjajo v mnenju, da pomeni poleg splošne nerazvitosti teh dežel pomanjkanje investicijskih, finančnih sredstev splošno nazadovanje izmenjave z ZDA eno izmed glavnih ovir za industrializacijo. Zastopniki nekaterih vlad in političnih strank opozicije so izrazili tudi mnenje, da gospodarski razvoj Latinske Amerike v prihodnje ne bi smel biti odvisen izključno od severa in medameriških ustanov.

—«»—

BEOGRAD, 26. — Slavoljub Jovanović iz Rakovice pri Beogradu je dobil 24.300 dinarjev mesečne plače, ki jo je izmenjal v dinarske kovance in jih stehtal: 21 kg in 814 g. Kasneje je imel zaradi te svoje domislice precej težav. Ko je kupoval v veleblagovnici konfekcijsko obleko, je cele štiri ure štel dinarje.

Intervju polarnega raziskovalca

Nobile se brani pa tudi napada

Med kandidate ga je vabila tako KD kot KPI

RIM, 26. — Tednik «Lo Specchio», ki pride v prodajo po kioskih v torek, objavlja intervju z generalom Nobilom. Ta odgovarja na obtožbe, ki so začele prihajati z vseh strani po njegovih nedavnih izjavah na televiziji v okviru dokumentarnega filma o ekspediciji na Severni tečaj junija 1928.

Nobile trdi, da lahko dokaže gonjo prejšnjega režima proti njemu. Pravi tudi, da je televizijska oživitev ekspedicije prebudila še nezatrto sovraštvo in srd prav v tistih krogih, ki so pred tridesetimi leti odločili njegovo uničenje.

V svojih izjavah reviji «Lo Specchio» navaja Nobile podrobnosti iz dolge ofenzive ki jo je proti njemu vodil Italo Balbo. Opisuje nadalje «vrsto mahinacij» pred preiskavo o «tragediji na packu», ki se je zaključila s hudo moralno obsodbo komandanta polarnega letala.

Končno Nobile zatrjuje v svojem intervjuju, da ni komunist in da ni nikoli bil, niti ne v času, ki ga je prebil v SZ (z Mussolinijevim dovoljenjem). V odgovor na vprašanje o njegovem sodelovanju v ustavodajni skupščini kot neodvisni poslanec KPI, je Nobile odgovoril: «Ko so mi komunisti ponudili mesto na listi, sem že prejel analogno ponudbo od demokristjanov, le da so mi komunisti obetali več prostoti pri delu kot pa demokristjani. Da sem se končno odločil, da sprejmem kandidaturo KPI, je pripomogel Enrico Nicola, s katerim sem imel razgovor o tej zadevi. Potem sem imel priložnost spoznati, da absolutno nisem ustvarjen za politiko. Z navedbo neke bolezni se v marcu 1948 nisem več pojavil kot kandidat.

Titov govor na zasedanju ljudske skupščine FLRJ

Delovanje jugoslovanske vlade v OZN Čez pet let bo FLRJ razvita država

Soglasni sprejem resolucije 28 držav dokazuje, da se negativne sile ne morejo do kraja zoperstavljati pozitivnim mednarodnim akcijam

(Nadaljevanje s 1. strani)

sko sodelovanje vedno širši obseg, ki je v prvi vrsti rezultat dobrih in vedno boljših dvostranskih odnosov. Z drugimi zahodnimi državami: Veliko Britanijo, Francijo, skandinavskimi državami, državami Beneluxa, Švico in Zahodno Nemčijo se gospodarski in kulturni odnosi normalno razvijajo s tendenco razširitve, z izjemo Zahodne Nemčije, s katero je prišlo, ne po krivdi Jugoslavije, do prekinitve diplomatskih odnosov, in s Francijo, «s katero bi bili odnosi lahko boljši, je ugotovil maršal Tito, smo lahko zadovoljni v pogledu razvoja odnosov».

Ker precejšen del zunanjetrgovinskega poslovanja Jugoslavije odpade na članice zahodnoevropskih gospodarskih organizacij, je Jugoslavija navezala stike z evropsko gospodarsko skupnostjo in z evropskim združenjem svobodne trgovine (EFTA). Tito je poudaril, da je dosedanja praksa potrdila pravilnost načela miroljubne koeksistence ne glede na družbene razlike. To potrjujejo posebno odnosi Jugoslavije z Indonezijo, Indijo, Burmo, Cejlonom, Kambodžo, Afganistanom, Irakom, Libanonom, ZAR, Etiopijo, Sudanom, Marokom, Tunizijo, Gano, Gvinejo, Liberijo in drugimi afriškimi in azijskimi državami in državami Latinske Amerike, s katerimi so bili zadnje čase vzpostavljeni tesnejši stiki. Tito je omenil in dokumentiral stike, ki so bili doseženi zadnje leto v razvoju gospodarskega sodelovanja Jugoslavije z državami Azije, Afrike in Latinske Amerike, in ugotovil, da je Jugoslavija s številnimi državami Azije in Afrike sklenila sporazume o graditvi raznih objektov, o raziskovalnih delih, industrijskih kooperacijah, o izmenjavi kadrov in da mnogim državam pomaga s strokovnimi kadri in z gospodarsko pomočjo. Jugoslavija je poleg tega dala tem državam tudi drugo pomoč v šolanju kadrov. Sedaj je v Jugoslaviji 300 študentov štipendistov jugoslovanske vlade iz Afrike, Azije in Evrope, a v kratkem se bo njihovo število povečalo na 400.

Veliki del svojega govora je maršal Tito posvetil zunanjepolitičnemu delovanju jugoslovanske vlade v letu 1960, posebno v OZN, in njenemu konstruktivnemu naporu, da bi se ohranil mir in rešila mednarodna vprašanja, posebno pa vprašanje razorožitve in kolonialno vprašanje. Poudaril je, da je ob začetku leta 1960 kazalo, da bo prišlo do popuščanja napetosti, toda pričakovanja se niso izpolnila. Prišlo je do zaostritve odnosov, za kar nosijo odgovornost nekateri ljudje, posebno na Zahodu, ki še vedno mislijo, da je mednarodna vprašanja mogoče rešiti s položaja sile. Tito je omenil napore voditeljev izvenblokovskih držav na XV. zasedanju generalne skupščine OZN, da preprečijo še večje poslabšanje odnosov med Vzhodom in Zahodom in poslabšanje mednarodnega položaja. Na XV. zasedanju se je osebno prepričal, kako nekatere zahodne sile malo upoštevajo interese človeštva. Dejal je, da se je z zasedanja vrnil s prepričanjem, da se je potrebno še bolj odločno boriti proti pustolovski politiki in z vsemi silami mobilizirati sile miru v borbi za miroljubno koeksistenco in za sporazumno rešitev mednarodnih vprašanj, za odpravo kolonializma in za pomoč nerazvitim državam.

Tito se je posebno dotaknil dogodkov v Kongu in Alžiriji in ponovil znano jugoslovansko stališče o teh vprašanjih. Za položaj v Kongu nosijo moralno odgovornost ZN in jugoslovanska vlada je mnenja, da se kriza v Kongu lahko reši samo s prenehanjem zunanjega vmešavanja in izvršitvijo sklepov Varnostnega sveta in generalne skupščine. Prav tako se vprašanje Alžirije lahko reši samo s priznanjem alžirskemu ljudstvu pravice do samoodločanja: z referendumom pod nadzorstvom OZN. Pobuda Jugoslavije in drugih izvenblokovskih in neodvisnih držav za konstruktivno rešitev mednarodnih vprašanj je prišla na XV. zasedanju generalne skupščine do polnega izraza v številnih resolucijah, posebno v resoluciji 28 držav, ki je bila soglasno sprejeta, kar dokazuje, da se negativne sile ne morejo do kraja zoperstavljati pozitivnih mednarodnim akcijam.

Začetek svojega govora je Tito posvetil smernicam novega petletnega gospodarskega načrta Jugoslavije, katerega uresničenje bo postavilo Jugoslavijo med razvite države Evrope in ustvarilo pogoje za nadaljnji vsestranski socialistični razvoj Jugoslavije. Ogromni rezultati, ki jih je do sedaj dosegla Jugoslavija, potrjujejo pravilnost dosedanje politike. V 15 letih je Jugoslavija za dva in polkrat povečala nacionalni dohodek, za 4 in polkrat proizvodnjo svoje industrije in za 60 odstotkov kmetijsko proizvodnjo. Pri tem je bila posebna skrb posvečena razvoju gospodarsko nerazvitih področij, tako da se je industrijska proizvodnja v Makedoniji in Bosni in Hercegovini povečala za sedemkrat, v Crni gori za devetkrat v primerjavi s predvojno. Vsestransko povečanje proizvodnje je omogočilo stalno večanje osebne potrošnje in vedno večje naložbe in dvig materialnega in kulturnega življenja prebivalstva. Zadnja štiri leta se je realna potrošnja prebivalstva povečala za okrog 46 odst.

Zgrajeno je bilo na stotisoče novih stanovanj, občutno se je povečala mreža šol, zdravstvenih in kulturnih ustanov. Lani je bilo v vseh šolah 1,400.000 študentov in učencev več kot pred vojno. Število osnovnih šol se je povečalo za 5.300, posebno pomembni rezultati so bili doseženi na področju visokih šol. Medtem ko je Jugoslavija imela pred vojno 26 fakultet s 17.000 študenti, jih ima danes 143 z nad 105.000 študenti. Samo letos je bilo odprtih 15 novih fakultet, 3 visoke šole in 44 višjih šol. Veliki uspehi so bili doseženi na področju razvoja množične izobrazbe, narodnih in delavskih univerz, domov kulture, kino dvoran, radijskih postaj in založništva. Z razvojem materialnih proizvodnih sil in z razširitvijo družbenega samoupravljanja so se razvili tudi socialistični družbeni odnosi.

V poročilu o novem petletnem načrtu je član zveznega izvršnega sveta Avdo Humo med drugim izjavil, da petletni načrt predvideva 7-odst. povprečno povečanje letne produktivnosti dela. V prihodnjih petih letih bo Jugoslavija potrebovala 85.000 visoko izobraženih kadrov, 170.000 s srednjo izobrazbo in nad 400.000 visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev. Predvideva se, da bo v prihodnjih petih letih zaposlenih novih 200.000 delavcev in nameščencev. Velika skrb bo posvečena gospodarskemu razvoju nerazvitih področij. Ustanovljen bo poseben sklad za nerazvita področja, v katera bo povprečno letno vloženih 236 milijard din v primeri s 100 milijardami zadnjih let, kar bo omogočilo, da se bo industrijska proizvodnja letno povprečno večala za 14 odst. v primeri z dosedanjimi 11.4 odst.

Na področju zunanje trgovine se predvideva 74 odst. povečanja zunanjetrgovinskega poslovanja. Pri tem bo posebna skrb posvečena izvozu industrijskih izdelkov in da se s povečanim izvozom in zmanjševanjem uvoza uravnovesi zunanjetrgovinska bilanca.

Skupščina nadaljuje jutri z delom.

B. B.

—«»—

KAIRO, 26. — Uradna agencija «Srednji vzhod» javlja, da se bo Naser udeležil 3. januarja v Rabatu afriške konference na vrhu. Spremljal ga bo zunanji minister Favzi skupno z drugimi funkcionarji prikazala balet «Vibracije» *domačega komponista Pribca, «Ognjeni ptič» Stravinskega in «Kraljico otokov» Trieja. Beograjska Opera bo v Benetkah gostovala do 4. januarja, od koder bo odpotovala na gostovanje v Kairo, kjer bo prikazala «Kneza Igorja», «Don Kihota», «Ohridsko legendo» in dala pet baletnih predstav.*

—«»—

Gledališče Ca' Foscari na poti v Zagreb

Gledališče univerze Ca' Foscari bo na povabilo študentskega združenja iz Zagreba dalo v glavnem mestu hrvaške republike nekaj predstav «Komedije burkežev», ki je povzeta po starih tekstih in katero je priredil režiser beneškega univerzitetnega gledališča prof. Giovanni Poli. Igralci gledališča univerze Ca' Foscari odpotujejo danes popoldne in se bodo zadržali v Zagrebu en teden.

Roger Vadim toži Truffauta

«Novi val» doživlja notranjo krizo: Roger Vadim, ki je nekak «duhovni oče» nove francoske filmske šole, je vložil tožbo proti Francoisu Truffautu, režiserju, ki je na lanskem filmskem festivalu v Cannesu triumfiral s filmom «Les 400 coups». Vzrok sporu med obema režiserjema je film «Vajeti na vratu», ki ga v teh dnevih snema Brigitte Bardot in ob katerem se polemike kar nadaljujejo. Truffaut se je namreč vmešal v spor med Jeanom Aurelom, ki bi bil moral režirati omenjeni film, pa so ga odklonili, ter med Rogerom Vadimom. V članku, ki ga je objavil v nekem levičarskem tedniku, se je Truffaut postavil na stran Aurela ter hudo obtožil Vadima, da je v naprej preračunal, kako bo «zadel», zraven pa je še označil bivšega moža BB za «zmožnega vsega». Vadim je reagiral s tem, da je vložil tožbo zaradi obrekovanja; aktom je priložil pismo podpredsednika sindikata filmskih tehnikov, ki je vodil natančno preiskavo in ugotovil, da Vadim ni nič kriv. V imenu vseh tehnikov, zaposlenih pri filmu «Vajeti na vratu», se omenjeni sindikalni funkcionar zahvaljuje Vadimu, češ da je rešil film. Vse to je lahko tudi reklama za ta film, pri katerem nastopa BB ne samo kot igralka temveč tudi kot producentka.

Pasternakova sestra zbira korespondenco

Lydia Pasternak Slater, sestra pisatelja Borisa Pasternaka, ki je umrl lansko poletje, zbira Pasternakovo korespondenco za morebitno objavo. Avtor romana Doktor Živago je zlasti v zadnjih letih mnogo dopisoval s prijatelji, književniki ter s predstavniki kulturnega življenja s celega sveta, toda zbiranje tega materiala je zelo težko. Zaradi tega se je Lydia Pasternak Slater obrnila do založnika Feltrinellija ter ga prosila, da bi po tisku pozval vse italijanske lastnike pisem njenega brata, naj ta pisma pošljejo njej ali pa založniku Feltrinelliju.

V Novem Sadu še eno gledališče

V petek je bilo v Novem Sadu slovesno odprto novo gledališče — Veseli teater «Ben Akiba». Otvoritveni svečanosti sta poleg številnih kulturnih in javnih delavcev prisostvovala tudi predsednik ljudske skupščine Vojvodine Stevan Doronjski in član izvršnega sveta Srbije Draža Marković. Mesto z bogato gledališko tradicijo, ki prav to sezono proslavlja stoletnico ustanovitve Srbskega narodnega gledališča, je dobilo še en gledališki oder posebnega žanra. — Prva predstava v tej «hiši smeha in satire» je bila komedija «Trije nori dnevi» Žike Živulovića-Serafima. Uprizoritev je prenašala tudi beograjska radiotelevizija.

Po dolgem deževju končno nekaj jasnih dni

Včerajšnje sončno vreme je zvabilo iz mest tisoče na izlete in smučanje

Nekatera zimskošportna središča so dosegla rekord obiska - Na Siciliji prvo mandeljnovo cvetje, na severu pa postaja vedno bolj mrzlo

MILAN, 26. — Lombardija se je danes kopala v soncu. Ugodno vreme so izrabili zlasti smučarji, ki so v tisočih zapustili mesto z vlaki, avtobusi ali z zasebnimi vozili ter se napotili v najbližje kraje zimskega športa. Druge skupine pa so odrinile proti morju na ligursko Riviero. Vendar je bil Milan deležen zratnega dotoka tujcev, zlasti iz bližnje Švice, ki so si v lepem soncu ogledovali mesto.

Jasno in sončno vreme pa je bilo danes po vsej Italiji. Tudi iz Firenc je bil danes podoben promet kot iz Milana. Tisoči smučarjev so napolnili smučišča na Abetonu in drugih hribih, medtem ko se je dobršen del izletnikov usmeril proti morju. Zelo intenziven je bil tudi promet po avtostradi med Firencami in Bologno. Ob 20. uri so računali, da je okrog 20.000 avtomobilov in drugih vozil prevozilo po apeninskem kosu avtostrade. Ponekod, zlasti ob vstopih je nastala velika gneča.

Tudi v Rimu so še posebno občutili prijetnost lepega sončnega dne po neprestanih nalivih prejšnji dni. Ulice in trgi prestolnice so bili danes skoraj prazni, pač pa je bil velik promet po cestah, ki vodijo iz mesta. Zadovoljni so bili turisti, ki so v tem času naleteli na tako lep dan.

Iz Agrigenta na Siciliji poročajo, da so se v dolini templjev že pojavili prvi mandeljnovi cveti.

Ob Gardskem jezeru je bilo danes skoraj pomladansko vreme, ki je privabilo veliko število izletnikov. Avtomobilski promet po cesti okrog jezera je bil izreden. Tudi ladje po jezeru so bile polno zasedene. Hrib Bondone pri Trentu je najbrž danes zrušil vse prejšnje rekorde obiska. Računajo, da je nad 10.000 smučarjev prišlo na smučišča.

Smučarji so napolnili tudi vsa zimskošportna središča v Gornjem Poadižju. Tolikšnega dotoka izletnikov in turistov že zlepa ne pomnijo. V hotelih in penzionih je vse zasedeno do prvega tedna v novem letu.

Cortina d'Ampezzo je bila danes prav tako cilj tisočev turistov. V teh dneh je prišlo samo v Cortino kakih 12 tisoč turistov ter zasedlo vse razpoložljive prostore. Niti v času olimpiade ni bilo tukaj tolikšnega prometa kakor danes. Za vzpon na okoliške hribe deluje 22 naprav, ki lahko prepeljejo 6.500 oseb na uro.

Z lepim in jasnim vremenom pa je nastopil tudi mraz, ki zajema vse hribovske predele tako v Alpah kot v Apeninih. Tu pa tam so že preteklo noč in danes zjutraj zabeležili temperaturo blizu 10 stopinj pod ničlo, vendar bo to noč verjetno še bolj mrzlo.

—«»—

Dragulji in «panetoni» so zamikali tatove

PALERMO, 26. — Preteklo noč so neznani tatovi obiskali neko draguljarno in podružnico znane tvrdke prehrambenih izdekov. Da so lahko prišli v draguljarno, katere lastnik je 70-letni Giuseppe Mercurio in katere glavni vhod je na velikem Trgu neodvisnosti, so tatovi iztrgali ovratnice balkona. Svojega podviga pa niso mogli izpeljati do kraja, ker jih je presenetil nenaden prihod draguljarja in njegove žene, ki sta se vračala z božičevanja pri nečakih. Eden izmed tolpe, ki je opravljal službo stražarja na vogalu ulice ob vhodu v draguljarno, je z rezkim žvižgom opozoril ostale zlikovce v trgovini in ti so se naglo odstranili po isti poti preko balkona po kateri so prišli v trgovino in se izgubili v Ulici Colonna Rotta. S seboj so odnesli dragocenosti za vrednost okrog dveh milijonov, lir povrhu pa še bankovce, srebrne novce in dolarje za še drugih 150.000 lir.

V bližnjem naselju Mondello Valdesi pa so si tatovi privoščili podružnico tvrdke Danilo Venzano. Skozi okno, s katerega so odstranili železne drogove, so se spustili v trgovino iz katere so odnesli razne steklenice, panettone in sadje. Pred odhodom so v miru kar v prodajalni pojedli nekaj jabolk, lupine pa pustili na tleh.

—«»—

Beograjska Opera v Benetkah in Kairu

BEOGRAD, 26. — *Ansambel beograjske Opere bo 28. t. m. odpotoval na gostovanje v Benetke, kjer bo z opero «Evgenij Onjegin» odprl letošnjo sezono v «Teatro Fenice». Poleg tega bo beograjska Opera*

Božični večer na razbiti ladji

NORFOLK, 26. — Glavni strojnik John Richart, ki je ostal sam na razbitinah ameriške petrolejske ladje «Pine Ridge», ki se je preteklo sredo v hudi nevihti prelomila v bližini Rta Hatteras v Severni Karolini, je preživel božič na krmi ladje v družbi s štirimi tovariši, ki so se mu nalašč za to priložnost pridružili. Ostalih 27 mornarjev so rešili s krova z vojaškimi helikopterji, medtem ko je Richart ostal sam na ladji v pričakovanju vlačilca, ki skuša zavleči ostanek ladje v Nemport News.

Sedem mornarjev, vključno s kapitanom, še vedno pogrešajo. V trenutku brodoloma so bili na zadnjem delu ladje, ki se je nenadoma potopil.

—«»—

Patriarh Aleksej v Atenah

ATENE, 26. — Poglavar ruske pravoslavne cerkve patriarh Aleksej je prispel danes z letalom iz Carigrada v Atene, kjer se bo na povabilo grške pravoslavne cerkve zadržal tri dni. Ob prihodu so ga sprejeli in pozdravili grški pravoslavni primat msgr. Theoclitos, veleposlanik Sovjetske zveze in predstavnik grške vlade. Patriarh Aleksej bo s svojim spremstvom v četrtek odpotoval z letalom v Beograd.

—«»—

V dolini Aoste so hudi kadilci

RIM, 26. — Po podatkih uprave državnega monopola so prebivalci doline Aoste na drugem oziroma na sedmem mestu deželnih lestvic glede potrošnje in izdatkov na osebo za tobak z 1,425 kg kadilnega oziroma njuhalnega tobaka na osebo v dvanajstih mesecih, t. j. od 1. julija 1959 do 30. junija 1960 (italijansko povprečje je 1,094 kg) in z izdatkom 10.913,76 lire na osebo. S 436 g na osebo pa zavzemajo prebivalci Aoste prvo mesto glede potrošnje tobaka za pipo. Sledijo jim prebivalci zgornjega Poadižja in Tridenta s 196 g na osebo. To je treba pripisati dejstvu, da je pipa v Aosti bolj razširjena kot kjerkoli drugje.

—«»—

«Človek leta»

NEW YORK, 26. — Znana ameriška revija «Time», ki vsako leto izbere «človeka leta» na področju aktualnosti, je za leto 1960 podelila ta naslov ameriškim znanstvenikom za napredke, ki so jih dosegli v letošnjem letu. Čeprav se ta izbira nanaša na vse znanstvenike, pa revija v svoji torkovi številki vendarle objavlja seznam imen petnajstih znanstvenikov, ki so se odlikovali po posebnih uspehih. Osem med njimi je Nobelovih nagrajencev.

Isti časopis na dveh kontinentih

«New York Times» izhaja v New Yorku in Parizu

Razlika med obema izdajama pa je v teži: newyorški list ima 70 do 80 strani, pariški pa le 10 do 24

Tisk na daljavo ni nova zamisel, saj delajo tako ponekod že lep čas, v ZDA na primer od leta 1930, ko so začele časopisne agencije uporabljati telefonske napeljave, da so s članki oskrbovale pokrajinske liste. Tako izhaja «New York Times» istočasno v New Yorku, Philadelphiji, Los Angelesu in Chicagu. Vse do nedavnega pa še niso skušali tiskati kakega lista na obeh straneh Atlantika, zato je uspeli poskus izida «New York Timesa» v New Yorku in Parizu hkrati pomemben dosežek sodobne tehnike.

New York, 15 po krajevnem času: vsakdanja delovna mrzlica v poslopju na vogalu 43. ulice. Življenje, zajeto v črke in številke, teče na papirju v stavne stroje. Običajnemu delu se je pridružila novost v obliki fotografskih posnetkov za tisk pripravljenih člankov. Posnetki se zbirajo v posebni dvorani, kjer jih je treba ponovno prepisati na 2,5 cm širok trak z luknjicami, ki jih je lahko do šest, kar da 64 možnih kombinacij, kolikor jih je treba za vse črke in številke. Potem stroj spremeni znake v električne impulze, ki hitijo s svetlobno hitrostjo proti Evropi po kablu ali po radiu, po enem izmed šestih razpoložljivih kanalov, tako da ni zastoja. Po 53 besed na minuto leti čez Atlantik, zemljevidi, risbe, slike in makete dnevne izdaje spremljajo člankovni del po klasičnem sistemu Belino.

Pariz, 21 po krajevnem času: v Lafayettovi ulici 29 prestreza te signale poseben sprejemnik, ki jih skoraj neslišno zapisuje na trak z luknjicami. Iz sprejemnika teče trak v stavni stroj, ki postavlja in uliva običajne vrstice za tisk. Stroj sestavlja znamenja na ukaz človeka, ki je oddaljen 4.000 km. Pri pariškem stroju sicer stoji strojni stavec iz mesa in krvi, vendar on le nadzoruje celovanje avtomatov.

Obe izdaji, newyorška in pariška, pa le nista popolno enaki. V Parizu dodajajo novice iz evropskih dežel, zato vsak dan sporočijo v newyorško uredništvo: «Svojega gradiva imamo toliko, drago pošljite». Seveda ima evropska izdaja tudi «evropsko težo». Newyorčani dobijo vsako jutro list s 70—80 strani, pariška izdaja pa ima le od 10 do 24 strani. Evropski bralec ni vajen tolikšnega obsega pa tudi časopisna podjetja ne morejo biti tako razsipna s papirjem. Nedeljska izdaja «New York Timesa» tehta več kilogramov, v Parizu pa ta list ob nedeljah ne izhaja.

Pred nedavno uvedeno novostjo so najprej dan za dnem z letali prevažali iz Amerike v Evropo nekaj deset tisoč izvodov «New York Timesa». Prevoz je bil drag, novice so zastarele. Potem pa pošiljali posnetke celih strani, vendar je amsterdamska izdaja kasnila za izvirnikom tudi po 24 urš

Zdaj potujejo članki, poročila in druge novice po radiu ali po podmorskem kablu. Ob izidu je v New Yorku deset zvečer, v Parizu tri zjutraj. Uro kasneje je v Parizu tiskana izdaja že na letališču Bourget, od koder prispe z letali ob devetih v London, ob pol desetih v Ženevo, ob četrt na dvanajst v Amsterdam, ob desetih v Milan in Rim, opoldne v Berlin in ob 15 v Atene.

Ker izhaja list v New Yorku zvečer, v Parizu pa v zgodnjih jutranjih urah, se zgodi zaradi časovne razlike kot posledice vrtenja našega planeta, da prebirajo bralci v glavnih mestih nekaterih evropskih dežel novice «New York Timesa» prej kot Newyorčani, ki kupujejo jutranjik v glavnem na poti v službo, torej okoli osmih zjutraj.

Smrtne žrtve rudarske nesreče

TEHERAN, 26. — Iz rudnika premoga v Chinchaku v severni Perziji, kjer se je v soboto zrušil neki rov, so do sedaj potegnili 19 trupel. Dva člana reševalnih odprav sta se med reševanjem zadušila, tako da se je skupno število žrtev katastrofe povečalo na 21. Sprva je obstajala bojazen, da bo mrtvih okrog 50. Poročajo, da je prišlo do nezgode zaradi eksplozije zemeljskega plina.

—«»—

Zastrupitev s plinom v avtomobilski prikolici

CASTEL DI SANGRO, 26. — Trgovski zastopnik Giorgio Carbusa iz Rima in njegov 17-letni sin Roberto sta se to noč zadušila v lastni avtomobilski prikolici v Castel Di Sangro s plinom, ki je uhajal iz pečice na tekoči plin, ki sta jo pustila nevede odprto. V Castel di Sangro sta dospela z večjo kolono avtomobilov kluba rimskih tabornikov, da bi v Castel di Sangro preživeli božične praznike. Medtem ko sta žena in hčerka šli raje prenočevat v neki mestni hotel, sta se Carbusa in sin odločila za prenočevanje v roulotti na notelskem dvorišču. Tragedijo sta odkrili danes zjutraj žena in hčerka, ki sta se napotili k potujoči hišici, da bi skupno — kot domenjeno — nadaljevali pot proti smučiščem v Roccaraso.

—«»—

OSLO, 26. — Norveška avtomobilska zveza ima zdaj 81 tisoč članov, ker se je v prvih enajstih mesecih letošnjega leta prijavilo nekaj nad 10.000 novih. To združenje je uredilo doslej v vseh norveških pokrajinah okoli 300 tabornih prostorov za lastnike avtomobilov in drugih vozil.

Vsemirski potniki...

(Nadaljevanje s 3. strani)

no zaprli, tako da notranjost organizma sploh ne bi prišla v stik z zunanjo atmosfero. Prirodna pljuča bodo nadomeščena z umetnimi, vir kisika, ki bo nameščen v samo Kiborgovo telo, bo zamenjal usta in nos, ki Kiborgu ne bodo potrebna niti za jemanje hrane, ker bo organizem dobival potrebno prehrano s pomočjo raznih prebavnih organov, ki bodo zamenjali želodec, jetra in ledvice.

Ust Kiborgi ne bodo potrebovali niti za medsebojno sporazumevanje, ker jim bodo na glasilke priključili miniaturne elektronske naprave, preko katerih se bodo med seboj sporazumevali. Vse skupaj je fantastično. Za naše pojme celo grozljivo, toda znanost je vedno hitela in še vedno hiti daleč pred milijoni navadnih zemljanov. Pravijo, da bo to aktualno že čez trideset let. Morda je nekoliko preuranjeno, toda vizija bodočnosti je tu.

—«»—

Alžirski problem...

(Nadaljevanje s 3. strani)

ši, bi bili verjetno tudi uresničeni, da se v zadevo ni povsem nepričakovano vmešal sam predsednik de Gaulle. Francoski veleposlanik v Madridu de Margerie je v začetku decembra izročil sedanjemu španskemu ministru zunanjih zadev osebno pismo šefa pete republike de Gaulla.

Iz Alžirije, kjer se je izogibal «vročim» velikim mestom, je de Gaulle v svojih govorih v manjših mestih opozoril Franca na to, da bi se Španija ne smela vmešavati v francosko-alžirski spor. De Gaulle je izrecno zahteval, naj Franco «ultrasom», ki so pobegnili v njegovo deželo, «z vsemi sredstvi» prepreči, da bi Španijo izkoriščali za ogražanje de Gaullove alžirske politike. Posebej pa ga je prosil, naj ne dovoli, da bi iz Španije prišli v Alžirijo.

De Gaullovo posebno pismo Francu je privedlo do tretje in za sedaj zadnje spremembe v španskem stališču do alžirskega problema. Na posebni seji vlade, ki je bila posvečena de Gaullovemu pismu, je bilo Suneru svetovano, naj malo «pomiri» svoje francoske prijatelje. Dnevnik «Ya», ki je zelo blizu ministrstvu za zunanje zadeve, je nato zanikal glasove o ustanovitvi «alžirske vlade». Španski zunanji minister pa je izjavil, da Španija ne bo delala Franciji nobenih težav v Alžiriji.

Pravijo, da so «določen pritisk» na Franca izvajale tudi ZDA.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Nedeljsko kolo italijanskega nogometnega prvenstva A in B lige

A LIGA

IZIDI

*Bari-Milan	0-0
*Bologna-Torino	3-1
Vicenza-*Fiorentina	1-0
*Inter-Spal	4-1
*Juventus-Sampdoria	3-2
*Lecco-Roma	0-0
*Napoli-Atalanta	0-0
*Padova-Udinese	1-0
*Lazio-Catania	2-2

(odigrana v soboto)

LESTVICA

Inter	12	8	2	2	32	9	18
Roma	12	7	4	1	28	11	18
Milan	12	6	4	2	24	15	16
Catania	12	6	3	3	20	15	15
Juventus	12	7	1	4	23	17	15
Napoli	12	5	4	3	15	12	14
Fiorentina	12	5	3	4	20	8	13
Bologna	11	6	1	4	20	19	13
Sampdoria	12	4	5	3	14	16	13
Padova	11	5	2	4	18	13	12
Vicenza	12	3	4	5	9	19	10
Atalanta	11	2	5	4	10	14	9
Torino	12	2	5	5	11	19	9
Spal	12	3	3	6	15	23	9
Lecco	12	3	3	6	10	21	9
Bari	12	3	2	7	10	18	8
Lazio	12	1	4	7	10	22	6
Udinese	11	2	1	8	6	24	5

Prihodnje tekme (1-1-1961)

Bologna-Roma, Catania-Bari, L. R. Vicenza-Spal, Lazio-Atalanta, Lecco-Juventus, Milan-Fiorentina, Sampdoria-Padova, Torino-Inter, Udinese-Napoli.

B LIGA

IZIDI

Prato-*Brescia	2-1
Parma-*Catanzaro	2-1
*Como-Mantova	1-0
*Messina-Pro Patria	1-1
*Palermo-Alessandria	0-0
*Reggiana-Sambenedett.	4-0
*S. Monza-Genoa	1-1
*Triestina-Marzotto	0-0
*Venezia-Novara	2-1
*Verona-Foggia	1-1

LESTVICA

Como	13	8	2	3	18	12	18
Mantova	14	7	3	4	15	10	17
Palermo	14	3	10	1	17	12	16
Simmenth.	14	5	6	3	12	9	16
Reggiana	14	5	5	4	21	15	15
Messina	14	4	7	3	18	14	15
Venezia	14	6	3	5	16	14	15
Prato	14	6	3	5	17	17	15
Catanzaro	14	5	4	5	17	14	14
Alessandria	14	5	4	5	17	15	14
P. Patria	14	5	4	5	16	16	14
Samben.	14	4	6	4	13	15	14
Novara	13	5	3	5	10	14	13
Parma	14	5	3	6	17	14	13
Triestina	14	4	4	6	10	17	12
Foggia	14	3	6	5	12	14	12
Verona	14	4	4	6	14	19	12
Genoa	14	5	6	3	18	18	9
Marzotto	14	3	3	8	11	23	9
Brescia	14	2	4	8	11	17	8

Prihodnje tekme (1-1-1961)

Alessandria-Como, Brescia - Messina, Foggia-Genoa, Ozo Mantova-Catanzaro, Parma-Palermo, Prato-Verona, Pro Patria-Simmenthal Monza, Reggiana-Triestina, Sambenedettese-Novara, Venezia-Marzotto.

Športne stave

TOTOCALCIO

Bari-Milan	(0-0)	X
Bologna-Torino	(3-1)	1
Fiorentina-Lanerossi	(0-1)	2
Inter-Spal	(4-1)	1
Juventus-Sampdoria	(3-2)	1
Lecco-Roma	(0-0)	X
Napoli-Atalanta	(0-0)	X
Padova-Udinese	(1-0)	1
Como-Ozo Mantova	(1-0)	1
Palermo-Alessandria	(0-0)	X
Venezia-Novara	(2-1)	1
Sanremese-Savona	(2-1)	1
Reggina-L'Aquila	(4-1)	1

KVOTE: 13 — 2.939.000 lir, 12 — 29.600 lir.

TOTIP

1. —	1) Derby	1
	2) Lupino Grego	2
2. —	1) Pittima	X
	2) Calatrava	X
3. —	1) Ceriola	1
	2) Volopò	1
4. —	1) Aut Aut	2
	2) Jina Mimille	1
5. —	1) Myrtile IV	2
	2) Dolciano	X
6. —	1) = 9). 9	2
	2) Calchiope	1

KVOTE: 12 — 1.452.377, 11 — 76.440, 10 — 6.097 lir.

Inter izpodrinil Romo s prvega mesta lestvice

Tudi v B ligi zamenjava mest v razpredelnici: Mantova je morala prepustiti prvo mesto Comu

Roma ni več sama na vrhu lestvice. To je razsodba pretekle nogometne nedelje, ki je zabeležila spodrsljaj rimskega moštva v Leccu in zmago Interja nad Spalom. Inter je tako izpodrinil rimske tekmece s prestola razpredelnice A lige in se postavil na vrh z namenom, da si ga tudi obdrži.

Roma ima za svoj delen spodrsljaj na igrišču Lecca opravičilo in predvsem številne olajševalne okolnosti. Že samo dejstvo, da je morala na pot s tremi rezervami in kar je najvažnejše, brez svojega odličnega Lojacona, tedaj se lahko reče, da ji je več kot Inter škodovala zla usoda. Z druge strani pa je Herrerova enajstorica komaj čakala trenutka, ko se bo nogometno kolo zavrtelo v njeno korist. To se je zgodilo v nedeljo, še posebno, ker je tudi Milan na jugu dosegel delen neuspeh na igrišču Barija. Sicer bi Milančani zaslužili poraz ne samo, ker so morali igrati na jugu vlogo slabšega, temveč tudi, ker so se Maldini, Trebbi in Salvatore zatekali h grobostim, zaradi česar bi bili vredni izključitve, do česar pa zaradi sodnika ni prišlo. Vrhu tega se lahko reče, da je Bari ostal brez svojega režiserja Contija, ki je moral zaradi poškodbe oditi z igrišča in ko se je vrnil, je samo statiral.

Brez dvoma največje presenečenje pa je prišlo iz Florence, kjer so domačini izgubili tekmo na lastnih tleh. Čeprav so domačini napadali brez prestanka, niso mogli raniti obrambe moštva Lanerossi iz Vicenze, ki je brez nervoze odbijala napad za napadom. Če ni prišlo do gola je treba iskati vzroke v neučinkovitosti napadalne vrste domačinov in tudi Montuorija, ki se je upehal s tekanjem po igrišču v iskanju ugodne žoge. Nasprotno pa so gostje skrbeli le za obrambo in tu pa tam so se razprostili v protinapade, ki so bili vedno nevarni. V 23' drugega polčasa pa je bivši tržaški igralec Puia presenetil Sartija in je spravil žogo neubranljivo v mrežo.

Bologna pa je prišla, kakor je bilo sicer pričakovati, do zmage nad Torinom. Sicer ni šlo tako gladko kot je morda kdo pričakoval, vendar so se domačini izkazali po večji učinkovitosti, kar je zadostovalo, da so odločili zmago v svojo korist.

Po odličnem prvem polčasu, med katerim je gladko prevladoval in ni dovoljeval nasprotniku, da bi sploh nakazal nevarne akcije, je Juventus v drugem delu igre popustil in je le malo manjkalo, da ni to drago plačal. Igralci Juventusa so v prvem polčasu dosegli tri gole, toda Sampdoria jim je v nadaljevanju igre odgovorila z dvema in ker več ni zmogla, je morala poražena domov.

Neapeljčani pa so ostali grenkih ust in razočarani. Pričakovali so zmago domačih nad gostujočo Atalanto, toda delno zaradi slabe igre domačinov, delno tudi zaradi njihove neučinkovitosti v napadu, se je tekma končala brez premaganca in porazenca.

Tudi derby med Padovo in Udinese ni mogel zadovoljiti navijačev, predvsem zaradi monotone igre. Padovanci so sicer dosegli gol, in s tem zaključili zmagovito srečanje, katerega rezultat je bil do 23' drugega polčasa v dvomu. Videmčani so šli v goste z obrambno taktiko in so postavili pred nasprotne napadalce skoraj neprodoren zid, toda domačini so ga znali, čeprav samo enkrat, prebiti z odličnim Crippom.

***

Tudi v lestvici B lige je prišlo do spremembe. Odločilo je srečanje med prvima dvema, t. j. med Comom in Mantovo in ker je zmaga pripadla prvim, je Como prevzel vodstvo.

V nedeljskem kolu je prišlo do nekaterih presenetljivih zavrtljajev, predvsem na igrišču Brescie in Catanzara, kjer sta gostujoča Prato in Parma prišla domov z dvema nepredvidenima točkama.

Delen uspeh so dosegli tudi Pro Patria v Messini, Alessandria v Palermu in Genoa v Monzi, kjer so kot gostujoče enajstorice prisilile domačine na neodločen izid. Največjo zmago pa je dosegla Reggiana pred lastnimi navijači. Domačini so odpravili po navadi nevarne goste iz San Benedetta del Tronto s štirimi goli, kar dokazuje, da je bila premoč Reggiane jasna. Do zmage je prišla tudi Venezia, ki je igrala na domačem igrišču. Sicer ni šlo tako gladko, ker je Novara trmasto odbijala napade domačinov, katerim pa se je vseeno posrečilo spraviti na kolena nedeljske borbene nasprotnike.

Triestina in Marzotto v mrazu in burji

Po slabokrvni igri srečanje brez golov

Razmeroma dobra igra v polju, toda brez strelov na gol - Uspešen povratek Cazzanige - Fogar zadel prečko

Triestina: De Min; Brach, Bernard; Larini, Frigeri, De Grassi; Trevisan, Fogar, Rebizzi, Cazzaniga, Fortunato.

Marzotto: De Rossi; Carta, Ruffinoni; Sacchiero, Porra, Schiavio; Danieli, Redegalli, Smersy, Temellin, Ferrarese.

Stadion pri Sv. Soboti že dolgo ni kazal tako obupno golih reber. Komaj kakih 3000 premraženih gledalcev se je stiskalo na stopniščih in se v pričakovanju uspeha domačih premikalo iz polčasa v polčas od enih do drugih nasprotnikovih vrat. Vprašujemo se: mar so res samo prazniki, mraz in burja zakrivili odsotnost tisočev ljubiteljev nogometa in simpatizerjev tržaškega ligaša, ali pa si ni morda le-ta sam zapravil ugled in dobro ime pri svojih pristaših, da so se raje odločili za toplo zakurjene sobe, kot pa za stadion? Težko bi dali prednost eni ali drugi možnosti, toda dejstvo je, da bo druga kaj kmalu odločilna, če se kvalitetni nivo Triestine ne bo dvignil in če nam ne bo dano prisostvovati nogometu v pravem pomenu besede.

IGRA BREZ STRELOV

Čeprav bi pod drobnogledom mogli zaslediti nekaj razlike v prid domačih, sta vendarle obe enajstorici prikazali igro za katero je bila značilna skoraj popolna odsotnost strelov na vrata. Akcije, včasih tudi lepe in smotrne, so se zaključevale v neposredni bližini kazenskega prostora in le redke so toliko dozorele, da bi lahko same sebi predstavljale neposredno nevarnost za vrata. Kolikor pa je takih nevarnosti bilo, so bile posledice strelov iz daljave, ali pa osamljenih prodorov in strelov iz kotov. Skratka, manjkala je pri obeh moštvih organična povezanost vseh linij, manjkala je vsaka logična gradnja igre, manjkala je ona razburljivost, ki je sestavni element nogometa in ki dviga gledalcev s sedežev. Z eno besedo — slabokrvnost na vsej črti.

IN VENDAR ...

In vendar lahko trdimo, da je Triestina kljub navedenim hibam, nesrečno zapravila točko. S tem nočemo reči, da je bila za nekaj opeharjena, kajti zmago si je treba vse drugače zaslužiti, toda imela je nekaj priložnosti, ki jih ni realizirala samo po golem naključju. Tako sta branilca Carta in Ruffinoni pri že premaganem vratarju kar dvakrat odbila žogo s same gol črte, enkrat pa je bil močan Fogarjev strel samo za dobra dva centimetra previsok, zaradi česar se je odbil od spodnjega roba prečke navzdol v polje. Poleg teh je imela Triestina morda še eno ali dve priložnosti, to pa je bilo tudi vse, če ne upoštevamo, da bi količkaj bolj strogi sodnik moral 5 minut pred koncem dosoditi proti Marzottu enajstmetrovko zaradi namerne roke srednjega krilca Porre v kazenskem prostoru.

Ustvariti v 90 minutah samo 5 ali 6 priložnosti je vsekakor mnogo, mnogo premalo, toda še vedno dovolj v primerjavi z Marzottom, ki ni ustvaril pravzaprav niti ene, ki bi neposredno ogrožala pozornega De Mina in branilcev. Čeprav se je igra odvijala pretežno na sredini igrišča z lahno prednostjo za domačine, je Marzotto prakticiral zaprti sistem s pojačano obrambo, pri čemer se je posluževal tudi grobosti, kar je moralo privesti neposredno pred koncem do izključitve njegovega srednjega napadalca Smersyja, čeprav resnici na ljubo, niti ni bil med najbolj grobimi. Po prikazani igri se ni prav nič čuditi zakaj je Marzotto na dnu lestvice.

DOBER POVRATEK ...

Govoriti o posameznih igralcih Triestine bi bilo spričo njihove nekoristne kolektivne igre odveč. Toda gre za izjemo, ki ji tudi sicer moramo posvetiti nekaj besed: Cazzaniga. Nekoč je beseda Cazzaniga pomenila v Trstu pojem, ki je izvabljal posmeh. Tokrat se je po treh letih in po debutu v Foggi zopet povrnil pred tržaško občinstvo. S kakšnim uspehom? Kot tip nogometaša se v bistvu ni prav nič spremenil. Njegov akcijski radius je ostal omejen kot pred leti, v isti meri pa je ostala neokrnjena tudi njegova tehnika in njegovo temeljito poznavanje nogometne igre. Lahko bi ga imeli za teoretika nogometa, za igralca, ki morda kot malokateri ve kaj hoče, ki pa žal kljub obilici dobre volje zaradi slabe telesne konstitucije ne zmore vedno tega kar je zasnoval. No, kljub temu, je bil edini, ki je izvabil spontani aplavz na odprti sceni. Mnoge njegove poteze na sredini igrišča so bile mala mojstrovina. Mnoge njegove sugestije so bile izredne, le škoda, da jih njegovi soigralci niso razumeli ali pa znali do kraja izpeljati. Seveda pa tudi zanj velja kot za ostale: pred golom se mu vse zamegli. Pričakovati od njega, da bo realizator, je zaman.

Od ostalih bi smeli dati prednost Fogarju zaradi aktivnosti in prodornosti, obema branilcema in Lariniju, ki se vedno bolj uveljavlja kot ofenzivni krilec. Izpod običajne forme je zaigral Fortunato, ki je tudi zapravil skoraj stoodstotno priložnost, ko je od prečke odbito žogo iz ugodne pozicije poslal visoko in mimo vrat. Trevisan in Rebizzi sta bila prizadevna, toda nič več.

J. K.

Boks v Milanu

Neodločen dvoboj med Garbellijem in Pappom

MILAN, 26. — Giancarlu Garbelliju se je danes posrečilo zaključiti neodločeno dvoboj s trikratnim boksarskim olimpijskim prvakom Madžarom Lazslom Pappom. Sodnikova odločitev ni naletela na razumevanje med občinstvom, ki je glasno protestiralo. Vsi gledalci so bili namreč mnenja, da je 34-letni Madžar zmagal.

Lazslo Papp je še enkrat pokazal, da je njegov sloves upravičen. Madžar je znal odlično udariti in je prišel do cilja po najbližji in učinkoviti poti. V obrambi je bil hiter in se je znal pravočasno umakniti nasprotniku, katerega je takoj nato napadel.

Garbelli pa je prišel v ring s taktiko previdnosti. Italijan se je samo branil in tu pa tam odgovoril, vendar ni mogel preprečiti silnih udarcev tekmeca, ki so puščali sledove na njegovem obrazu. Prve runde so se zaključile neodločeno, v peti pa je prišla do izraza premoč Madžara, ki je silovito napadel s krošeji Italijana. V naslednji rundi se je Garbelliju posrečilo ustaviti Pappa in ga je silovito zadel v želodec. Zaradi tega je Garbelli zmagal v šesti in sedmi rundi. V osmi pa je zopet stopil na plan Papp, ki je bil nevzdržen. V zadnjih dveh sta boskarja večkrat zašla v clinch in se medsebojno udarjala, vendar nobeden od njiju ni bil v premoči.

Na sporedu boksarske prireditve je bil tudi dvoboj italijanskega prvaka peresne kategorije Giordana Camparija s Špancem Bobyjem Rosom. Italijan je zaključil srečanje z jasno zmago po točkah.

Challenge - round za Davisov pokal v Sydneyu

Po prvem dnevu dvoboja Avstralija-Italija 2:0

Neal Fraser je premagal Sirolo, Rod Laver pa Pietrangelija - Danes srečanje parov

SYDNEY, 26. — Danes se je začelo zadnje dejanje letošnjega teniškega tekmovanja za Davisov pokal s finalnim srečanjem med večkratnimi zmagovalci in Italijo, ki se je prvič v zgodovini priborila čast in pravico, da nastopi v challenge - roundu s teniškimi velikani iz dežele kengurujev.

Srečanju je prisostvovalo 16 tisoč gledalcev, a kljub temu so vidne številne praznine. To je prvič v zgodovini, da za odločilni dvoboj niso razprodali vseh razpoložljivih vstopnic. Po izjavah prirediteljev sodeč, jim je ostalo 2 tisoč nerazprodanih vstopnic. Sonce se je po zadnjih deževnih dneh ponovno pojavilo na nebu in je že toplo, ko sta stopila na igrišče prva predstavnika Avstralije in Italije.

Prva igra posameznikov je med Fraserjem in Sirolo. Italijan prvi servira, toda kar dvakrat zapovrstjo zgreši. Na srečo se je takoj opomogel in je prišel do svoje prve točke. V desetem gamu se je Siroli posrečilo, pa čeprav je zgubljal, nadoknaditi razliko in si je po 25 minut trajajoči borbi zagotovil zmago v prvem setu s 6:4.

V drugem setu sta se nasprotnika znašla pri 2:2, toda pri peti igri je Fraser prišel do točke in prevzel vodstvo s 3:2. Takoj zatem se je Avstralcu posrečilo izrabiti servis in je vodstvo povečal na 4:2. V sedmi igri je Sirola večkrat zgrešil, a se je takoj popravil in čeprav je zgubljal 0:4 je sprožil ofenzivo, s katero je dosegel pet zaporednih točk in je tako znižal razliko na 4:3.

Fraser pa ni hotel popustiti in potem ko je dosegel 5:3, je tudi v zadnji igri prisilil Italijana, da je po 24. minutah klonil z rezultatom 6:3.

Fraser, ki je bil v začetku srečanja v nasprotju s Sirolo, zelo živčen, se je popravil in je začel tretji set bolj samozavestno kot prva dva. V tretji igri je Fraser pokazal svojo premoč in je spravil Sirolo v zagato, tako da ni mogel ničesar proti odličnemu nasprotniku, ki je zaključil tretjo in tudi četrto igro v svojo korist. V nadaljevanju igre je Sirola dosegel dve zmagi, vendar ni mogel preprečiti, da bi se tudi ta set končal po 20. minutah borbe s 6:3 v korist Avstralca.

Po kratkem odmoru se je začel četrti set. Sirola je bil takoj v zadregi, zaradi česar je zgrešil udarec v voleju z dveh metrov in tudi smash. V četrti igri je imel Sirola izredno priložnost, da izenači in to zaradi dvojne pomote Fraserja. Italijan pa ni znal izrabiti te prilike in je poslal v mrežo odlično žogo.

Jasno je bilo, da hoče Fraser priti do zmage, kar je bilo razvidno od tempa, ki ga je diktiral. Proti koncu igre je Italijan celo obupal, s čimer je praktično priznal, da ni kos avstralskemu igralcu št. 1, ki ga je tako gladko in brez posebnih težkoč odpravil in dosegel za svoje barve prvo dragoceno točko v tem odločilnem srečanju.

Za njima sta stopila na igrišče nizki rdečelasec Laver in Italijan Pietrangeli. Že prvi set je bil izredno zanimiv in predvsem borben. Avstralski levičar, ki je hiter in živahen, je prišel do prve igre in takoj zatem si je zagotovil tudi drugi game. Laver je znal vedno odgovoriti Italijanu, ki se je opomogel šele v tretji igri, ko je izstrgal nasprotniku servis. Po izenačenju v četrti igri si je Laver zagotovil še peto in šesto igro, toda Italijan mu je odgovoril in ponovno dosegel izenačenje. Borba je bila ostra vse do 6:6, ko je Laver zabeležil vzpon, ki mu je prinesel zmago v prvem setu z 8:6.

V drugem setu se je Avstralec izkazal z bolj točnimi udarci in je bil stalen v igri, medtem ko je Pietrangeli večkrat zgrešil. V tej igri je Pietrangeli protestiral, ker je stranski sodnik priznal točko Laverju za žogo, ki je po mnenju Italijana končala na črti.

V tretjem setu je začel servirati Laver, ki je to prednost izkoristil in si je zagotovil prvo točko. Isto je storil Pietrangeli v drugem gamu, vendar ni mogel vedno uspešno odgovoriti Laverju, ki je takoj povečal vodstvo s 3:1. V peti igri je imel Pietrangeli osem žog na razpolago in ker je bilo stanje izenačeno, je imel izredno priložnost za vzpon. Toda Italijan jih je zapravil in ko je Laver prišel do servisa, mu je zadostovalo, da je igro zaključil v svojo korist in povečal rezultat na 4:1.

Sploh pa je bil Laver znatno boljši in je spravljal Pietrangelija, ki je bil precej živčen, v stalno zagato. Predvsem pa mu ni dovoljeval, da bi razvil svojo igro, kar je zadostovalo, da si je zagotovil zmago tudi v tem setu in tako priboril Avstraliji drugo točko, ki bo verjetno odločevala za dokončno zmago v tem challenge - roundu.

Avstralija tako po prvem dnevu vodi z 2:0. Jutri bo igra parov med Avstralcema Fraser - Emerson in Italijanoma Pietrangeli - Sirola. Komu bo šla zmaga? Italijana sta že premagala svoja jutrišnja nasprotnika, vendar s tem ni rečeno, da se jima bo ta «exploit» še enkrat posrečil.

Tehnični rezultati:

NEAL FRASER (Avstralija) — ORLANDO SIROLA (Italija)
4:6, 6:3, 6:3, 6:3

ROD LAVER (Avstralija) — NICOLA PIETRANGELI (It.)
8:6, 6:4, 6:3

Najboljši nogometaši na svetu

Jugoslovan Vidinič odkritje 1960. leta

Lestvico najboljših nogometašev je sestavil italijanski športni tednik «Il Calcio e il ciclismo illustrato»

RIM, 26. — V jutrišnji številki bo športni tednik «Il calcio e il ciclismo illustrato» objavil lestvice najboljših nogometašev na svetu za letošnje leto. Te lestvice so novinarji tednika sestavili na podlagi forme igralcev, sloga, tehničnih priprav itd. Te so:

Vratarji: Buffon (Italija), Gilmar (Brazilija), Gregg (Sev. Irska), Grocics (Madžarska), Jašin (SZ), Ramallets (Španija), Roma (Argentina), Vidinič (Jugoslavija).

Beki: Armfield (Anglija), Castelletti (Italija), Durkovič (Jugoslavija), Marquitos (Španija), Martinez (Urugvaj), Novak (ČSR), Losi (Italija), Santos (Brazilija).

Srednji krilci: Sipos (Madžarska), Swan (Anglija), Bellini in Djalma (Brazilija), Manolov (Bolgarija), Guidi (Argentina), Stotz (Avstrija), Erhardt (Nemčija).

Stranski krilci: Zito Amaro (Brazilija), Benitez (Peru), Davoine (Urugvaj), Borfesson (Švedska), Masopust (ČSR), Szymaniak (Nemčija), Perušič (Jugoslavija), Marcel (Francija), Netto (SZ), Robson (Anglija), Blanchflower (Sev. Irska).

Napadalci: Hamrin (Švedska), Suarez (Španija), Seeler (Nemčija), Di Stefano (Španija), Boniperti (Italija), Puskas (Madžarska), Charlton (Anglija), Kolev (Bolgarija), Altafini (Italija), Kostič (Jugoslavija), Lojacono (Italija), Greaves (Anglija), Gento (Španija), Julinho (Brazilija), Sanfilippo (Argentina), Coutinho (Brazilija), Jimenez (Argentina), Cinezinho (Brazilija), Del Sol (Španija) in Valentin (Argentina).

Italijanski športni tednik nadalje navaja v svojem članku, da je bil jugoslovanski vratar Vidinič odkritje leta skupno z Davoinejem, Seelerjem, Charltonom in Valentinom.

Za sestavo najboljše enajstorice na svetu pa tednik predlaga naslednje igralce:

Jašin; Durkovič, Martinez; Szymaniak, Sipos, Benitez; Jamrin, Suare, Seeler, Pele, Charlton.

—«»—

ZA PRVENSTVO B LIGE

Verona-Foggia 1:1

VERONA, 26. — Današnja prvenstvena tekma B lige med domačim moštvom in gostujočo Foggio se je zaključila neodločeno 1:1 (0:0). Gola sta dosegla Cosma za Verono v 7' in Fiorindi za Foggio v 18'. Kotje 3:2 v korist gostov. Sodil je pred 5.000 gledalci Carminati iz Milana.

NOGOMET

ATENE, 26. — Beograjska nogometna kluba Partizan in Crvena zvezda sta danes na gostovanju v Grčiji zabeležila dve zmagi. V Atenah je Partizan premagal Olympiakosa s 3:2, Crvena zvezda pa je v Solunu premagala Airs s 4:0 (1:0). Vse štiri gole je dal Bora Kostič.

BOKS

KOPENHAGEN, 26. — Danes Chris Christensen, ki je uradni izzivač Duilia Loia za evropski naslov, je nocoj premagal po točkah v 10 rundah Francoza Andreja Davierja.

—«»—

NOV REKORD «INDOOR»

Brumel: 2,145 m v skoku v višino

MOSKVA, 26. — Sovjetski skakalec v višino Valerij Brumel je izboljšal neuradni evropski rekord «indoor» s skokom 2,145 m. Prejšnji rekord je pripadal Švedu Stigu Peterssonu z 2,14 m.

BOKS

BOLOGNA, 26. — Med boksarskim srečanjem je italijanski olimpijec Francesco De Piccoli, ki je sedaj prestopil med profesionalce, odpravil svojega nasprotnika v težki kategoriji Giovannija Moriggija že v prvi rundi. De Piccoli je z močnim udarcem prisilil nasprotnika, da je odstopil od nadaljnje borbe.

KOSARKA

MILAN, 26. — Od 4. do 6. januarja prihodnjega leta bo v Varese mednarodni košarkarski turnir s sodelovanjem štirih ekip. Turnirja za trofejo «Ignis» se bodo udeležili poleg petork Ignisa in Fonte Levissime tudi OKK Beograd in belgijsko moštvo Anrwepse Baskett Ball.

SMUSKI POLETI

S. MORITZ, 26. — Italijan Luigi Pennacchio je zmagal v prvem sezonskem tekmovanju v smuških skokih, ki so bili v Saint Moritzu.

Lestvica tekmovanja je naslednja:

1. Pennacchio (It.) 221 točk (67, 69 m)
2. Haberstock (Nemčija) 215 (68,5, 67,5)
3. Herz (Nem.) 208 (67, 66)
4. Wenger (Sv.) 204 (66, 65)
5. De Zordo (It.) 202 (61,5, 67) itd.

BORIS PAHOR: 30.

Onkraj pekla so ljudje

Roman

«Morda pa ljubezen, ki je prvi hip odbita, potem še bolj zagori. Veliki pesniki so opevali žene, ki jih niso uslišale.»

«Verjetno je treba za to bili velik pesnik; nekomu pa bi bil ponesrečen poizkus kamen na grob komaj rojene ljubezni. To, kar se prične s ponižanjem, ne more biti velika ljubezen. Pesnik, ki piše zanjo pesmi, jih bolj kakor tisti ženi piše svoji notranji strastni sili v čast.»

Sedel je. Arlette je molčala in morda pričakovala od ozračja, da se v njem zgodi, kar se ima zgoditi. In morda je bilo prav zato, da bi preizkusila tisto napetost, ko je rekla: «Bojim se za svoje grlo ob ti ponočni vlagi.»

Vzdignil se je in ji ponudil roko.

«O, saj nisem mislila, naj greva takoj!»

On pa je rekel: «Popolnoma sem pozabil na vaše grlo in da ste komaj vstali iz postelje.» Na videz je bil njegov glas miren, vendar je morala slutiti njegovo nejevoljo.

Kajti rekla je: «Se bova pa bolj počasi vračala.»

XXII.

Pomagal ji je iz sadovnjaka na kolovoz.

«Da, vračala se bova počasi,» je rekel čez hip spravljivo; mesečina je zdaj imela že svojo pravo barvo prosojnega in hkrati sinjkastega srebra. Črički so razširjali zmeraj bolj obsežne zvočne kolobarje v spokojno širino noči

«Po mojem je pesnikovo delo izraz njegove velike ljubezni do nje, tisto delo, ki ji ga on poklanja, ker najvišja ljubezen daruje vse, čeprav ni prejela nič.»

«Prav gotovo, da je njegova pesem velika. Tudi njegova ljubezen je velika. A n j e g o v a ljubezen, njegovo čustvo. Ko pa je ta ljubezen postala bolečina in se je pesnik rešil z ljubeznijo do pesmi, do občestva, je tista resnična ženska brez pomena. Potem imamo sublimacijo konkretnega silnega doživetja, ki ga pa pesnik porabi za višje namene Prava in resnična ljubezen pa to ni, kajti ta zahteva dve srci in dve telesi, ne samo eno srce.»

«Razumem. Za vas bi pesnil o pravi ljubezni samo, kdor bi pel o doseženi zvezi dveh ljudi.»

«Doseženi in pretrgani, če je treba, in spet doseženi. In če bi bila močna in mehka, čustvena in telesna, blaga in prevratna, potem bi bila velika človeška ljubezen. Zavrnjeno, ponižano ljubezen pesnik lahko sublimira, ne more ji pa dati okusa mesa in krvi, brez katerih resnične ljubezni ni.»

Tedaj sta prišla na pot in on je čutil ob sebi njeno roko, ko da ga je ves čas zastonj čakala. Prijel jo je narahlo in preprosto hkrati.

«Zaradi teh premišljevanj sva pozabila na vaše grlo.»

«Nekaj dni na domačem zraku, pa bo vse prešlo!»

«Ne bo dolga odsotnost, kakor ste napisali v pismu?»

«Dolga odsotnost sem napisala? Potem sem prav gotovo še imela vročino!»

«Tako sem tudi jaz mislil. Ali je bilo to pismo napisano v vročici, ali pa je po neki posebni magiji takšno. V drugem primeru pa je spet kakor sel iz neresničnega sveta.»

Ta pogovor pa ju ne bo privedel nikamor; ta srečni ton se sproti rodi od čustva, ki je skrito, a z njim držita zmeraj isto bližino in hkrati tudi zmeraj isto razdaljo. Najti bi moral besede, ki bi se ujemale z roko, ko bi objela njen pas. A videti je, da bi jima bilo na moč nerodno in vsakdanje, če bi tako začela.

«Kaj berete?» je vprašala.

«Colasa Breugnona.»

«Kakšen slog, kaj? Ste opazili ritem, ki ga ustvarjajo podobna sozvočja sredi stavkov?»

«Da, a skoraj preveč jih je. Ko sem mislil, da ste odšli, so bili tisti ritmi ježeve bodice. Bral sem zgodbo o Bellette.»

«Se spomnim.»

«Ali more biti kaj bolj mučnega, kakor na stara leta ugotoviti, da je čakalo vas tisto dekletce, ki pa je bilo na videz takò navihano in neprijemljivo, da se je niste drznili ujeti?»

A je odsotna; šla sta mimo spomenika in se počasi približujeta vhodu. Mesečina obliva asfaltirano cesto in krošnje visokih kostanjev. Obadva molčita, kakor da sta prehitro prišla in na tihem računata, kakò bi podaljšala pot. Saj ni nikjer zapisano, da morata skozi vhod, a gresta vendarle mimo čuvajeve hišice v park. In čuti, da ga kakor plima objema rahel nemir.

«Pojdiva tod.» In pelje ga na pot, ki ob čuvajevi hišici izginja med gostim in temnim drevjem.

«Te pelje menda v vaš paviljon.»

«V našo kletko.» A njena roka ga vodi kakor na sprehodu z Josephine.

«Tja, kjer se po navadi pase prama z žrebetom, se pride od tod na svetlo, se mi zdi.»

«Zares na svetlo, ker tukaj sva kakor v predoru.» Za pol koraka je pred njim. Zdaj se njuni roki držita trdno, ko da sta se odločili za določen smoter; in tudi njegov nemir ne izhaja več iz enega samega žarišča in je zaradi tega bolj oddaljen, je ko brnenje vršičkov trstičja, ki mu obrobni tok široke reke vznemirja stebelca.

«Nekakšna skrita kmetija je tu,» je rekel.

«Da. In pralnica.»

«Pralnica?»

«Menda. Upajmo, da ne bo zalajal pes.»

A njune besede so bolj samogibna spremljava nemiru in napetosti; samo zunanje mrmranje notranjih, skritih valov.

«Tu mora biti lopa za orodje», je rekla. Tam se je drevje razmaknilo in mesečina je osvetljevala streho na vrhu štirih stebrov; ob straneh so vozovi in štirikotne slamnate bale.

«Greva tod,» je rekla ko sama sebi.

«Se pride na pot tod? Skozi lopo?» A njegov šepet je ostal zanj, ker ona ga pelje po kratkem kolovozu skozi mesečino proti lopi. Drži ga trdno za roko in je zmeraj za pol koraka pred njim, kakor da on nima vida in da mu zato ona pomaga; črički vrtijo svoje pojoče mlinčke, a tudi tu enakomerno čirikanje je del samogibnosti in magije, ki plava v zraku. In tako pod lopo samogibno ustavi njeno roko in podstavi svoje dani rahlima slapoma njenih las. In to je sanjska samogibnost, za katero ve, a je hkrati potopljen v nji. Samo za mehka loka njenih ustnic čuti, da sta otroško napeta ter obenem mehko sprejemljiva. Nato oživi pod dlanmi občutek gladkega blaga na njenem hrbtu. In spet sočnost ust. Nedrja pa so valovita razdalja in hkrati mehek most, ki prihaja vanj, se razširja in cepi, a vendar ostaja na drugi strani brega; njegova noga ob njenem stegnu ' ec v brazdi sredi polnih grozdov. In to je njeno telo, a je obenem samo mesečina, ki sinje sije iznad skladov modrikaste slame.

«Arlette», je šepnil, ko so se razsule po njegovem vratu čipke njenih drobnih poljubov in se v vnemi množile, medtem ko so se njegove dlani potapljale skoznje kakor skozi vodne mehurčke do njenih sadov; jih oblikovale, jih počasi preoblikovale. In je kakor rojstvo sveta, ki ga ima on zdaj v oblasti, takò da se pretaka sok življenja vanj, in je hkrati on, ki oživlja življenje. Smrt je v globokem prepadu daleč onstran poševne stene modre mesečine. Premagana je. A on vendar kroti prešerno zavest v sebi. In skrbno in pazljivo se posveti oblikovanju njene mladosti. Takò da valovi življenja, ki nato privalovijo, zamajajo oba in njegove mišice se napnejo kakor kite mornarju, ko preusmerja jadro, da bi zajel sunek vetra. Je nato krov nemirne jadrnice pod njima in ne ob njima ne pod njima ni več slame Samo sinji krov na napetih valovih. In ona samogibno in nalahko skuša odstraniti njegov potop v mehke in temne globine; a prav takò samogibno je on spet čolnar, ki je samo za hip prepustil otroku krmilo. In krov se spet zamaje in vse okoli zašumi spenjena voda, ki se razlije po školjih. In spet ni več krova in sta samo onadva. Dva delfina. Prožna in napeta. Urna v diru in spet urna v vrnitvi v prejšnji vodni kolobar. In spet v begu skozi vodne plasti in spet v pljuskanju na vodni površini. Nato v rahli plovbi po modri ravnini pod modrim nebom; potem skoraj negibna, nepremična, kakor zadeta oba hkrati skozi in skozi od ene same ribičeve puščice.

Se nadaljuje